

Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Školní vzdělávací program:

„Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium“

ŠVP NG

Název oboru:

Kód oboru:

Gymnázium

79-41-K/81 (prima - kvarta)

Srpen 2013

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium - Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Studentská 166, Poděbrady, 290 01

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Školní vzdělávací program Gymnázia Jiřího z Poděbrad, Studentská 166, Poděbrady, 290 01

Obsah:

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
Úplnost a velikost školy	5
Charakteristika pedagogického sboru	5
Dlouhodobé projekty	5
Charakteristika žáků	7
Vlastní hodnocení školy	7
3 CHARAKTERISTIKA ŠVP	11
Zaměření školy	11
Profil absolventa	12
Organizace přijímacího řízení	12
Organizace maturitní zkoušky	12
Výchovné a vzdělávací strategie – klíčové kompetence	13
Obecné výchovné a vzdělávací strategie	16
Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace	20
Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce	24
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	27
Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	28
Začlenění průřezových témat	28
a/ Osobnostní a sociální výchova	31
b/ Výchova demokratického občana	32
c/ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	41
d/ Multikulturní výchova	41
e/ Environmentální výchova	41
f/ Mediální výchova	41
4 UČEBNÍ PLÁN	41
5 UČEBNÍ OSNOVY	45
5.1 Jazyk a jazyková komunikace (JaJK)	45
5.1.1 Český jazyk a literatura (CJL)	45
5.1.2 Anglický jazyk (ANJ)	58
5.1.3 Další cizí jazyk (DCJ) - Německý jazyk (NEJ), Francouzský jazyk (FRJ), Ruský jazyk (RUJ)	63
5.1.4 Volitelný předmět Vlastní tvorba (VLT) - kvarta (2h/2týdny) - garant PK CJL	68
5.1.5 Volitelný předmět Lidé a média (LIM) - kvarta (2h/2týdny) - společný předmět, garant PK CJL, PK VP	70
5.1.6 Volitelný předmět Ruský jazyk (VRJ) - kvarta (2h/2týdny) - garant PK cizích jazyků	73
RVP vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace	75
5.2 Matematika a její aplikace (MAA)	80
5.2.1 Matematika (MAT)	82

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.2.2 Volitelný předmět Užitá matematika (UZM) - kvarta (2h/2týdny) - garant MAT	95
RVP vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace	98
5.3 Informační a komunikační technologie (INF)	100
5.3.1 Informační a komunikační technologie (IKT)	100
RVP vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie	107
5.4 Člověk a společnost (ČaS)	108
5.4.1 Dějepis (DEJ)	108
5.4.2 Výchova k občanství (VKO)	124
5.4.3 Volitelný předmět Lidská společnost (LIS) - sekunda/tercie (2h/2týdny, pololetí) - garant VKO	142
5.4.4 Volitelný předmět Evropa a svět (EVS) - sekunda/tercie (2h/2týdny, pololetí) - garant DEJ	145
RVP vzdělávací oblasti Člověk a společnost	148
5.5 Člověk a příroda (ČaP)	154
5.5.1 Fyzika (FYZ)	154
5.5.2 Chemie (CHE)	175
5.5.3 Přírodopis (PRI)	197
5.5.4 Zeměpis (ZEM)	213
5.5.6 Volitelný předmět Biologie kolem nás (BKN) - sekunda/tercie (2h/2týdny, pololetí) - garant PRI	231
5.5.7 Volitelný předmět Praktický zeměpis (PZE) - sekunda/tercie (2h/2týdny, pololetí) - garant ZEM	232
RVP vzdělávací oblasti Člověk a příroda	234
5.6 Umění a kultura (UaK)	244
5.6.1 Estetická výchova hudební (EVH)	244
5.6.2 Estetická výchova výtvarná (EVV)	251
5.6.3 Nepovinné předměty UaK (Sborový zpěv - zpracováno samostatně mimo ŠVP)	
RVP vzdělávací oblasti Umění a kultura	257
5.7 Člověk a zdraví (ČaZ)	261
5.7.1 Tělesná výchova (TEV)	261
5.7.2 Výchova ke zdraví (VKZ)	268
RVP vzdělávací oblasti Člověk a zdraví	277
5.8 Člověk a svět práce (ČaSP)	282
5.8.1 Svět práce (SVP) – zčásti integrováno do VKO	282
5.8.2 Laboratorní technika (LAT) - integrováno do FYZ a CHE	285
RVP vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	289
6 Hodnocení žáků a žákyň GJP	290
6.1 Způsoby hodnocení	290
6.2 Kritéria klasifikace	291
6.3 Stupně hodnocení chování a výchovná opatření	293
6.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	294

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 - Gymnázium Jiřího z Poděbrad
- Čtyřletý vzdělávací program pro 1. až 4. ročník osmiletého gymnázia
- Denní forma vzdělávání
- Údaje o škole, zřizovatel, platnost dokumentu

Adresa: Studentská 166, 290 01, Poděbrady IČO: 62444042 IZO: 000068888	Kontakty: tel.: 325600911 fax: 325600933 e-mail: gjp@gjp.cz web: www.gjp.cz	Ředitel školy: RNDr. Kamil Bříza, tel.: 325600921 e-mail: briza@gjp.cz	Zástupce ředitele: Mgr. Pavel Hercog, tel.: 325600926 e-mail: hercog@gjp.cz
Zřizovatel: Středočeský kraj, Krajský úřad Zborovská 11, 150 21, Praha 5 tel: 257280111, fax: 257280203 e-mail: podatelna@kr-s.cz IČO: 70891095	Školská rada: za pedagogické pracovníky: Mgr. Helena Kovářová, Mgr. Romana Martínková za zákonné zástupce nezletilých žáků a zletilé žáky: Jaroslava Baštová, Ing. Václav Ulrych za zřizovatele: Ing. Tomáš Mach, Ing. Karel Machovec	Platnost ŠVP: Datum: 30. 08. 2013 Číslo jednací: Podpis ředitele: Razítko školy:	

Hlavní účel a předmět činnosti - příspěvkové organizace (PO) je vymezen § 57 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění.

Škola provozuje tuto doplňkovou činnost: školící, vzdělávací a konzultační.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Jiřího z Poděbrad bylo založeno v roce 1946. Výuka probíhá v historické budově. V třídách osmiletého i čtyřletého studijního programu každoročně studuje na pět set žáků (termínem žák se v tomto dokumentu myslí žák i žákyně).

- **Úplnost a velikost školy**

Vlastní budova:

- 23 tříd (odborné učebny pro chemii, fyziku, informatiku, biologii, zeměpis a laboratoř chemie)
- knihovna se studovnou
- 10 odborných kabinetů
- tělocvična

(výuka tělesné výchovy probíhá také na přilehlém hřišti města, v sokolovně, v nafukovací hale na Ostende a v hale BIOS)

Dvě učebny jsou plně vybavené počítačovou sítí, v budově je tělocvična. V bezprostřední blízkosti areálu školy se nachází park a venkovní hřiště, které je využíváno i sousedními základními školami, a je v majetku města.

- **Charakteristika pedagogického sboru**

Na škole vyučuje dlouhodobě 42 pedagogů. Do výuky cizích jazyků se pravidelně zapojují rodilí mluvčí. Průměrný věk sboru se udržuje okolo čtyřiceti let a věková skladba je poměrně plynule rozložena. Podíl mužů a žen je vyrovnaný. Více než třetinu sboru tvoří absolventi tohoto gymnázia. Vzhledem k velmi dobré pedagogické a hlavně odborné způsobilosti pedagogického sboru naši žáci dosahují významných úspěchů v mnoha oborech.

- **Dlouhodobé projekty**

1. projekt **Prevence rizikového chování na nižším gymnáziu**

- zajišťuje Semiramis o.s.(Centrum primární prevence)
- hlavním cílem je preventivně působit proti vzniku jakýchkoliv forem rizikového chování, předat znalosti, dovednosti a postoje, které pomohou eliminovat projevy rizikového chování a podporují zdravý životní styl
- začíná v primě a končí v kvartě, dvě tříhodinová setkání za školní rok
- programy jsou vedeny interaktivní formou s využitím psychosociálních her, technik a prvků zážitkové pedagogiky
- témata: zdravý životní styl, podpora sebevědomí, zdravá komunikace, pozitivní mezilidské vztahy, intolerance, rasismus, agresivita, rizikové sexuální chování, závislostní chování, šikana, rizikového trávení volného času

2. účast v projektu společnosti Člověk v tísni – **Jeden svět na školách**, vzdělávací program **Příběhy bezpráví**

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- podpora výuky moderních československých dějin prostřednictvím dokumentárních a hraných filmů, zaměřeno na období totality
  - filmové projekce, besedy s pamětníky a historiky
  - možnost studentů zúčastnit se týmových projektů a literárních soutěží
  - využito především v dějepisném semináři (3.+ 4. ročník)
3. dlouhodobý **projekt prevence xenofobie, rasismu a antisemitismu** (DĚJ, ZSV)
- pravidelné exkurze do Židovského vzdělávacího střediska v Praze a do Památníku Terezín
  - práce s dobovými materiály v rámci semináře (výpovědi vězňů koncentračních táborů, ukázky školní výuky některých předmětů z období nacismu v Německu), pracovní listy Památníku Terezín
4. program **Excelence středních škol**
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlašuje rozvojový program Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excelence středních škol. Hlavním cílem programu je podpora talentů formou rozšíření péče o talentované. Naše škola dosahuje předních míst mezi všemi středními školami Středočeského kraje.
5. **Předmětové olympiády a Středoškolská odborná činnost**
- pravidelně se účastníme s nadanými žáky v NG předmětových olympiád a jim na roveň postavených soutěží na úrovni krajských kol, s úspěchy se zapojujeme do SOČ na VG až na celostátní úrovni
6. **Exkurze**
- škola pravidelně pořádá exkurze jednorázové – poznávací (např. v německy či anglicky mluvících zemích)
  - škola dále organizuje cykly exkurzí (např. „Náš domov před stoletím: Země Rakouska - Uherska 1910“, „Slované v Evropě“; „Středovýchodní Evropa – místo kulturního kontaktu Slovanů a ostatních národů“...)
  - některé exkurze jsou spojeny s jinými projekty, často zaměřenými hudebně (např. Hudební projekt EU Youth v Lucembursku, Mezinárodní hudební festival v Paříži)
  - účast na mezinárodních konferencích (např. v ruské Jaroslavi)
7. **Turistické a lyžařské kurzy**
- na NG jednou za studium probíhá lyžařský kurz zaměřený na sjezdové i běžecké disciplíny a snowboarding; na VG probíhá lyžařský kurz také, pořádán je pravidelně i turistický kurz v ČR nebo v zahraničí, případně zaměřený na cykloturistiku

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

8. Projekt Já, občan

- od počátků Projektu Já, občan v roce 2006/2007 se GJP pravidelně účastní v rámci PT Výchova demokratického občana

9. Dlouhodobé projekty procházejí v průběhu platnosti tohoto dokumentu změnami. Aktuální stav lze ověřit u vedení školy.

• Charakteristika žáků

Gymnázium Jiřího z Poděbrad navštěvují studující z Poděbradska, ale také z Nymburska, Kolínska, Kutnohorska. Žáci a žákyně z kraje tvoří 99%. Průměrně 90% absolventů pokračuje ve studiu na vysoké škole hned po maturitě, ostatní zpravidla pokračují na VOŠ. Počet absolventů registrovaných na úřadě práce je mizivý, obvykle 2-3. Spektrum škol, na nichž naši absolventi úspěšně pokračují ve studiu, je v podstatě neomezené - od oborů ekonomických, přes obory filozofické a právnické až k oborům lékařským, pedagogickým a technickým. GJP přijímá žáky s SPU, jde především o dysgrafiky a dyslektiky, dyskalkulie je vzácnější. Vytváříme jim podmínky pro studium:

a) při přijímacích zkouškách vyšší časovou dotací a snížením stresu, tj. samostatné umístění do menší třídy, individuální přístup zadavatele testů, aklimatizace v rámci přípravných kurzů,

b) při studiu – vytvoření databáze žáků s SPU – informace třídních, kteří spolupracují s ostatními učiteli, sledují prospěch a chování těchto žáků, konzultují s vých. por., školní psycholožkou, zákonnými zástupci,

c) ve spolupráci vých. poradce, tříd. učitele, vyučujících (především klíčových předmětů – cizí jazyky, matematika, český j.) a zákonných zástupců se prosazuje individuální přístup k žákům, tj. forma zkoušení, forma písemných prací atd.,

d) spoluprací se školní psycholožkou - doporučuje postup dle charakteru a typu SPU, konzultuje jejich profesní orientaci,

e) spoluprací se zákonnými zástupci.

Při práci se žáky s SPU nejde o úlevy, ale o snahu naučit je kompenzovat své poruchy, aby mohli v budoucnu pokračovat ve studiu i na SŠ a VŠ. Trvale nedochází k odhalení případu pozdě diagnostikované SPU.

• Vlastní hodnocení školy

Pojem vlastní hodnocení školy je v GJP chápán jako zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu, fungování, efektivnost školy, jejích částí i celku vzdělávacího systému. Zahrnuje např. hodnocení vzdělávacích procesů, hodnocení vzdělávacích výsledků aj. Má důležitou roli pro korekce a inovace ŠVP GJP, strategii plánování a rozvoje školy, jejích priorit aj. Opírá se o propracované teoretické a metodologické nástroje. Jde o hodnocení vnitřní, při níž škola hodnotí sama sebe.

Hodnocení vlastních výsledků a fungování GJP probíhá na základě ukazatelů tvořených: oblastí hodnocení, jejich kritérii, indikátory těchto kritérií, identifikačními instrumenty. Mimo rámec ŠVP je na GJP zpracováván i systém frekvence identifikačních kritérií a adresné zodpovědnosti.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Ve vlastním hodnocení školy se hodnotí:

- a) podmínky ke vzdělávání /viz bod 1 níže/,
- b) průběh vzdělávání /viz 1/,
- c) podpora školy žákům a studentům, spolupráce se zákonnými zástupci, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, zákonných zástupců a dalších osob na vzdělávání /viz 2/,
- d) výsledky vzdělávání žáků a studentů /viz 3/,
- e) řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků /viz 2/,
- f) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům /viz 3, 4/.

Na tomto podkladu byly zvoleny následující oblasti hodnocení:

- 1) Výchovně vzdělávací proces na GJP;
- 2) Žáci a učitelé GJP;
- 3) Výsledky vzdělávání na GJP;
- 4) Vnější vztahy GJP.

Oblast hodnocení	Kritérium	Indikátor	Identifikační instrument
Výchovně vzdělávací proces na GJP	Škola efektivně využívá finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy.	Hospodaření školy odpovídá rozpočtovému plánu.	Plán hospodaření školy Účetní uzávěrka Výroční zpráva
	Škola zabezpečuje příjemné klima.	Převažující většině žáků a učitelů se v hodinách dobře pracuje.	Výsledky dotazníkových šetření mezi žáky Soupis námětů vzešlých z třídnických hodin
	Povinnosti a práva žáků a učitelů jsou jasně vymezeny.	Žáci dodržují školní řád.	Školní řád Přehled výchovných opatření a opatření na posílení kázně
	Potřeby žáků jsou plněny nabídkou volitelných předmětů.	Nabídka volitelných předmětů je limitována možnostmi školy.	Souhrn nabídky volitelných předmětů, jejich naplněnost Procentuální přehled Učební plán Rozhovory se zákonnými zástupci na tř. schůzkách Dotazníky zjišťující spokojenost s nabídkou volitelných předmětů

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	Škola má pestrou nabídku metod a forem vyučování.	Každý pedagog využívá inovativní formy a metody výuky.	Tematické plány Hospitalace, vzájemné hospitalace (hospitalační zápis). Reflexe, zpětná vazba učitel - žák
Žáci a učitelé GJP	Škola zabezpečuje mimoškolní aktivity.	Škola nabízí sportovní kroužky, sborový zpěv, výtvarný kroužek a nepovinné cizí jazyky v rámci svých možností.	Přehled nabídky nepovinných předmětů a kroužků Přehled o návštěvnosti nepovinných předmětů a kroužků
	Vyučování probíhá i mimo školu.	Každá třída se zúčastní odborné exkurze a výchovného koncertu. GJP pořádá další tematické exkurze. V rámci Klubu mladého diváka škola umožní zájemcům z řad studentů návštěvu divadelních představení.	Plán exkurzí Seznam uskutečněných exkurzí Dokumentace písemná, videozáznamem atd.
	Škola pracuje s nadanými žáky i se žáky s SPU, umožňuje integraci žáků se zdravotním postižením.	Třídní učitel/ka zabezpečuje individuální přístup k žactvu s SPU, pomáhá žákům se zdravotním postižením.	Individuální studijní plány Rozpis konzultačních hodin školního psychologa, přehled jeho činnosti
	Třídní učitel zabezpečuje spolupráci se třídou.	Třídní učitel/ka buduje dobré sociální a pracovní vztahy ve třídě, pomáhá řešit problémy.	Rozpis třídnických hodin Rozpis konzultačních hodin školního psychologa
	Žáci mají možnost využít konzultací.	Učitelé nabízejí konzultační hodiny podle potřeb.	Přehled konzultačních hodin vyučujících
	Škola zabezpečuje preventivní program.	Žáci se účastní akcí pořádaných pověřenými organizacemi v rámci preventivního programu.	Dle programu pověřené organizace
	Pedagogové mají odpovídající vzdělání, dále se sebevzdělávají.	Učitelé jsou ověřitelně pedagogicky i odborně zdatní, aprobovaní minimálně z 90%. Účastní se školení v souladu s plánem DVPP. Učitel získává osvědčení, certifikáty o sebevzdělání.	Přehled aprobovanosti sboru Přehled vzdělávacích aktivit sboru
	Pedagogové mezi sebou komunikují a spolupracují, doplňují a rozšiřují ŠVP	Učitelé se scházejí v předmětových komisích. Spolupracují na tvorbě projektů, které jsou realizované formou projektových dnů. Předmětové komise navrhují úpravy ŠVP GJP.	Zápisy z porad předmětových komisí Dokumentace projektových dnů

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	Škola podporuje činnost Rady školy.	Školská rada se schází 2x ročně. Indikátorem je počet realizovaných námětů. Vedení školy zdůvodní, proč přijalo nebo nepřijalo návrh žáků.	Náměty ze schůzí Školské rady Důvodová zpráva vedení školy
Výsledky vzdělávání na GJP	Žáci jsou úspěšní v přijetí na střední školy po absolvování kvarty, pokud se rozhodnou pro jiné odborné studium, absolventi vyššího gymnázia jsou úspěšní při vstupu na pomaturitní typy studia.	Žáci po ukončení povinné školní docházky jsou úspěšní v 80% při přijímacím řízení na jinou střední školu. Žáci vyššího gymnázia absolvují přijímací řízení na VŠ, VOŠ, další typy pomaturitního studia s úspěšností nejméně 70%.	Procentní a absolutní přehled přijatých na VŠ, VOŠ, PS atd.
	Žáci úspěšně absolvují maturitní zkoušky.	Žáci absolvují maturitní zkoušky s úspěšností nejméně 70%.	Procentní přehled maturitních výsledků.
	Žáci dosahují jak ve výroční klasifikaci, tak v různých typech srovnávacích zkoušek dobrých výsledků.	Celkový studijní průměr v jednotlivých ročnících nepřesahuje 1,80 v nižším a 2,30 ve vyšším gymnázium.	Procentní přehled výročních výsledků.
		Úspěšnost v různých typech srovnávacích zkoušek dosahuje hodnot lepších, než je celostátní průměr.	Přehled poměrných výsledků.
	Žáci uplatňují výsledky vzdělávání i mimo školní prostředí – soutěže, odborné olympiády, veřejné aktivity atd.	Alespoň 50% účastníků olympiád a soutěží z řad našich žáků dosahuje hodnocení „úspěšný řešitel“ nebo jiný typ obdobného hodnocení.	Přehled poměrných výsledků.
		Žáci školu úspěšně reprezentují.	Přehled úspěšných aktivit žáků.
Vnější vztahy GJP	Škola spolupracuje se zřizovatelem a ostatními institucemi.	GJP buduje partnerský vztah ke KÚ jako zřizovateli, MěÚ v Poděbradech, KPPP Nymburk atd.	Zápisy z porad na KÚ Plán účasti na akcích ve městě Plán prevence SPJ + zpráva Plán VP + zpráva Program a zpráva z kurzů prevence SPJ
	Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci.	Zákonným zástupcům je umožněno ovlivňovat výchovně vzdělávací proces.	Dokumenty SRG Přehled konzultací se zákonnými zástupci. Dotazníková šetření

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	Mezi školou a regionálními institucemi (ostatní G a ZŠ, ZUŠ, DDM, KIC, zájmové organizace) existuje zpětná vazba.	Ve spolupráci s ZŠ, ZUŠ, a ostatními G a ÚP zajistit naplnění kapacity školy, podobně spolupracovat s DDM, KIC atd.	Přehled výsledků přijímacího řízení na GJP Přehled údajů z IPS ÚP Zprávy o práci školního sboru a orchestru Dokumentace prací výtvarného kroužku Přehledy a výkazy ze soutěží
	Škola cílevědomě hledá své místo v ekonomickém prostředí regionu. Toto kritérium je doplněno ekonomickou částí výroční zprávy.	Prezentace školy v regionálním tisku i dalších médiích, vyhledávání alternativních finančních zdrojů, využívat také kontaktů s absolventy	Dokumentace publikovaných článků Dokumentace webových stran Fotodokumentace, záznam besed s osobnostmi
	Škola využívá zahraniční kontakty.	Zahraníční kontakty školy doplňují výchovně vzdělávací proces	Zprávy ze zahraničních exkurzí

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

- je zpracováván v souladu s RVP ZV ročníky 6 - 9, ve kterých GJP realizuje základní vzdělávání;
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky, kteří splnili vstupní požadavky dané přijímacím řízením na GJP;
- svou koncepcí umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky mimořádně nadané;
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí;
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií;
- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a umožňoval jim vycházet z vlastních zkušeností s efektivními způsoby výuky a z potřeb žáků;
- je vytvořen jako relativně stálý materiál, jeho případné inovace neovlivní ročníky, které nastoupily studium za platnosti odlišného dokumentu

• Zaměření školy

GJP je zaměřeno na denní formu vzdělávání podle vlastních školních vzdělávacích programů vytvořených na základě RVP ZV a RVP GV. Osmileté studium v ročníku 1. – 4. je organizováno podle ŠVP „Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium“. Čtyřleté studium a poslední 4 roky studia v osmiletém cyklu určuje ŠVP „Školní vzdělávací program pro vyšší gymnázium“. Hlavní účel a předmět činnosti GJP jako příspěvkové organizace je vymezen zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním,

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění (dále jen zákon č. 561/2004 Sb.) a prováděcími předpisy. Škola dále provozuje doplňkovou činnost školící, vzdělávací a konzultační.

• Profil absolventa

Absolvent 4. ročníku osmiletého vzdělávacího cyklu na GJP je všestranně připraven pro další gymnaziální studium. Absolvent má (i vlastním podílem) osvojené základy čtenářské, matematické, finanční, přírodovědné a kulturní gramotnosti. Osvojil si základy mluveného i psaného používání českého jazyka. V cizím – anglickém – jazyce dosahuje úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, v dalším cizím jazyce pak úrovně A1. Je posílena jeho schopnost aktivně se pohybovat v evropském prostoru.

Absolvent získal základy pro další rozvíjení klíčových kompetencí. Využívá pro sebe vhodné strategie učení, kriticky přistupuje k zdrojům informací při řešení problémů, umí pracovat samostatně, efektivně využívá dostupné prostředky komunikace a počítačovou techniku, umí smysluplně naplňovat svůj volný čas, cílevědomě a s ohledem na své osobní předpoklady rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucí profesi. Díky vzdělanostnímu základu může také nalézt uplatnění na ostatních středních školách.

• Organizace přijímacího řízení

Přijímání studentů se řídí zákonem č. 561/2004, §60 a §61, v platném znění. Přihlášku na školu obdrží uchazeč na své základní škole nebo je k dispozici na webových stránkách MŠMT a GJP. Údaje na přihlášce potvrzuje základní škola. Potvrzení lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu není vyžadováno.

Skladba přijímacích zkoušek do osmiletého gymnázia:

- a) prospěch ze ZŠ z 1. a 2. pol. 4. třídy a 1. pol. 5. třídy – váha 20%;
- b) písemný test z českého jazyka – váha 25%;
- c) písemný test z matematiky – váha 25%;
- d) písemný test z obecných studijních předpokladů – váha 30%.

Uchazeči jsou přijímáni na základě studijních výsledků na ZŠ a výsledků testů. Pořadí je stanoveno na základě dosaženého počtu bodů. V případě rovnosti bodů má přednost uchazeč s vyšším počtem bodů v uvedeném pořadí za:

- a) všechny písemné testy, b) test z obecných studijních předpokladů, c) test z matematiky, e) test z českého jazyka.

Písemné testy konají všichni přihlášení uchazeči.

• Organizace maturitní zkoušky

Studium na GJP je završeno maturitní zkouškou na konci osmiletého nebo čtyřletého vzdělávacího cyklu. Její podoba je daná platnou legislativou. Struktura profilové části je určena rozhodnutím ředitele školy a zveřejněna v každém školním roce.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- **Výchovné a vzdělávací strategie**

- **Klíčové kompetence**

V zájmu intenzivního působení na naší školy využíváme ve všech předmětech jednotného znění klíčových kompetencí, k jejichž naplnění směřujeme pomocí veškerých edukačních technik. Toto jednotné a shodné působení považujeme za výhodu umožňující netříštit pozornost a zaměřit se jednotným směrem.

K těmto kompetencím odkazuje první (levý) sloupec uvedený v tabulkách jednotlivých vyučovacích předmětů zkratkou shodnou s těmi, které jsou využity v této kapitole (např. KU 3).

Kompetence k učení – KU

Na konci základního vzdělávání žák:

KU 1

vybírání a využívání pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

KU 2

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

KU 3

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

KU 4

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

KU 5

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů - KRP

Na konci základního vzdělávání žák:

KRP 1

vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP 2

vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

KRP 3

samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

KRP 4

ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

KRP 5

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní - KK

Na konci základního vzdělávání žák:

KK 1

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

KK 2

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

KK 3

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

KK 4

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

KK 5

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální - KSP

Na konci základního vzdělávání žák:

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KSP 1

účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

KSP 2

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

KSP 3

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

KSP 4

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské - KO

Na konci základního vzdělávání žák:

KO 1

respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

KO 2

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

KO 3

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

KO 4

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

KO 5

chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní - KP

Na konci základního vzdělávání žák:

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KP 1

používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

KP 2

přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

KP 3

využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

KP 4

orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

o Obecné výchovné a vzdělávací strategie

jsou v ŠVP GJP zpracovány centrálně a jako takové jsou východiskem pro všechny vzdělávací oblasti a vyučovací předměty. Jejich sjednocená podoba umožňuje postupovat účinně za využití efektivních a ověřených postupů a metod, zároveň, kde je to účelné, jsou strategie specificky upraveny pro konkrétní vzdělávací oblasti či předměty:

V oblasti kompetencí k učení

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k celoživotnímu učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních a společenských objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.
- Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment v přírodních i společenských vědách.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Motivujeme žáky k učení cíleným vytvářením situací, v nichž mají radost z učení.
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Jdeme příkladem neustálým dalším vzděláváním v oborech své aprobace.

V oblasti kompetencí k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky problémy prakticky řešit.
- Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů.
- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí.
- Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života.
- Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních i společenských zákonů a zákonitostí.
- Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- Učíme, jak některým problémům předcházet.
- Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

V oblasti kompetencí komunikativních

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování či experimentů.
- Klademe důraz na patřičnou úroveň mluveného i písemného projevu.
- Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícími navzájem.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v odborných učebnách a na mimoškolních akcích.

V oblasti kompetencí sociálních a personálních

rozvít u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- Vedeme žáky k osvojení dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Vedeme žáky k vzájemně prospěšné kooperaci ve třídě, což jim přináší vzájemnou inspiraci a umožňuje dosahovat osobního maxima každého člena.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do našich tříd.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu a genderové nerovnosti.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a jejich vyučujícími.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

V oblasti kompetencí občanských

vychovat žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích

- Podporujeme zájem žáků o dění v občanské společnosti, obci, kraji, státě, Evropě, v politickém životě vůbec.
- Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití rozličných vědeckých oborů.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a za zachování životního prostředí.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a aktivní ochraně životního prostředí.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných a život ohrožujících situacích.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se vzájemně potřebují.
- Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům.
- Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s objekty, pravidla chování ve škole, v učebnách, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených postupů.
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.

V oblasti kompetencí pracovních

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit je chránit své zdraví při práci

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty, získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku.
- Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka.
- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.
- Vedeme žáky k dodržování a plnění povinností a závazků.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí; měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti humanitních i přírodních věd a v různých průmyslových odvětvích.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

modifikují dle ŠVP GJP obecně závazné výchovné a vzdělávací strategie, doplňují je a konkretizují s ohledem na specifika vzdělávací oblasti.

V oblasti kompetencí k učení

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je celoživotnímu učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání lingvistických, uměleckých, literárních a obecně estetických jevů, procesů a vlastností v sociální perspektivě.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnosti.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře, filmu, na internetu, v dalších mediovaných sděleních.
- Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.
- Podporujeme používání cizího jazyka v úrovni A2 a dalšího cizího jazyka v úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat s jazykem a literárními útvary, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat použité výzkumné a experimentální metody.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Motivujeme žáky k učení cíleným vytvářením situací, v nichž mají radost z učení.
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
- Jdeme příkladem neustálým dalším vzděláváním v oborech své aprobace.

V oblasti kompetencí k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky problémy prakticky řešit.
- Na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů.
- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na lingvistických pojmech, prvcích teorií a modelech a chápání vzájemných souvislostí.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života.
- Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů ze společenských zákonů a zákonitostí.
- Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- Učíme, jak některým problémům předcházet.
- Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

V oblasti kompetencí komunikativních

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a výzkumů.
- Klademe důraz na patřičnou úroveň mluveného i písemného projevu.
- Ve výuce podporujeme používání cizích jazyků a výpočetní techniky.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícími navzájem.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v jazykových odborných učebnách, knihovně a na mimoškolních akcích.

V oblasti kompetencí sociálních a personálních

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Vedeme žáky k vzájemně prospěšné kooperaci ve třídě, což jim přináší vzájemnou inspiraci a umožňuje dosahovat osobního maxima každého člena.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků a žákyň, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že spoluprací lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do našich tříd.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu a genderové nerovnosti.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, žákyňmi a jejich vyučujícími.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

V oblasti kompetencí občanských

vychovávat žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích

- Podporujeme zájem žáků o dění v občanské společnosti, obci, kraji, státě, Evropě, politickém životě i jejich odraz v národních literaturách.
- Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití rozličných vědeckých oborů, myšlenkových a ideologických proudů.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a za zachování životního prostředí.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a aktivní ochraně životního prostředí.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků v domácím prostředí i při pobytu v zahraničí.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných a život ohrožujících situacích.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se vzájemně potřebují.
- Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům.
- Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s objekty, pravidla chování ve škole, v učebnách, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených postupů.
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.

V oblasti kompetencí pracovních

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit je chránit své zdraví při práci

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Učíme žáky optimálně plánovat, pozorovat, experimentovat i zpracovávat a vyhodnocovat zjištěné výsledky.
- V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku.
- Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizích jazyků.
- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.
- Vedeme žáky k dodržování a plnění povinností a závazků.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí; měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s obrazy profesí v umělecké tvorbě.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

modifikují dle ŠVP GJP obecně závazné výchovné a vzdělávací strategie, doplňují je a konkretizují s ohledem na specifika vzdělávací oblasti.

V oblasti kompetencí k učení

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k celoživotnímu učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání společenských procesů, vlastností a jevů.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnosti.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.
- Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry ze společenských jevů a procesů.
- Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment ve společenských vědách.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Motivujeme žáky k učení cíleným vytvářením situací, v nichž mají radost z učení.
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
- Jdeme příkladem neustálým dalším vzděláváním ve společenských vědách.

V oblasti kompetencí k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky problémy prakticky řešit.
- Kde je to možné, naučíme žáky na modelových příkladech algoritmu řešení problémů v společenských vědách.
- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí.
- Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů ze společenských zákonů a zákonitostí.
- Rozvíjíme schopnost objeovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporujeme využívání moderních výzkumných technik při řešení modelových společenských problémů.
- Učíme, jak některým problémům ve společenském životě předcházet.
- Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

V oblasti kompetencí komunikativních

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování či experimentů.
- Klademe důraz na patřičnou úroveň mluveného i písemného projevu.
- Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícími navzájem.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel jak při vyučování ve třídě, tak i na exkurzích a při mimoškolních akcích.

V oblasti kompetencí sociálních a personálních

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Vedeme žáky k vzájemně prospěšné kooperaci ve třídě, což jim přináší vzájemnou inspiraci a umožňuje dosahovat osobního maxima každého člena.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že spoluprací lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do našich tříd.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu a genderové nerovnosti.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a jejich vyučujícími.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

V oblasti kompetencí občanských

vychovávat žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích

- Podporujeme zájem žáků o dění v občanské společnosti, obci, kraji, státě, Evropě, v politickém životě vůbec.
- Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití rozličných ideologických proudů.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a za zachování životního prostředí.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a aktivní ochraně životního prostředí.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných a život ohrožujících situacích.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se vzájemně potřebují.
- Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům.
- Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc.
- Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla chování ve škole, v učebnách, na exkurzích a při mimoškolních akcích) a dodržování stanovených postupů.
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

V oblasti kompetencí pracovních

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit je chránit své zdraví při práci

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a výzkumy, získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku.
- Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka.
- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování.
- Vedeme žáky k dodržování a plnění povinností a závazků.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí; měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové podmínky.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti humanitních (a společenských) věd a v různých odvětvích české a evropské vědy a ekonomiky.

• Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je považován žák

- a) se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování);
- b) se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování);
- c) se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu);
- d) Speciální vzdělávací potřeby žáků zjišťuje školské poradenské zařízení. Studenti se speciálními vzdělávacími potřebami, u kterých je předpoklad dalšího studia, mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou činnost školy a školského poradenského zařízení.

Pro žáky se zdravotním postižením se při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Škola není bezbariérově přístupná, mezi učiteli není speciální pedagog. Pokud to postižení vyžaduje, může ředitel školy povolit individuální studijní plán. Výchovný poradce s třídním učitelem žáka zajišťuje individuální přístup k žákovi ve

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálními pedagogickými centry a s dalšími odborníky (psychologové, lékaři).

U žáků se zdravotním znevýhodněním se přistupuje individuálně ke každému žákovi s ohledem na jeho diagnózu ve spolupráci s rodiči žáka a odbornými lékaři. Ředitel školy může stanovit podmínky zohlednění zdravotního znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání, např. umožnit ze závažných zdravotních důvodů uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností (viz §67 odst. 2 školského zákona).

U žáků se sociálním znevýhodněním škola zabezpečuje konzultace s psychologem v případě ohrožení žáků sociálně patologickými jevy. Pro žáky v postavení azylantů škola zajišťuje individuální konzultace zejména v jazycích, pro zapojení těchto žáků do života školy slouží nabídka nepovinných předmětů a kroužků. Ředitel školy může i v těchto případech povolit individuální vzdělávací plán podle potřeb žáka.

Kontrola plnění dohodnutých postupů a výsledků vzdělávání probíhá pravidelně v rámci čtvrtletních pedagogických rad.

• Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola vytváří v souladu se svým profilem podmínky pro rozvoj talentovaných žáků, všichni pedagogové školy vytváří podnětné a odpovídající vzdělávací prostředí. Zároveň zajišťují individuální přístup k těmto žákům, motivují je mimovyučovacími aktivitami (nejrůznější předmětové soutěže, olympiády, studentská odborná činnost, vzdělávací kurzy nabízené vysokými školami, mezinárodní studentské konference). Škola organizuje besedy s významnými osobnostmi z oblasti kultury i vědy a výzkumu. Žáci mohou využívat individuální konzultace.

Ředitel školy může na základě doporučení školského poradenského zařízení povolit nezletilému studentovi s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému studentovi na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Naprostá většina žáků gymnázia se pohybuje v pásmu nadprůměrné inteligence, což odpovídá výběrovému charakteru školy. Žáci gymnázia projevují vyšší zájem o studium, který škola rozvíjí vysokou a všestrannou nabídkou volitelných předmětů a nepovinných předmětů a kroužků.

• Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v ŠVP GJP aktuální okruhy problémů. Jsou formativním prvkem pomáhajícím rozvíjet budoucí hlavní směr studia ve vyšších ročnících gymnázia a zároveň žákovu osobnost v oblasti postojů a hodnot. Průřezová témata (PT) nemají jednotnou podobu - vždy však jejich tematické okruhy procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, umožňují propojení se vzdělávacími obsahy oborů, a tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání. Prostřednictvím svého nadpředmětového charakteru PT dávají možnost

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku. *Ve shodě s RVP ZV nejsou na GJP aplikována celá PT (vyjma Výchovy demokratického občana), jsou využívány téměř všechny možnosti jejich zahrnutí do edukačního procesu:*

<i>Průřezové téma:</i>	<i>Zkratka v dokumentech GJP:</i>	<i>Tematické okruhy PT:</i>	<i>Způsob realizace PT (jeho částí):</i> <small>/Specifické části tem. okruhů mohou být zařazeny i v předmětech zde neuvedených./ /Procentní údaje uvedené za zkratkou předmětu označují výhradně zásadní podíly; 100% = integrovaná dílčí témata, nikoli kompletní způsob realizace PT./</small>			
Osobnostní a sociální výchova	OSV	<ul style="list-style-type: none"> - Osobnostní rozvoj - Sociální rozvoj - Morální rozvoj 	KURZ + INTEGROVANÁ DÍLČÍ TÉMATA + PRVKY SYSTÉMU PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ			
			A) vícedenní Kurz OSV 1 na počátku studia nižšího gymnázia (prima).	B) dvoudenní Kurz OSV 2 na konci studia nižšího gymnázia (kvarta).	Vybraná dílčí témata integrována zejména do předmětů: CJL (25 %), VKO (13%) a zčásti i NEJ, DEJ, SVP (v rámci VKO), PRI, VKZ, TEV a EVH + EVV (kreativita).	Působení systému prevence sociálně patologických jevů.
Výchova demokratického občana	VDO	Kompletní PT: <ul style="list-style-type: none"> - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	PROJEKT + INTEGROVANÁ DÍLČÍ TÉMATA			
			Projekt Já, občan koordinovaný prostřednictvím VKO.		Vybraná dílčí témata integrována zejména do DEJ (58%) a dále do: CJL, PRI, TEV, SVP (v rámci VKO).	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	VEG	- Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané	SAMOSTATNÝ PŘEDMĚT + INTEGROVANÁ DÍLČÍ TÉMATA		
			Uvedená vybraná témata realizována ve volitelném předmětu Evropa a svět (EVS) (garant DEJ).	Vybraná dílčí témata integrována zejména do DEJ (47%) a dále do: CJL, ANJ, NEJ, RUJ, MAT, UZM, VKO, PRI, ZEM, EVH, EVV.	
Multikulturní výchova	MKV	- Kulturní diference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita - Princip sociálního smíru a solidarity	SAMOSTATNÝ PŘEDMĚT + INTEGROVANÁ DÍLČÍ TÉMATA		
			Části všech pěti témat realizovány ve volitelném předmětu Lidská společnost (LIS) (garant VKO).	Vybraná dílčí témata integrována zejména do CJL (25%) a DEJ (20%), dále do: ANJ, NEJ, RUJ, VKO, PRI, ZEM, EVV, EVV, TEV, SVP (v rámci VKO).	
Environmentální výchova	ENV	1. Ekosystémy, částečně Lidské aktivity a problémy životního prostředí 2. Lidské aktivity a problémy životního prostředí, částečně Vztah člověka a prostředí	INTEGROVANÁ TÉMATA		
			Vybraná dílčí témata integrována do předmětů: EVV, TEV, SVP (v rámci VKO).	Části vybraných témat realizovány ve vzd. oblasti Člověk a příroda: CHE (27%), PRI (27%), BKN, ZEM, PZE.	Části vybraných témat realizovány ve vzd. oblasti Člověk a společnost: DEJ (12%) (1. Ekosystémy, částečně lidské aktivity a problémy ŽP), VKO (2. Lidské aktivity a problémy ŽP, Vztah člověka a prostředí).

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Mediální výchova	MEV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 3. Stavba mediálních sdělení 4. Vnímání autora mediálních sdělení 5. Fungování a vliv médií ve společnosti 6. Tvorba mediálního sdělení 7. Práce v realizačním týmu 	SAMOSTATNÉ PŘEDMĚTY + INTEGROVANÁ TÉMATA		
			Vybraná dílčí témata integrována do předmětů: CJL (44%), NEJ, RUJ, DEJ, VKO, EVH, EVV, TEV, SVP (v rámci VKO).	Vybraná témata realizována ve volitelném předmětu Vlastní tvorba (VLT) (6. Tvorba mediálního sdělení; 7. Práce v realizačním týmu) (garant CJL).	Vybraná témata realizována ve volitelném předmětu Lidé a média (LIM) /1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, 2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, 3. Stavba mediálních sdělení, 4. Vnímání autora mediálních sdělení, 5. Fungování a vliv médií ve společnosti/) (společně garantují CJL a VKO).

a/ Osobnostní a sociální výchova

Převažující realizace prostřednictvím Kurzu OSV 1, Kurzu OSV 2 a systému prevence sociálně-patologických jevů

Obsah OSV je konkretizován v jednotlivých vzdělávacích oblastech (důraz je kladen na vzd. oblasti **Jazyk a jazyková komunikace - CJL; Člověk a společnost - VKO**) a zejména v **Kurzu OSV 1, 2**, které jsou řazeny na počátku studia a jeho konci v podobě vícedenního (podle možností dislokovaného) pobytu za účasti třídního učitele, psychologa a/nebo dalších odborníků. Vybrané prvky OSV jsou zařazeny do učebních osnov jednotlivých vzdělávacích oblastí. Konkretizované plány školy, předmětových skupin a vyučujících jednotlivých předmětů aktualizují další možnosti využití interdisciplinárních projektů.

Průřezové téma OSV je naplňováno zejména v rámci dvou kurzů, určených pro první a čtvrtý ročník víceletého gymnázia a v rámci dlouhodobé prevence sociálně patologických jevů (SPJ).

Kurz OSV 1: je koncipován jako vícedenní výjezdní adaptační kurz pro primu. Jeho cílem je poznání nových spolužáků, navázání vztahů s důrazem na vzájemnou podporu, toleranci a respektování odlišností druhých lidí. Kurz je zaměřen i na nácvik komunikačních dovedností (verbální a neverbální komunikace, aktivní naslouchání) a na rozvoj poznávacích schopností (smyslové vnímání, pozornost, paměť). Jsou sem zařazeny aktivity podporující sebepoznání (jak vidím sebe sama, jak mě vidí druzí).

Kurz OSV 2: je určen pro kvartu. Během dvoudenního soustředění studenti rozvíjí schopnost řešit konflikty a spolupracovat s ostatními (kooperace). V rámci přípravy na studium na vyšším gymnáziu může být podle aktuální nabídky zařazen nácvik

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

zvládání stresových situací (organizace času, plánování studia, umění relaxace). Jeden den je věnován spolupráci s konkrétní partnerskou, kde mají studenti možnost porovnat postoje a hodnoty své i druhých lidí a seznámit se s dalšími profesemi.

Dlouhodobá prevence sociálně-patologických jevů - zajišťuje na naší škole o.s. Semiramis formou tříhodinových aktivit v každém pololetí, určených pro jednotlivé ročníky nižšího gymnázia. Vyškolení odborníci se zaměřují na problematiku mezilidských vztahů (práce s dynamikou třídy jako sociální skupiny, respektování práv), rozvoje komunikačních dovedností (obrana proti agresi a manipulaci, asertivní komunikace) a utváření postojů, hodnot a jejich projevů u druhých lidí.

b/ Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana (VDO): převažující realizace prostřednictvím projektu

Název projektu: „Já, občan“

Charakteristika projektu:

Projektem „Já, občan“ je naplňováno průřezové téma VDO, které tvoří povinnou součást vzdělávání v 1. až 4. ročníku osmiletého gymnázia. Práci na projektu se postupně ročník od ročníku syntetizují hodnoty spravedlnosti, tolerance, odpovědnosti, multikulturality prostřednictvím rozvíjení kritického myšlení, vědomí vyváženosti práv a povinností v demokraticky uspořádané české společnosti. Edukační proces se uskutečňuje pomocí realizace projektových metod, kooperativního a kompetitivního vyučování. Projekt, a tím i průřezové téma Výchova demokratického občana, je svou hlavní částí (80%) integrováno ve vzdělávací oboru Výchova k občanství, prochází ovšem všemi ostatními vzdělávacími oblastmi; vyučujícím VKO je práce také koordinována.

Přínos projektu „Já, občan“ pro výchovnou a vzdělávací činnost školy:

Projekt žactvo vybavuje základní úrovní občanské gramotnosti, čímž jej připravuje na vyšší ročníky gymnaziálního vzdělávání. Na základě projektových metod žactvo získá praktické zkušenosti uplatnitelné při aktivní práci na pozitivní změně klimatu třídy, školy, obce. Naučí se efektivní a oboustranně přínosné spolupráci s dalšími spolupracujícími a partnerskými institucemi a organizacemi.

Obsahové vymezení PT VDO realizovaného projektem „Já, občan“:

Vzdělávací obsah je dělen na čtyři tematické okruhy, které prolínají všemi ročníky podle aktuální potřeby a sociálního klimatu třídy. Každý ze čtyř okruhů je vnitřně strukturován do tří navazujících částí:

I. - Občanská společnost a škola

(1. Jaká je naše škola?; 2. Škola jako dílna demokracie; 3. Naše škola jako centrum dění);

II. - Občan, občanská společnost a stát

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

(1. Práva a povinnosti člena společnosti; 2. Hodnoty demokratického politického systému; 3. Principy soužití s minoritami);

III. - Formy participace občanů v politickém životě

(1. Volební systémy; 2. Obec; 3. Nevládní organizace, společenské organizace, hnutí, NGO);

IV. - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

(1. Principy demokracie; 2. Ústava ČR; 3. Konflikty ve společnosti).

Časové vymezení PT VDO realizovaného projektem „Já, občan“:

VDO je zařazena v primě až kvartě bez explicitně vyjádřené časové dotace i časového rozvrhu, je integrován do vzdělávacího oboru Výchova k občanství. Při jeho aplikaci je dodržována zásada posloupnosti jeho částí.

Průřezové téma: Výchova demokratického občana I		
<u>Občanská společnost a škola</u>	Vztah ke kompetenci	<u>NÁVRH REALIZACE</u>
Učivo <i>Očekávané výstupy</i>		VDO jako projekt „Já, občan“
<p><u>1. Jaká je naše škola?</u> - škola jako instituce - škola jako nabídka - škola jako sociální útvar - ... - žák jako klient - žák jako „kupující“ - žák ve své sociální roli</p> <p><i>Chápe a ctí řád, pravidla a zákonitosti života společenství a uplatňuje je ve svém rozhodovacím procesu.</i></p>	KU1, 2, 3 KRP2 KK1, 3, 4 KSP1 KO2 KP3	<p>1a) Prezentace školy – leták (brožurka) – založení školy, historie, významné osobnosti... - materiální vybavení školy - zájmové útvary</p> <p>1b) Projekt ve kterém žáci spoluvytvářejí vnitřní řád školy. Žáci si vymyslí sociální skupinu, které by chtěli být členy, pokusí se formulovat pravidla jejího fungování, s nimiž souhlasí a byli by ochotni je respektovat.</p> <p>1c) Historický vývoj školství v Čechách (povinná školní docházka, vyučovací předměty, metody výuky...) – práce s dokumenty, internetem, analýza pramenů</p> <p>1d) Vznik a vývoj naší školy (rozhovory s absolventy, návštěva muzea, kronika školy)</p> <p>1e) Analýza sociálního klimatu ve škole (anketa) Život podle pravidel? (diskuse nad školním řádem, návrhy změn...) Nabídka nepovinných předmětů a volnočasových aktivit, co bych chtěl změnit v naší škole? (průzkum zájmu žáků, prezentace, pokus o realizaci)</p> <p>2a) Společná tvorba školního řádu; vnitřní pravidla třídy; adaptační pobyty; školní parlament; školní časopis</p>
<p><u>2. Škola jako dílna demokracie</u> - demokratické principy v naší škole - hodnotové spektrum - „Být, či nebýt?“ – aneb aktivní, či pasivní?</p>	KU1, 3 KRP1, 2, 3 KK1, 2 KSP1	<p>2b) Historické srovnání školních řádů a vyučovacích metod z minulosti se současnými trendy v této oblasti. Použití srovnávací dotazníkové metody, dotazy u pamětníků (např. v domově důchodců).</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>spolupráce</p> <p><i>Určí a analyzuje příčiny problémové komunikace a kooperace s příslušníky minoritních skupin ve svém okolí. Aplikuje komunikační dovednosti na jednání s jedinci a institucemi. Vyvodí obecné závěry z vlastní činnosti, pomocí níž přispívá k vyrovnávání handicapu fyzicky, mentálně, sociálně a kulturně znevýhodněných.</i></p>	<p>KU2, 3, 4, 5 KRP1, 3, 4 KK4, 5 KSP2, 3, 5 KO4, 5 KP2, 3, 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce se speciálními školskými institucemi – integrace znevýhodněných do života školy - sbírkové akce, humanitární výstavy, školní podnikatelský projekt - doučovací kroužky pro spolužáky z nižších ročníků - příprava a realizace tematické exkurze <p>- <i>Dětská paralympiáda, Poděbrady pro vozíčkáře</i></p>
--	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>3. Nevládní organizace společenské organizace, hnutí, NGO Činnost a zaměření společenských organizací v obci</p> <p><i>Na konkrétních příkladech demonstruje podíl nevládních organizací na obecním životě. Analyzuje možnosti spolupráce obecních a státních institucí a nevládních organizací. Zhodnotí / obhájí spolupráci školy a nevládní organizace.</i></p>	<p>KU4, 5 KRP5 KK1, 5 KSP3, 4 KO3, 4 KP3, 4</p>	<p>atd.) ----- 3. Nevládní organizace v obci - Zastoupení v obci - Historie - Kooperace s nimi</p> <p>Společný projekt nevládní organizace a školy Simulace – Založení NGO - Simulace právních kroků - Záměr, cíle - Podnikatelská činnost NGO Zhodnocení rizik</p>
--	---	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>Prokáže schopnost účelného používání asertivního jednání. Navrhne kompromisní řešení konfliktu. Obhájí svůj postoj při řešení osobních i společenských konfliktů.</i></p>	<p>KK3, 4, 5 KRP1, 2, 3, 5 KSP3, 4 KO3, 4 KP3</p>	<p>Řešení projektu</p> <ul style="list-style-type: none"> - asertivní prosazování - kooperace kompetice <p>Řešení konfliktů u nás Rasismus a xenofobie; Mediální obraz některých etnických a sociálních skupin (stereotypní vidění) Sledování řešení skutečné kauzy - <i>Drogy mezi námi, Školní hřiště</i></p> <p>(Poznámka k bodu 3: vždy jde o reflexi projektu na úrovni skupiny a třídy.) Svoboda v demokratickém státě – kam až sahá má svoboda (kde končí)? Omezení osobních svobod právním předpisem (např. z důvodu zvýšení bezpečí, jistoty) – vytvořit úvahu, žurnalistický útvar, prezentaci společenského (etického) problému na konkrétním příkladu</p>
---	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

c/ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Převažující realizace prostřednictvím vzdělávacího oboru Evropa a svět (volitelný předmět) (EVS) (viz Člověk a společnost)

d/ Multikulturní výchova

Převažující realizace prostřednictvím vzdělávacího oboru Lidská společnost (volitelný předmět) (LIS) (viz Člověk a společnost)

e/ Environmentální výchova

Převažující realizace prostřednictvím integrovaných témat zejména ve vzdělávacích oblastech: Člověk a společnost; Člověk a příroda (viz předchozí tabulka)

f/ Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova (MEV): převažující realizace prostřednictvím volitelných předmětů **Vlastní tvorba, Lidé a média** (viz Člověk a společnost)

4 Učební plán GJP (prima až kvarta)

Učební plán GJP pro 1. - 4. ročník (prima - kvarta) zcela respektuje požadavky RVP.

Cizí jazyk - od 1. ročníku je zařazeno vyučování cizího jazyka (anglický jazyk). Další cizí jazyk (zpravidla německý jazyk) zařazujeme už od 1. ročníku, časová dotace je čerpána z disponibilních hodin.

Průřezová témata - části průřezových témat jsou vyučovány v rámci všech předmětů včetně volitelných. Výchova demokratického občana je zařazena jako projekt soustředěný do všech ročníků v předmětu VKO; toto průřezové téma je vyučováno celé (viz blíže a podrobněji kap.3)

Volitelné předměty - jsou zařazeny od 2. ročníku. V 2. a 3. ročníku si žáci a žákyně volí vždy jeden předmět na jedno pololetí s časovou dotací 1hod. týdně (resp. 2hod./2 týdny); přestože jsou základní části průřezových témat integrovány do povinných vzdělávacích předmětů, nabízené volitelné předměty slouží také k zařazení vybraných celků průřezových témat. Předmět lze zvolit pouze jednou; 2. a 3. ročník si volí předmět bez ohledu na ročník studia – v případě nutnosti je předmět ředitelem určen, a to

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

zejména tehdy, vyžadují-li to specifické podmínky školy. Ve 4. ročníku si vybírají dva volitelné předměty na celý školní rok s dotací 2 hod. týdně (resp. 2x2 hod./2 týdny). Nabízené předměty zčásti slouží i k zařazení vybraných celků průřezových témat. Postupně předpokládáme rozšíření nabídky volitelných předmětů.

Člověk a zdraví - předmět VKZ je v 1. ročníku integrován do VKO, v 3. ročníku do PRI. Samostatně se vyučuje pouze ve 4. ročníku (1hod.). TEV je vyučována vždy 2hod./týden/ročník.

Člověk a svět práce je vyučován ve třech ročnících - předmět SVP je zcela integrován do VKO v 3. a 4. ročníku. Předmět LAT je integrován v 1. ročníku do FYZ s dotací 0,5hod. týdně (resp. 1hod./2 týdny) a v 3. ročníku do CHE s dotací 0,5hod. týdně (resp. 1hod./2 týdny).

Informační a komunikační technologie - disponibilní časová dotace je využita v IKT (1hod. v 2., 1 hod. v 3. ročníku) k posílení předmětu.

<i>Vzdělávací oblast</i>	<i>Minimální požadavek RVP</i>	<i>Vzdělávací obor</i>	<i>Prima 1. ročník</i>	<i>Sekunda 2. ročník</i>	<i>Tercie 3. ročník</i>	<i>Kvarta 4. ročník</i>
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk a literatura (CJL)	4	4	4	4
	12	Anglický jazyk (ANJ)	3	3	3	3
		Německý jazyk (NEJ)	3	3	3	3
Matematika a její aplikace	15	Matematika (MAT)	4	4	4	4

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Informační a komunikační technologie	1	Informační a komunikační technologie (IKT)	0	2	1	1
Člověk a společnost	11	Dějepis (DEJ)	2	2	2	2
		Výchova k občanství (VKO)	2	1	2	2
Člověk a příroda	21	Fyzika (FYZ)	1,5	1	2	2
		Chemie (CHE)	0	0	2,5	2
		Přírodopis (PRI)	2	2	2	1
		Zeměpis (ZEM)	2	2	1	1
Umění a kultura	10	Estetická výchova hudební (EVH)	2	1	1	1
		Estetická výchova výtvarná (VYV)	2	1	1	1
Člověk a zdraví	10	Výchova ke zdraví (VKZ) <i>/1 integrována ve VKO v primě, 1 v PRI v tercii/</i>	(1)	0	(1)	1
		Tělesná výchova (TEV)	2	2	2	2

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Člověk a svět práce	3	Svět práce (SPR) <i>/1 integrována ve VKO v tercii, 1 ve VKO v kvartě/</i>	0	0	(1)	(1)
		Laboratorní technika (LAT) <i>/0,5 integrováno ve FYZ v primě, 0,5 v CHE v tercii/</i>	(0,5)	0	(0,5)	0
Volitelné předměty - sekunda, tercie <i>/povinný výběr 1 předmětu v každém pololetí s dotací 2 hodiny na 2 týdny = Ø 1h týdně/</i>		Biologie kolem nás (BKN)	0	1 / 1		0
		Evropa a svět (EVS)				
		Lidská společnost (LIS)				
		Praktický zeměpis (PZE)				
Volitelné předměty - kvarta <i>/povinný výběr 2 předmětů ve školním roce s dotací 2 hodiny na 2 týdny = Ø 2h týdně/</i>		Lidé a média (LIM)	0	0		1
		Ruský jazyk (RUJ)				
		Užitá matematika (UZM)				
		Vlastní tvorba (VLT)				
Součet			29,5	29	31,5	32
		122				
Limit RVP			/28-30/	/28-30/	/30-32/	/30-32/
		122				

5 Učební osnovy

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace (JaJK)

Vzdělávací obory: Český jazyk a literatura, cizí jazyk - Anglický jazyk, další cizí jazyk - Německý jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk

volitelný předmět - **Vlastní tvorba**, volitelný předmět - **Lidé a média**, volitelný předmět - **Ruský jazyk**

5.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura (CJL)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika CJL:

Český jazyk a literatura směřuje k poznání chápání jazyka jako důležitého nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání a rozvíjí kladný vztah k mateřskému jazyku. Poskytuje vědomosti a dovednosti nutné pro běžnou mezilidskou komunikaci a vytváří základ pro samostatné získávání informací. Rozvíjí emocionální a estetické vnímání skutečnosti včetně sebe samého. Orientuje v nabídce literatury, kin, divadel i dalších medií. Vede ke kladnému vztahu k literatuře a umění vůbec, k tvořivému myšlení a psaní. Rozvíjí čtenářský zájem a vkus. Získané poznatky a dovednosti jsou předpokladem jak pro studium českého jazyka a literatury ve vyšších ročnících gymnázia, tak pro výuku anglického a německého jazyka, případně dalších předmětů.

Obsahové vymezení CJL:

Některá témata se záměrně opakují, nebo jsou zařazena ve více ročnících. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho.

Primě jsou určena témata: Praktické čtení I, Praktické naslouchání I, Jak mluvit?, Komunikace, Kultivovaný projev I, Práce s textem I, Práce s textem II, Slohový postup a žánr, Pravopis, Mateřština, Struktura literárního díla, Interpretace literárního díla III, Literární žánry, Tvořivá činnost s literárním textem, Způsoby interpretace literárních a jiných děl, Literární druhy a žánry, Kde to najdu?

Sekundě jsou určena témata: Praktické čtení II, Praktické naslouchání II, Kultivovaný projev II, Práce s textem II, Mluva a slovní zásoba, Slovní zásoba I, Pravopis, Struktura literárního díla, Interpretace literárního díla I, Interpretace literárního díla III, Literární žánry, Tvořivá činnost s literárním textem, Způsoby interpretace literárních a jiných děl, Literární druhy a žánry, Kde to najdu?

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Tercii jsou určena témata: Praktické čtení III, Praktické naslouchání III, Úvod do písemného projevu, Kultivovaný projev I, Referát, Skladba, Pravopis, Struktura literárního díla, Interpretace literárního díla II, Interpretace literárního díla III, Literární žánry, Tvořivá činnost s literárním textem, Způsoby interpretace literárních a jiných děl, Literární druhy a žánry, Kde to najdu?

Kvartě jsou určena témata: Praktické čtení IV, Jak naslouchat?, Jak mluvit?, Komunikace, Kultivovaný projev II, Mluvený a písemný projev, Slovní zásoba II, Jazyk a norma, Pravopis, Mateřština, Struktura literárního díla, Interpretace literárního díla II, Interpretace literárního díla III, Poslední století v literatuře, Literární žánry, Tvořivá činnost s literárním textem, Způsoby interpretace literárních a jiných děl, Literární druhy a žánry, Námět a téma díla, Kde to najdu?

Časové vymezení CJL:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 4-4-4-4 hodiny týdně.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace					
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura					
Vzhledem k potřebám ANJ a NEJ je přednostně již v primě probíráno a procvičováno učivo o zájmech a jejich druzích, v sekundě je zvláštní pozornost věnována pádům, opět podrobněji zájmenům a rozkazovacímu způsobu. V tercii je ze stejného důvodu podrobněji probíráno učivo o přídavných jménech a přívlascích.					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU1, 2, 3	1A, B, C <i>-umí číst přiměřeně rychle a pozorně, zná orientační prvky v textu a pracuje s nimi</i>	Praktické čtení I -členění textu	Dle zájmů žáků - DEJ, PRI, VKO, CJL(literatura), ANJ (pozorné a přiměřeně rychlé čtení, práce s orientačními prvky v textu, vybírá základní fakta a umí je vyjádřit) NEJ, VYV, HUV (prožitok, empatie)	MEV (identifikování základních orientačních prvků v textu)	Práce s textem učebnice, populárně naučnými texty (dle zájmů žáků)
KRP1, 2	<i>-ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	Praktické čtení II - věcné - systém poznámek a značek v textu, shrnout fakta do tezí, výpisků		MEV (chápání podstaty sdělení) MKV (naslouchání druhým) OSV (komunikace v různých situacích; cvičení naslouchání)	Samostatná práce - odpovědi na otázky z textů Diskuse na vybrané téma ve třídě

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK1, 2, 3	-odliší ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení -zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích	Praktické čtení III - kritické - zaujetí stanoviska ke čtenému nebo slyšenému		OSV (dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální) MEV (různé typy sdělení; rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)	Skupinová práce - soutěž ve vyhledávání faktů, jejich ověřování Rozbor textů, které byly vytvořeny za účelem manipulace se čtenářem
KO1, 2	-reprodukuje umělecký text s citovým zabarvením -umí využít čtení jako zdroje informací, roztřídí text na podstatné a detailní informace, vybírá základní fakta a umí je vyjádřit vlastními slovy, aktivně užívá čtení při studiu a vyhledávání	Praktické čtení IV - prožitkové		OSV (dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální) MEV (uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názorů a postoje)	Vzorová recitace vybraného textu - porovnání různých možností přístupu k moderní poezii Diskuze o přečteném
KK1, 2, 3	2A, B, C -rozlíší subjektivní a objektivní sdělení, popíše komunikační záměr partnera v hovoru	Praktické naslouchání I výchova k empatii, podnět k jednání		OSV (dialog; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru)	Ukázky divadelních textů - Sofokles, Shakespeare, Molière, Rostand, Havel - jejich interpretace
KO1, 2		Praktické naslouchání II - věcné - soustředěné, aktivní	VKO, DEJ	OSV (řeč těla, řeč zvuků a slov) MKV (komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin)	Seznámení s návody, jak interpretovat „řeč těla“ a jak regulovat vlastní chování a neverbální vyjadřování
	- chápe text i v rovině citové - zná a umí aplikovat zásady ústního dorozumívání - aplikuje zásady spisovné výslovnosti a artikulace	Praktické naslouchání III - kritické - objektivní a subjektivní sdělení - zážitkové - Mluvený projev zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) - zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu)	CJL (literatura)	OSV (komunikace v různých situacích; cvičení naslouchání; asertivní komunikace) MKV (komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin) MEV (komunikace a spolupráce v týmu)	Vzorový přednes Práce v knihovně - sestavení přehledu žánrů s příklady Dramatizace textů, řečnická cvičení, změna sociální role a řečnické vystoupení Uspořádání diskuse na zvolené aktuální téma

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	- tvoří (první pokusy) o psané komunikační žánry	Úvod do písemného projevu - vyjádření postoje k sdělovanému obsahu, komunikační žánry subjektivně zbarvené	VKO, IKT	OSV (dialog) MEV (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)	Porovnání projevu ústních a písemných - žádost, pozvánka, subjektivně zbarvený popis, diskusní příspěvek, vypravování o zážitku z filmu, divadla
KK2 KU3	3B, 3I -Reprodukuje, později i interpretuje slyšený text a dovede jej vyjádřit vlastními slovy. -Různými technikami text ilustruje, vyjádří jej nonverbálními komunikačními prostředky. -Aplikuje pravopisná pravidla na zápis slyšeného textu.	Jak naslouchat? Soustředěný poslech, sdělení a kritický přístup k němu (manipulace) Zvukový projev, nonverbální komunikace Lexikální, morfologický a syntaktický pravopis jako odraz zvukové komunikace	VYV (ilustrace), HUV (nápěvy mluvy) ANJ (poslechová cvičení, příprava dialogu, procvičování slovosledu)	MEV (výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotový význam tohoto výběru) MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení)	Poslech klasické a moderní pohádky Slovní hádanky, drobná dramatizace Tvorba pravopisného kvízu Ukázkový přednes
KK1 KU3	4C, 4E, 4F, 4J -Rozlišuje různé společenské situace a vhodně používá příslušné mluvené žánry. -Kvalifikovaně odhadne obsah nonverbální a paralingvální součásti promluvy. -Prokáže schopnost využít připraveného projevu; obhájí svůj nepřipravený projev. -Vyvozuje obecně použitelné závěry vycházející ze znalosti zásad spisovné	Jak mluvit? Dorozumívací zásady Mluvené žánry podle kom. situace Kultivace projevu Nonverbální a paralingvální součásti naší komunikace Projev připravený a nepřipravený (projev, diskuze, referát) Zásady spisovné výslovnosti (modulace, přízvuk, intonace, členění řeči) Slohové rozvrstvení slovní zásoby Rozvrstvení národního jazyka	VKO, DEJ ANJ (odlišnost přízvuku) (správná výslovnost, spisovná a hovorová podoba)	OSV (dovednosti pro sdělování verbální a nonverbální) MKV (možné dopady verbálních a nonverbálních projevů; naslouchání druhým) MEV (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)	Filmové dialogy Dramatizace Mluvnická cvičení s přípravou i bez Práce s auditem a videem

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	výslovnosti. -Porovná s normou použitou slovní zásobu, vrstvu národního jazyka.				
KK1	5B, 5C, 5D (pozn. J) -Rozlíší spisovný a nespisovný projev písemný i mluvený -Dokáže zvážit komunikační situaci a vhodně pak použít jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Komunikace -komunikační situace -komunikační záměr mluvčího -komunikační normy -rozvrstvení národního jazyka -úzus, norma a kodifikace	ANJ (správná výslovnost, spisovná a hovorová podoba) NEJ	MEV (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení) OSV (specifické komunikační dovednosti; komunikace v různých situacích; asertivní komunikace; dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci) MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení)	-porovnání konkrétních psaných i mluvených textů z hlediska spisovnosti a nespisovnosti -zařazení předložených textů do možných komunikačních situací -simulace různých komunikačních situací a vytváření vhodných projevů s hlavním důrazem na komunikační záměr mluvčího či pisatele
KU2 KK1, 2 KSP3	6B, 6C (pozn. E) -Dokáže se kultivovaně vyjadřovat v mluveném projevu připraveném (referát) -Diskutuje o předem oznámeném tématu na základě svých poznámek -Vytvoří improvizovaný projev na předem neznámé téma	Kultivovaný projev I -zásady kultivovaného projevu -manipulativní působení projevu -základní mluvené žánry -referát, diskuse -připravený i nepřipravený projev -projev na základě poznámek i bez poznámek -zvukové prostředky souvisejícího projevu -zásady spisovné výslovnosti -nonverbální a paralingvální prostředky	ANJ (řečnická cvičení)	VDO (rozvoj komunikativních, argumentačních, dialogických a prezentačních schopností) MEV (uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názorů a postoje)	-přednesení referátu na dané odborné téma -diskuse o aktuálním společenském problému -krátká improvizovaná řečnická vystoupení
KK1, 2, 5	7B, 7D (pozn. J) -Zapojuje se do diskuse,	Kultivovaný projev II -připravený a nepřipravený	ANJ (dialog, skupinová práce -	VDO (rozvoj komunikativních,	Diskuze

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KSP3 KO1	<i>řídí ji</i> -Využívá zásady komunikace a pravidel dialogu	projev - zásady kultivovaného projevu - praktické, věcné a kritické naslouchání druhým	naslouchání druhým)	argumentačních, dialogických a prezentačních schopností) MKV (naslouchání druhým; vstřícný postoj k odlišnostem) MEV (komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle a časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti) OSV (cvičení naslouchání; dialog; dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci)	
KK3 KU3 KRP5	8A, 8D -Využívá základy studijního čtení -Vyhledá klíčová slova -Formuluje hlavní myšlenky textu -Vytvoří otázky a stručné odpovědi, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	Práce s textem I - práce s textem - věcné a kritické čtení - písemné vyjádření obsahu textu - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu - připravený a nepřipravený projev - zásady kultivovaného projevu - žánry: výpisek, výtah, teze	ANJ (procvičování gramatických jevů, obměna otázek a odpovědí) (soustředění se na klíčová slova, shrnutí hl. myšlenek)	MEV (identifikování základních orientačních prvků v textu; identifikace prvků symbolizujících hodnotu, o kterou se sdělení opírá)	- práce s texty různého zaměření
KK3 KRP5	8C, 8E -Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Referát - připravený projev - referát - zásady kultivovaného projevu	Prolíná všemi předměty	OSV (cvičení naslouchání; řeč těla; dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální)	- referáty v rámci jazykové i literární výuky
KK1, 3 KU2	9A, 9D (pozn. F, G, H, I) -uspořádá informace v textu -vytvoří koherentní text -aplikuje pravidla mezivětného	Práce s textem II -praktické čtení -vyhledává informace -využije poznatky o jazyce a slohu -základní slohové postupy		MEV (tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium)	-vytváření konkrétních textů

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>navazování</i>	(slovní zásoba, tvary slov, stavba textu, pravopis)			
KK1	10D (pozn. F, G, H, I, J) -vytvoří gramaticky a věcně správný písemný projev -tvořivě pracuje s textem -dokáže vytvořit text podle osobních zájmů	Slohový postup a žánr -využití slohových postupů -vytvoření žánru (slovní zásoba, tvary slov, věta, souvětí, stavba textu, pravopis, rozezná spisovný a nespisovný jazyk, jazykové příručky)		MEV (tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas či internetové médium) OSV (řeč těla, řeč zvuků a slov)	-vytváření konkrétních textů -rozlišování prvků jednotlivých jazykových vrstev
KU1 KRP2, 4, 5 KK1, 2, 3, 4, 5 KSP3 KP3	11 E, I, J -Dovede spisovně vyslovovat česká a běžně užívaná cizí slova -Reprodukuje, vysvětlí význam slov, vyjádří ideu svými slovy i jinou formou	Mluvený a písemný projev - Naslouchání – praktické, věcné, kritické - Mluvený projev zásady kultivovaného projevu (technika, prostředky) referát, diskuse - Písemný projev výpisek, teze zásady spisovné výslovnosti pravopis cizích slov kultura jazyka a řeči - Jazykové příručky	PRI, DEJ VKO, ANJ (přejatá slova) (opis významu slova slovy jinými) NEJ (přejatá slova)	MKV (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti) MEV (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, pěstování kritického přístupu k zpravodajství) OSV (řeč těla, řeč zvuků a slov)	Miniprojekt: Mluvený projev moderátorů veřejnoprávní a komerční TV Vytvoření praktické příručky jazykolamů
KU1, 5 KK5 KSP1 KP1	12, A, B, F, J -Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesené významy pojmenování, zvláště ve frazérech -Aplikuje znalosti o slovní zásobě, rozřídí slovní zásobu, orientuje se ve způsobech tvoření slov	Mluva a slovní zásoba - čtení – věcné, praktické, prožitkové - naslouchání komunikační záměr mluvčího působení projevu zvukové prostředky souvislého projevu i prostředky mimojazykové technika mluveného projevu připravený a nepřipravený projev projev s poznámkami i bez nich - slovní zásoba a tvoření slov	PRI DEJ VKO CJL (literatura) ANJ (čtení, naslouchání)(zásady tvoření slovních druhů) NEJ	MKV (specifické rysy různých jazyků)	Příprava miniprojektu: Současný studentský slang – pokus o slovník

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		slovní zásoba a její jednotky slohové rozvrstvení slovní zásoby význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov využívání jazykových příruček			
KU2, 5 KK4	13F, G, H -Na základě práce s PČP a SSC nalezne potřebné jazykové informace. -Vybere určité jazykové jevy, porovná jednotlivé významy slov, vysvětlí jazykové jevy.	Slovní zásoba I Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví Obecné poučení o jazyce Rozvrstvení národního jazyka	ANJ (anglikanizmy) NEJ (germanizmy v češtině)	MEV (výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotový význam tohoto záměru)	Samostatná práce: individuální slovní zásoba vybraných respondentů
KU5	14F, G, C, D, I -Třídí se zdůvodněním slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, vědomě je používá v písemném i ústním projevu. -Rozlišuje tvary slov s ohledem na rozvrstvení národního jazyka.	Slovní zásoba II Slovní zásoba a její jednotky. Význam slova. Homonyma, synonyma. Obohacování slovní zásoby, tvoření slov. Slohové rozvrstvení slovní zásoby.	ANJ (homofonie a homografie)	MEV (různé typy sdělení, jejich rozlišování)	Slovníček synonym např. slova být, dělat apod.
KK1, 2, 5 KSP2, 3	15J (pozn. A, B, C, D) -Využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Jazyk a norma - obecné poučení o jazyce – jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči a jazykové příručky) - komunikační situace - jazykové projevy	ANJ (jazykové příručky)	MEV (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení) MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení) OSV (dialog; komunikace v různých situacích)	- příprava jazykových projevů podle komunikační situace - vedení dialogu s využitím znalosti o jazykové normě - dramatizace komunikačních situací

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP2, 3	16G -Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí -Odlíší existenci nevyjádřeného subjektu v češtině a povinného zájmeného subjektu v angličtině a němčině	Skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu -jazykové příručky	ANJ (analytický typ jazyka s pevným pořádkem slov; chybné vazby v češtině vlivem angličtiny) NEJ	MEV (tvorba mediálního sdělení)	- komplexní jazykové rozboru vět
KU1	17H, I -Opravuje v textu pravopisné chyby -žák umí používat PČP a SSČ a další příručky (slovník cizích slov, slovník neologismů) -Aplikuje základní pravidla lexikálního, slovtvorného-ho, morfologického a syntaktického pravopisu	Pravopis -pravopis lexikální -pravopis slovtvorný -pravopis morfologický -pravopis syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí -jazykové příručky	ANJ (průprava k používání překladového a výkladového slovníku, odlišnosti abecedy v angličtině... NEJ ...a v němčině)	MEV (tvorba mediálního sdělení; redakce školního časopisu)	-korektury textů -tvorba textů s pomocí jazykových příruček -přepis diktovaného textu dle zásad českého pravopisu
KU2 KK1, 5	18I -Rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu, stejně jako další vrstvy národního jazyka. -Vysvětlí použití jednotlivých vrstev jazyka k konkrétních textech a mluvených projevech. -Vytvoří vlastní text s použitím náležitých jazykových jevů.	Mateřština Spisovná čeština - jazyk národní, mateřský. Slovanské jazyky. Obecná čeština, nářečí. Jazyk a komunikace.	DEJ	MKV (specifické rysy různých jazyků - žádný není nadřazený) MEV (tvorba mediálního sdělení; stavba mediálního sdělení)	- vytvoření sborníčku textů z různých jazykových vrstev; vlastní literární text s využitím různých jazykových vrstev
KK1, 3 KU3	19J, L, M -vlastními slovy reprodukuje přečtený či	Struktura literárního díla -téma (námět, látka, motiv, časoprostor, lit. postava,		OSV (cvičení naslouchání) MEV	-čtení a poslech vhodných textů a jejich následná reprodukce

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>slyšený text</i> <i>-nalezně v něm jazyková ozvláštňení a zváží, proč je autor použil</i> <i>-rozebere text po stránce kompoziční</i> <i>-vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenky a smysl literárního textu</i></p>	<p>lyrický subjekt) -kompozice -jazyková stránka (tropy, figury) poezie (rým, rytmus) próza</p>		<p>(identifikace postojů a názorů autora v mediovaném sdělení)</p>	<p>-zaznamenávání hlavních myšlenek a poselství textu a diskuse o nich -vymýšlení názvů pro přečtený či slyšený text -rozbor vhodných textů po jazykové stránce -porovnávání textů s různou jazykovou stránkou -popis kompozice literárního příběhu -porovnávání textů s rozdílnou kompozicí</p>
<p>KU3 KRP1, 3, 5 KK3</p>	<p>20L, M, N <i>Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora</i></p>	<p>Interpretace literárního díla I Způsoby interpretace literárních a jiných děl Základy literární teorie: struktura literárního díla, jazyk literárního díla Literární druhy a žánry: typické žánry a jejich představitelé</p>		<p>MEV (identifikace postojů a názorů autora v mediovaném sdělení) MKV (význam užívání cizího jazyka)</p>	<p>Interpretace textů, jejich analýza, srovnávání.</p>
<p>KU3 KK1, 2, 3, 5 KSP3 KO4</p>	<p>21J, K Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>Interpretace literárního díla II volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, způsoby interpretace literárních a jiných děl</p>	<p>EVH, EVV</p>	<p>MEV (tvorba mediálního sdělení) OSV (vzájemné poznávání ve třídě; dovednosti při verbálním sdělování)</p>	<p>Diskuze o uměleckém díle, písemné a ústní referáty, miniprojekty</p>
<p>KSP1 KO4</p>	<p>22J <i>-Porovnává jednotlivé literární výtvořy, vybere a pojmenuje jejich</i></p>	<p>Interpretace literárního díla III Interpretace literárních textů podle žánrů – pohádka,</p>	<p>ANJ (omezení ve vyjádření časů a omezení v pořádku slov)</p>	<p>OSV (cvičení naslouchání; řeč těla)</p>	<p>Autorské čtení ve třídě. Divadelní představení. Sborníček vlastních literárních prací.</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>znaky. -Napiše vlastní literární text. -Provede dramatizaci textu. -Připraví výtvarný doprovod k textu či dramatizaci.</p>	<p>bajka, pověst. Vlastní literární texty.</p>			
KU4	<p>23J, K -Porovná literární výtvary s ohledem na myšlenkový obsah. -Posoudí jejich vliv na čtenáře. -Dokáže rozlišit dílo hodnotné a konzumní. - Doloží argumenty své tvrzení.</p>	<p>Poslední století v literatuře Literární texty autorů 20. století a autorů současných – Čapek, Poláček, Seifert, Žáček.</p>		<p>OSV (komunikace v různých situacích) VDO (argumentace) MEV (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných)</p>	
KU2 KK1, 3	<p>24J, K, L, M -Rozliší základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>Literární žánry -Reprodukce hlavních myšlenek textu. -Interpretace literárních textů v rozsahu rozlišení žánrů a jejich funkce. -Rozpoznávání uměleckých a věcných žánrů. -Rozpoznávání typických žánrů s určením hlavních představitelů.</p>		<p>OSV (komunikace v různých situacích) MEV (tvorba mediálního sdělení)</p>	<p>-práce s rozmanitými texty uměleckými a věcnými -přednesení referátu</p>
KU1, 2, 3 KRP2, 3 KK1, 2, 3 KSP1	<p>25J, K, M -Pojmenuje základní literární směry, vysvětlí jejich hlavní znaky, uvede příklady těchto znaků na textech a vybere jejich hlavní představitele v české a světové literatuře -Porovná základní</p>	<p>Tvořivá činnost s literárním textem přednes vhodných liter. textů, volná reprodukce textu, reprodukce a interpretace jeho hlavních myšlenek, jeho interpretace, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný či hudební</p>	<p>CJL (jazyk a komunikace, zvuková stránka) EVH (hudební rytmus), EVV ANJ, NEJ, DEJ</p>	<p>OSV (dovednosti při sdělování verbálním i nonverbálním; cvičení naslouchání) MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení; poznávání odlišných kultur)</p>	<p>Rozbor interpretace vzorových textů jako reprezentantů základních liter. směrů s doprovodem děl hudebních a výtvarných (viz katalog lit. děl). Porovnání modelových textů světové a naší literatury</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>směry, zařadí je časově a vysvětlí, proč se objevují v určitém období vývoje naší i světové literatury</i>	doprovod Způsoby interpretace literárních a jiných děl Literární druhy a žánry - jejich vznik a vývoj v proměnách času, hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé			Sestavení tabulky směrů, s časovým určením, přehledem znaků, žánrů, paralelou hudební a výtvarnou, jmény představitelů Sestavení mapy Evropy s vyznačením zrodu a šíření zákł. lit. směrů Vzorová reprodukce a dramatizace s doprovodem hudebním či výtvarným - rozdíl v reprodukci Vytvoření katalogu žánrů české literatury v období od.....do..... Pokus o vytvoření vlastních textů odpovídajících zvolenému období - hodnocení spolužáky (ano-ne)
KU2, 3, 4 KRP2, 4 KK1	26K, J <i>-Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním díle, dramatickém a filmovém zpracování</i>	Námět a téma díla -Srovnání jazyka literárního díla, dramatu a filmu, speciální prostředky trojího ztvárnění -tvořivá činnost s využitím literárního textu (dramatizace)	EVV CJL (jazyková výchova)	MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení) OSV (dialog)	Trojí ztvárnění: I. Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník (dramatizace části díla, vypracování divadelního a filmového scénáře) J. Werich: Famfárum K. Čapek: Povídky z jedné a druhé kapsy (dle vlastního výběru)
KU2, 4, 5 KRP2, 3 KK3, 4 KO4 KP2	27 I <i>-Využívá znalosti lexikálního pravopisu pro vyhledávání v různých typech slovníků</i> 27J	Kde to najdu? - způsob vyhledávání informací v slovníkových a encyklopedických příručkách - seznámení s různými typy katalogů	CJL (jazyková výchova) IKT ANJ, NEJ (školní knihovna cizojazyčné	VEG (práce s historickými daty) MKV (data o národnostních a jiných menšinách) MEV	knihovna školy městská knihovna internetové vyhledávací portály

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>-Rozlišuje jazykové příručky podle jejich funkce</i> <i>-Dovede při práci využívat různých typů jazykových příruček</i> 27L <i>-Účinně vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v databázi knihoven, a využívá je při práci nejen s dějinami literatury</i> 27M, N <i>-Porovnává jazyk literárních děl, jeho žánr, z hlediska vrstvy slovní zásoby za pomoci SSČ</i></p>	<p>- práce v knihovně školy i knihovně městské - práce s internetem a dalšími informačními zdroji</p>	<p>literatury)</p>	<p>(práce s textem, internetem)</p>	<p>rozbor literárního díla z hlediska historického, lexikálního, syntaktického, stylistického, žánrového, jeho uměleckých prostředků</p>
--	--	--------------------	-------------------------------------	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.2 Vzdělávací obor: Anglický jazyk (ANJ)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika ANJ:

Žáci jsou v každé třídě rozděleni na dvě skupiny. Výuka probíhá v učebnách vybavených potřebnou technikou. Důraz je kladen na čtyři základní jazykové dovednosti: mluvení, psaní, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním. Předmět směřuje k tomu, aby byli žáci schopni komunikovat v běžných každodenních situacích o základních tématech v tomto cizím jazyce. Předpokladem je dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. V realizaci tohoto předmětu upřednostníme pokusy o krátkodobé projekty, ve kterých se žáci seznámí s realitami anglicky mluvících zemí a dalšími tématy každodenního života. Využíváme další možnosti: např. práce s časopisy, anglická divadelní představení, audiovizuální pomůcky, knihovnu zjednodušené četby.

Obsahové vymezení ANJ:

Vzdělávací obsah prostupuje všemi ročníky; je dělen na získávání a upevňování jazykových dovedností (poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní), osvojení gramatického systému anglického jazyka a rozšiřování slovní zásoby. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho.

Časové vymezení ANJ:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 3 hodiny týdně v každém ročníku.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace					
Vzdělávací obor: Cizí jazyk					
Vyučovací předmět: Anglický jazyk					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy komplexně pro předmět:	Průřezová témata komplexně pro předmět:	Návrh realizace:
KK2,3	Poslech s porozuměním 1 <i>rozumí informacím v jednoduchých, pomalu a zřetelně vyslovovaných textech, zachytí konkrétní informace v jednoduchém projevu, rozumí základním instrukcím</i>	A zvuková podoba jazyka rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace B slovní zásoba	CJL (odlišnosti ve výslovnosti mezi CJL a ANJ; fonetika - transkripce podle mezinárodní fonetické abecedy, schopnost rozlišovat fonémy)	MKV (multikulturalita: naslouchání druhým, význam užívání angličtiny jako nástroje dorozumění)	poslech správné výslovnosti v různých typech textu (mluvené slovo, písnička, říkanka) poslech CD, video, DVD, internet

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>v angličtině a řídí se jimi (např. nakreslí obrázek, předvede pohyb...)</i>	rozdílení slovní zásoby dle tematických okruhů a ve vztahu ke komunikačním situacím	IKT (základní terminologie)		
KU2 KK2, 3	2 <i>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat, přiřazuje odpovědi/obrázky podle poslechu, aplikuje základní strategie pro úspěšný poslech (např. kompenzuje neznalost některých výrazů)</i>	C tematické okruhy (domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí D mluvnice rozpoznávání gramatických jevů			cvičení zaměřené na porozumění mluveného textu – pravda/nepravda, doplňování slov, výběr z možností
KU5 KK2, 3, 5 KSP3	Mluvení 3 <i>zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích: např. podá informace o množství, cenách, objedná si jídlo, zeptá se na cestu a podává instrukce (např. vysvětlí, jak se někam dostat), zapojí se do krátkého rozhovoru o něm samotném, jeho rodině, jeho okolí, každodenních činnostech a jemu blízkých tématech, formuluje pozvání a reaguje</i>	A zvuková podoba jazyka rozdílení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovního a větného přízvuku, intonace B slovní zásoba rozdílení slovní zásoby dle tematických okruhů a ve vztahu ke komunikačnímu záměru C tematické okruhy (domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity	BIO (názvy zvířat a rostlin) ZEM (základní zeměpisné pojmy) VKZ (části těla, zdravý životní styl, nemoci)	OSV (sociální rozvoj: komunikace v různých situacích, dialog, respektování, podpora a pomoc, rozvoj dovedností pro kooperaci)	nácvik výslovnosti jednotlivých slov i větných celků včetně přízvuku a intonace reprodukce a nácvik různých komunikačních situací: dialog učitel – žák, žák – žák, reakce na komunikační situaci; scénky, práce ve dvojicích, popř. ve skupinách

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>na ně, domluví se na tom, co bude dělat, kam půjde; na podobné výpovědi reaguje, v krátkém, jasně strukturovaném rozhovoru sdělí své preference a svá přání, vyjádří svůj souhlas/nesouhlas s ostatními, pocity, názory na známá témata a na podobné výpovědi reaguje, odpoví na jednoduché otázky, učiní návrh, rozhodnutí</i></p>	<p>a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí D mluvnice rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka</p>			
<p>KU1, 2, 3 KK1</p>	<p>4 <i>mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech podle předem připravené osnovy nebo např. podle obrázku</i></p>				<p>nácvik a reprodukce monologu, samostatný projev na dané téma, popis obrázku</p>
<p>KU1, 2, 3 KK1</p>	<p>5 <i>vypráví příběh či událost s využitím osvojené slovní zásoby; popíše sebe samého, další osoby, místa jemu známá a věci ze svého každodenního života, běžné činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět, vypráví jednoduchý příběh jako sled událostí za použití spojovacích výrazů odpovídající dané jazykové úrovni, popíše událost nebo své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených</i></p>				<p>převyprávění příběhu či události, popis osob, míst, každodenního života vyprávění příběhu dle osnovy či obrázku</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	spojovacími výrazy dané jazykové úrovni				
KU1, 2 KRP2 KK3	Čtení s porozuměním 6 <i>vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech: najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchých, tematicky jemu blízkých textech, použije zjištěné informace různého charakteru</i>	A grafická podoba jazyka rozvíjení ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby B slovní zásoba rozvíjení slovní zásoby dle tematických okruhů a ve vztahu ke komunikačním situacím C tematické okruhy (domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí D mluvnice rozpoznávání gramatických jevů	DĚJ (vybrané historické události)	VEG (Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice Velké Británie) VEG (Objevujeme Evropu a svět: život a životní styl ve Velké Británii)	čtení textů z učebnice, časopisu; cvičení zaměřená na vyhledávání informací v textu čtení zjednodušené četby
KU2, 3 KK3	7 <i>rozumí krátkým a jednoduchým textům týkajícím se běžných témat, vyhledá v nich požadované informace, rozumí krátkým a jednoduše psaným textům včetně nápisů, sloganů, rozumí osobním dopisům, přečte krátký příběh a určí hlavní myšlenku textu, odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu včetně obrázků</i>				cvičení zaměřené na porozumění psaného textu – pravda/nepravda, doplňování slov, výběr z možností čtení textu s odpovídajícím množstvím neznámých výrazů, odvození či vyhledání významu neznámých slov
KK3, 4	Psaní 8 <i>vyplní základní údaje o sobě, svých zájmech, o své rodině a kamarádech ve formuláři, doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty</i>	A grafická podoba jazyka rozvíjení ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby B slovní zásoba			vyplnění formuláře či dotazníku zaměřeného na dané téma
KU1	9	rozvíjení slovní zásoby dle	CJL (odlišnosti ve	OSV	tvorba jednoduchého textu: popis,

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK1, 4	<p><i>napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat: napíše jednoduchý osobní dopis, popis své rodiny, života, svých plánů, osob, míst, denních činností, událostí atd., napíše jednoduchý příběh odpovídající požadované úrovni jeho znalostí (chronologicky řazené události, s využitím jednoduchých spojovacích výrazů)</i></p>	<p>tematických okruhů a ve vztahu ke komunikačnímu záměru C tematické okruhy (domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p>	<p>slovosledu) CJL (práce se slovníky, různé typy slovníků; odlišnost slovních spojení a idiomů v ANJ a CJL)</p>	<p>(osobnostní rozvoj: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)</p>	<p>vyprávění či příběh, osobní dopis; práce ve dvojicích/skupinách na tvorbě textů různého rozsahu projekt na vybrané téma (např. životní styl, rodina, volný čas, Česká republika)</p>
<p>KU1, 5 KK1, 3, 4, 5 KO2</p>	<p>10 <i>odpoví písemně na sdělení či otázky, které se týkají jeho samotného, jeho okolí a dalších blízkých témat, odepíše na dopis/email kamarádovi</i></p>	<p>D mluvnice rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka</p>			<p>písemná odpověď na otázky, osobní email, dopis</p>

5.3 Vzdělávací obor: Další cizí jazyk - Německý jazyk (NEJ), Francouzský jazyk (FRJ), Ruský jazyk (RUJ)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika NEJ / FRJ / RUJ:

Cílem výuky je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací, práce s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Převládajícími metodami výuky jsou samostatná, projektová a skupinová práce. Na výuku v běžných vyučovacích hodinách navazují akce vztahující se k předmětu, např. kontakty s rodilými mluvčími, mezinárodní výměnné pobyty, pobyty se společnými projekty, organizování jazykových poznávacích exkurzí. Při výuce je kladen důraz především na následující životní kompetence: komunikace, tvořivost, řešení problémů a učení rozvojem základních jazykových dovedností: mluvení, psaní, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním. Směřuje k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové vymezení NEJ / FRJ / RUJ:

Vzdělávací obsah je dělen na 4 tematické okruhy (Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní) prostupující všemi ročníky. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho.

Časové vymezení NEJ / FRJ / RUJ:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 3 hodiny týdně od primy do kvarty. **V současnosti je nabízen jako další cizí jazyk NEJ a FRJ, RUJ bude využívat stejný dokument.**

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací obor: Další cizí jazyk - Německý jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk Poslech s porozuměním					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU1, 2, 3	1 <i>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i>	A Jednoduchá sdělení Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program	EVV, DEJ, ZEM, EVH, VKO, FYZ, CJL, PRI	OSV (dovednosti pro sdělování verbální a neverbální; řeč těla, řeč zvuků řeč lidských skutků; komunikace v různých situacích) MKV (poznávání vlastního kulturního zakotvení a respektování zvláštností různých etnik) MEV (různé typy sdělování, jejich rozlišování a funkce) VEG (život dětí v jiných zemích)	
KU1, 2, 3, 4, 5 KK2, 3	2 <i>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	A, B, D Jednoduchá sdělení Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program Základní vztahy Existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní Slovní zásoba a tvoření slov	CJL, VKO	MKV (jedinečnost každého člověka) MEV (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikativně vhodných sdělení)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK3, 5	3 <i>Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	D, B Slovní zásoba a tvoření slov Základní vztahy Existenciální (Kdo?....), prostorové (Kde? Kam?....), časové (Kdy?....), kvalitativní (jaký? Který? Jak?...), kvantitativní (Kolik?...)	CJL (germanizmy v češtině), (francouzská slova v češtině), (rusizmy v češtině) ANJ	MKV (člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika) MEV (uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názoru a postoje, identifikování základních orientačních prvků v textu)	
Mluvení					
KU2, 3 KK1, 2, 3, 4, 5 KSP1, 3	4 <i>Zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i>	B, C, D Základní vztahy Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí německy / francouzsky / ruský mluvících zemí a České republiky Slovní zásoba a tvoření slov	VKO, EVH, EVV, DEJ, TEV, FYZ, PRI	OSV (specifické komunikační dovednosti - monolog, dialog) VEG (rodinné příběhy a zážitky z Evropy a světa) MKV (kultura jako prostředek vzájemného obohacování) MEV (výběr a kombinace slov)	Rozhovor, vyprávění, diskuse
KU4 KRP3, 4, 5	5 <i>Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i>	D Slovní zásoba a tvoření slov Gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov	VKO	OSV (dialog)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KK1, 2, 3, 4, 5 KSP1, 3 KO4 KP3</p>	<p>6 <i>Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i></p>	<p>B, C, D Základní vztahy Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí německy / francouzsky / rusky mluvících zemí a České republiky Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>EVV, EVH, VKO, DEJ, TEV, FYZ, PRI</p>	<p>OSV (dovednosti pro sdělování verbální a neverbální) VEG (místa, události, artefakty blízkého okolního prostředí) MKV (základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě) MEV (hodnotící prvky ve sdělení)</p>	
<p>Čtení s porozuměním</p>					
<p>KU3 KRP1, 2, 3, 4, 5 KK1, 2, 3, 4, 5 KSP1, 3 KO3 KP3</p>	<p>7 <i>Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.</i> 8 <i>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.</i> 9 <i>Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.</i></p>	<p>A, B, D Jednoduchá sdělení Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program Základní vztahy Existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>VKO, ZEM</p>	<p>OSV (cvičení pozorování a empatického aktivního naslouchání)</p>	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Psaní					
<p>KU3 KK1, 2, 3, 4, 5 KSP2, 3 KRP1, 2, 3, 4, 5 KO3, 4, 5 KP3</p>	<p>10 <i>Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.</i></p> <p>11 <i>Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.</i></p> <p>12 <i>Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.</i></p>	<p>A, B, C Jednoduchá sdělení Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program Základní vztahy Existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí německy / francouzsky / rusky mluvících zemí a České republiky</p>	<p>VKO</p>	<p>OSV (komunikace v různých situacích - vysvětlování, žádosti, děkování, odmítání, informování, přesvědčování, řešení konfliktů a vyjednávání)</p>	<p>Exkurze</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.4 Vzdělávací obor: Vlastní tvorba (volitelný předmět)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika VLT:

Vlastní tvorba (VLT) vychází z Průřezového tématu Mediální výchova. Volitelný předmět VLT přispívá zejména k prohloubení kompetencí komunikačních. Nabízí prohloubení základních poznatků a dovedností týkajících se mediální komunikace, práce s médii a texty, přispívá k schopnosti zpracovávat, vyhodnocovat a využívat spektrum mediálních podnětů. Podstatou je identifikovat autorský záměr, charakter sdělení, a využívat jich ve vlastní individuální i týmové práci s texty. Vede k schopnosti rozlišit informaci, posoudit věcnou správnost, strukturu uměleckého díla i jiného textu, hodnotu textu. Konkretizovaný plán školy, předmětové skupiny a vyučujících aktualizují další možnosti využití interdisciplinárního charakteru předmětu.

Obsahové vymezení VLT:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy Tvorba mediálního sdělení a Tvorba uměleckého charakteru

Časové vymezení VLT:

Studium je časově rozvrženo do kvarty s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, tedy cca 15 dvouhodinových lekcí.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace					
Vzdělávací obor: Vlastní tvorba (volitelný předmět)					
Komp. index:	index	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
1. Tvorba mediálního sdělení					
KU1, 2 KK1, 2, 3, 4 KP2, 3 KRP2, 5	<i>-umí se výstižně a adekvátně vyjádřit v projevech mluvených i psaných</i>	-uplatnění a výběr rozmanitých výrazových prostředků, jejich vhodná kombinace	EVV EVH CJL PRI IVT	MEV (Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu)	Krátká písemná a mluvní cvičení Podíl na tvorbě webových stran Příspěvky do regionálních periodik Kalendář Týmová práce - zpracování výsledků ankety (písemná forma + audio- videonahrávka)
	<i>-při mluvním i písemném vyjádření uplatňuje vlastní myšlení i fantazii</i>	- vlastní tvorba individuální i v realizačním týmu			
	<i>-zvládá základní publicistické útvary - odlišuje projev soukromý od veřejnému</i>	- stanovení a dodržování časového harmonogramu - obohacování projevu verbálního prostředky neverbálními			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

2. Tvorba uměleckého charakteru					
<u>KU4</u> <u>KK1, 3, 5</u> <u>KP2, 3</u> <u>KO2</u>	- <i>umí pracovat s výchozím uměleckým textem</i>	- využití rozmanitých prostředků jazykové vrstvy v díle, vhodné kombinace	CJL EVV IVT ZEM EVH	MEV (Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu)	Anotace dobrodružné knihy Pokus o esej Krátká vyprávění inspirovaná frazémy Literární variace na jedno téma (experimenty) Žákovské projevy k různým příležitostem (nástěnné panely, školní rozhlas...) Reportáže ze školních exkurzí, zpracování osobních zážitků z vlastních výprav tuzemských i zahraničních (pokus o vydání časopisu, webové strany)
	- <i>při tvorbě uplatňuje svou fantazii</i>				
	- <i>dovede vnímat formu díla a využívat ji (parafrázovat, parodovat)</i>	- téma a kompozice - součást struktury díla uměleckého charakteru - vlastní tvorba individuální a týmová - využití inspirací z výprav (exkurzí) školních i vlastních)			
	- <i>umí odlišit prostředky vyššího a nižšího stylu</i>				
	- <i>dovede pozorovat a popisovat</i>				
- <i>umí se vyjadřovat i pomocí uměleckého jazyka</i>					

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.5 Vzdělávací obor: Lidé a média (volitelný předmět)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíly Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

Charakteristika LIM:

Lidé a média (LIM) vychází z *Průřezového tématu Mediální výchova*. Je připravován společně předmětovou skupinou pro CJL (PK ČJL) a předmětovou skupinou pro výchovné předměty (PK VP). Volitelný předmět LIM přispívá k prohloubení kompetencí komunikačních. V oblasti vědomostí, dovedností a schopností přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, analyzovat mediální obsah, osvojit si základní principy vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských), vytvářet představu o roli médií v každodenním životě, rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování zachyceném záznamovou technikou. *V oblasti postojů a hodnot* rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti, napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování. Konkretizovaný plán školy, předmětové skupiny a vyučujících aktualizují další možnosti při využití interdisciplinárních možností.

Obsahové vymezení LIM:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy Kritické vnímání mediálních sdělení, Realita vs. mediální sdělení a jejich stavba, Vnímání autora mediálních sdělení a Fungování a vliv médií ve společnosti.

Časové vymezení LIM:

Studium je časově rozvrženo do kvarty s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, tedy cca 15 dvouhodinových lekcí.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost					
Vzdělávací obor: Lidé a média (volitelný předmět)					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
1. Kritické vnímání mediálních sdělení					
KU1, 2 KK1, 2, 3, 4 KP2, 3 KRP2, 5	-objasní pojem <i>masová média</i> a jejich funkci v našem životě - rozliší informační jádro sdělení - je schopen identifikovat prvky mediálního textu, zvuku, obrazu - odlišuje informační, zábavní a	Masová média -Co je médium -Média v našich životech -Vliv médií	EVV EVH CJL PRI IVT	MEV (Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení)	-sledování mediálních sdělení totožného obsahu / odlišné formy

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	reklamní sdělení				
2. Realita vs. mediální sdělení a jejich stavba					
KU4 KK1, 3, 5 KP2, 3 KO2	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zpravodajské žánry - chápe vztah titulku k obsahu zprávy - je schopen odhalit stereotypy v médiích - vysvětlí body novinářské etiky - identifikuje zjednodušení mediovaných sdělení, opakující se prostředky v médiích - rozlišuje různé typy sdělení a jejich funkce - odlišuje sdělení potvrzující předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje - identifikuje základní společenské hodnoty v mediálním sdělení - je schopen vysledovat pravidelnost v uspořádání mediálních sdělení a chápe principy sestavování zpravodajství, jejich stavbu a uspořádání 	Zpravodajství -Informace vs. vlastní názor -Struktura zprávy, titul a obsah -Stereotypizace v médiích	CJL EVV IVT ZEM	MEV (Interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení)	<ul style="list-style-type: none"> - exkurze v místních médiích - konstrukce mediálního sdělení zpravodajského charakteru (vlastní produkce - tisk, rozhlas, TV, web)
3. Vnímání autora mediálních sdělení					
KU4 KK1, 3, 5 KP2, 3 KO2	<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje postoje a názory autora v mediálním sdělení - dovede rozpoznat výrazové prostředky pro vyjádření a zastření názoru a postoje - odhalí výrazové prostředky uplatněné se záměrem manipulace s názorem 	Regulace a autoregulace médií -Novinářská etika -Etika v reklamním sdělení	CJL EVV IVT ZEM	MEV (Vnímání autora mediálních sdělení)	<ul style="list-style-type: none"> - manipulativní komunikace - nácvik

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>a postojem</i> - identifikuje vyjádření založená na hodnocení				
4. Fungování a vliv médií ve společnosti					
KU4 KK1, 3, 5 KP2, 3 KO2	- charakterizuje organizaci a postavení médií ve společnosti - rozpozná faktory ovlivňující média a jejich způsob interpretace - popíše způsoby financování médií - objasní vliv médií na každodenní život jedince i společnosti, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy - objasní roli médií v politickém životě - charakterizuje vztah médií a kultury	Média a oblasti společenského života -Média a zábava -Média a politika -Média a reklama	CJL EVV IVT ZEM	MEV (Fungování a vliv médií ve společnosti)	- vydavatelské domy, vlastnictví médií, reklama v politice (předvolební kampaň) - druhy reklamy

5.6 Vzdělávací obor: Ruský jazyk (VRJ) (volitelný předmět)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíly Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika VRJ:

Cílem výuky je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst jednoduché texty s porozuměním, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, seznámení se s kulturou zemí příslušné jazykové oblasti, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Převládajícími metodami výuky jsou samostatná, projektová a skupinová práce. Při výuce je kladen důraz především na následující životní kompetence: komunikace, tvořivost, řešení problémů a učení rozvojem základních jazykových dovedností: mluvení, psaní, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním.

Obsahové vymezení VRJ:

Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti tematických okruhů:

Azbuka

Slovní zásoba

Práce se slovníkem

Komunikace

Praktická ruština

Časové vymezení VRJ:

Studium je časově rozvrženo do kvarty s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, tedy cca 15 dvouhodinových lekcí.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací obor: Ruský jazyk (volitelný předmět)					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU1, 2 KK1, 2, 3, 4, 5	<i>-vyslovuje a čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty</i>	Azбуka základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu slov	ZEM, DEJ	MEV (Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu)	Výuka azbuky dle vhodné učebnice
KSP1, 2, 3, 4	<i>-rozumí zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	Slovní zásoba , tvoření slov	CJL	OSV (Komunikace; Poznávání lidí; Kooperace a kompetice)	Krátká písemná a mluvnická cvičení
KRP2, 3, 4	<i>-používá slovník</i>	Práce se slovníkem Vyhledávání slov v různých typech slovníků, internet	IVT	MEV (Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu)	Průběžně při výuce
	<i>-sdělí základní informace o své osobě</i>	Komunikace Jednoduchá sdělení, základní pravidla komunikace v běžných hovorových situacích	CJL	MKV (Kulturní diference; Multikulturalita)	Krátká vyprávění, sdělení, rozhovory, poslechová cvičení,
KO1, 2	<i>-poskytne požadované informace</i>	Praktická ruština Základní tematické okruhy	CJL	VEG (Evropa a svět nás zajímá)	Nástěnka předmětu ruský jazyk

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vzdělávací obor: **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p><i>žák</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i> 2. <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i> 3. <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i> 4. <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i> 5. <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i> 6. <i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i> 7. <i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i> 8. <i>využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i> 9. <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> 10. <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i> 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. <i>čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové</i> B. <i>naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové</i> C. <i>mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse</i> D. <i>písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)</i>
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>	<p>Učivo</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 12. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch 13. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 14. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 15. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 16. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 17. v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 18. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ol style="list-style-type: none"> E. zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) F. slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov G. tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov H. skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu I. pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický J. obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 20. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 21. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 22. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 23. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> K. tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům L. způsoby interpretace literárních a jiných děl M. základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) N. literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>24. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>25. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <p>26. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>27. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	
---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vzdělávací obor: **CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK**

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

1. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
2. rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat

MLUVENÍ

Očekávané výstupy

žák

3. se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
4. mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech
5. vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

6. vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
7. rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

Očekávané výstupy

žák

8. vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
9. napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
10. reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- A. **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- B. **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- C. **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- D. **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vzdělávací obor: **DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK / FRANCOUZSKÝ JAZYK / RUSKÝ JAZYK**

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

1. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
2. rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
3. rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Očekávané výstupy

žák

4. se zapojí do jednoduchých rozhovorů
5. sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
6. odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

7. rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
8. rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
9. rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Očekávané výstupy

žák

10. vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
11. napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
12. stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- A. **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- B. **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- C. **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- D. **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Obsahuje vzdělávací obory:

Matematika,

volitelný předmět - **Užitá matematika**

5.2.1 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika (MAT)

Charakteristika MAT:

Vyučovací předmět matematika je předmět, který chápeme jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje studentům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci by měli získat početní dovednosti v číselných oborech, aby si uměli poradit s praktickými úlohami z běžného života, umět aplikovat metody na podobné i nové situace, naučit se zacházet s rýsovacími pomůckami a osobním kalkulátorem, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace a ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění a zažití základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky a jejich vzájemným propojením. Žáci si postupně osvojují základní terminologii předmětu, algoritmy řešení, symboliku a způsoby jejich užití.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení MAT:

Číselné obory, dělitelnost, planimetrie, rovnice, nerovnice, tělesa, algebraické výrazy, funkce.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Časové vymezení MAT:

PRIMA (hodinová dotace – 4 hodiny)	SEKUNDA (hodinová dotace – 4 hodiny)	TERCIE (hodinová dotace – 4 hodiny)	KVARTA (hodinová dotace – 4 hodiny)
<p>Úvodní opakování Číslo a číslice Číselné výrazy Geometrie</p> <p>Kladná a záporná čísla Desetinná čísla Převádění jednotek Celá čísla Číselné výrazy</p> <p>Dělitelnost</p> <p>Osová a středová souměrnost</p>	<p>Racionální čísla, procenta Zlomky Racionální čísla, operace s racionálními čísly Procenta</p> <p>Trojúhelníky a čtyřúhelníky Trojúhelník Rovnoběžníky a čtyřúhelníky</p> <p>Výrazy Druhá mocnina a odmocnina Třetí mocnina a odmocnina Vyšší mocniny Pythagorova věta a věta k ní obrácená, užití Proměnné, výrazy, mnohočleny</p> <p>Hranoly Hranol, kvádr, krychle Zobrazení hranolu ve volném rovnoběžném promítání Síť hranolu Povrch a objem hranolu, jednotky obsahu a objemu Opakování učiva</p>	<p>Rovnice a nerovnice Kruh, válec Úměrnosti Geometrické konstrukce Výrazy Umocňování mnohočlenů Rozklad na součin Lomené výrazy</p>	<p>Rovnice Lineární Kvadratické Soustavy</p> <p>Funkce Lineární Kvadratická Nepřímá úměrnost Goniometrické funkce</p> <p>Podobnost</p> <p>Tělesa</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor: Matematika Ročník: prima					
Kompetence index:	index: očekávaný školní výstup:	učivo:	mezipředmětové vztahy:	průřezová témata:	návrh realizace:
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	C 1, O 28 -čte, zapisuje a porovnává přirozená a desetinná čísla -umí zobrazit přirozená a desetinná čísla na číselné ose -provádí početní operace s přirozenými a desetinnými čísly, využívá pro kontrolu odhad, účelně a efektivně využívá kalkulaátor -zaokrouhluje přirozená čísla s danou přesností	Číslo a proměnná – přirozená a desetinná čísla <u>úvodní opakování</u> · číslo a číslice · přirozená čísla · desetinná čísla			
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KO 1, 2	G 7 O 28 -určí hodnotu číselných výrazů -vyjmenuje pořadí početních operací	Číslo a proměnná – výrazy <u>úvodní opakování</u> · číselné výrazy			
KU 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	H 8, O 28 -užívá a zapisuje vztah rovnosti -řeší jednoduché rovnice -provádí zkoušku řešení -řeší slovní úlohy pomocí rovnic, úvahou a ověří výsledek řešení	Číslo a proměnná – rovnice <u>úvodní opakování</u> · rovnice · slovní úlohy			
KU 2, 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1	K, L, N 15 -popíše a identifikuje přímku, polopřímku a úsečku, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelný mnohoúhelník, kružnici, kruh -definuje pojem střed úsečky a osa úsečky, sestrojí střed a osu úsečky -použije matematickou symboliku pro zápis řešení -pojmenuje a zapíše polohu dvou přímek v rovině -sestrojí bod a rovnoběžku v dané vzdálenosti od přímky L 17 -vyjádří, co je to úhel -použije správný zápis úhlu užitím matematické symboliky, sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu	Geometrie v rovině a v prostoru <u>rovinné útvary, metrické vlastnosti, konstrukční úlohy</u> <u>úvodní opakování</u> · bod, přímka, polopřímka, úsečka · dvojice přímek · úhel · dvojice úhlů · kružnice, kruh · trojúhelník, čtyřúhelník			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-porovná úhly přenášením pomocí kružítka -používá úhloměr při měření a sestrojování úhlů ve stupňové míře -rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), -rozpozná a popíše vlastnosti úhlů vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých -využívá při výpočtech vnitřních úhlů v trojúhelníku -provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) K 15, K 16, L 18, K 20 -sestrojí kružnici -objasní rozdíl mezi kružnicí a kruhem -popíše trojúhelník a čtyřúhelník, rozliší typy trojúhelníků a čtyřúhelníků -vyjádří vlastními slovy trojúhelníkovou nerovnost a aplikuje její znalost při řešení úloh -odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě, vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníka, obvod trojúhelníka</p>				
<p>KU 2, 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>M 23, Q 29 -analyzuje vzájemnou polohu přímek a rovin v prostoru -načrtne od ruky obraz kvádru, krychle, válce, jehlanu, kuželu -vybere tvary těles z běžného života</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>prostorové útvary</u> <u>úvodní opakování</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · přímky a roviny v prostoru · tělesa 			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2</p>	<p>B 1, C 2, O 28 -čte a zapisuje desetinná a celá čísla -určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě -umí zobrazit desetinná a celá čísla na číselné ose a v kartézské soustavě souřadnic -porovnává a zaokrouhluje desetinná a celá čísla -provádí početní operace s desetinnými a celými čísly, dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a desetinných čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů -určí absolutní hodnotu celého čísla -řeší úlohy v oboru celých čísel -převádí jednotky času, hmotnosti, délky, obsahu a objemu</p>	<p>Číslo a proměnná – desetinná a celá čísla kladná a záporná čísla · desetinná čísla – sčítání, odčítání, násobení, dělení · celá čísla – sčítání, odčítání, násobení, dělení · číselná osa a soustava souřadnic · převádění jednotek</p>	<p>FYZ – převody jednotek</p>		
<p>KU 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4</p>	<p>G 7 -určí hodnotu číselných výrazů s desetinnými a celými čísly -vypočítá aritmetický průměr, určí odchylku od průměru, řeší praktické úlohy</p>	<p>Číslo a proměnná – výrazy kladná a záporná čísla · číselné výrazy · aritmetický průměr</p>			
<p>KU 1, 2, 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2 KSP 1, 2, 3, 4</p>	<p>A 3, O 28 -vymezí pojem násobek a dělitel -uvede znaky dělitelnosti a umí je používat -vyjádří vlastními slovy co je prvočíslo, číslo složené -rozloží složené číslo na součin prvočísel -určuje a užívá při řešení úloh společný i nejmenší společný násobek, dělitel -rozliší čísla soudělná a nesoudělná</p>	<p>Číslo a proměnná – dělitelnost přirozených čísel dělitelnost · násobek, dělitel · znaky dělitelnosti · prvočísla a čísla složená · společný dělitel a násobek · čísla soudělná a nesoudělná</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 2, 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>N 22 -popíše vlastnosti shodných geometrických útvarů -pozná útvary osově a středově souměrné -určí osy souměrnosti rovinného útvaru, určí střed souměrnosti -stanoví postup konstrukce bodu v osově a středově souměrnosti -najde samodružné body -načrtne a sestrojí obraz úsečky, přímky, polopřímky, úhlu, kružnice a mnohoúhelníku v osově a středově souměrnosti -zapíše symbolicky osovou a středovou souměrnost</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>rovinné útvary, konstrukční úlohy</u> <u>osová a středová souměrnost</u> · shodnost v rovině · osově a středově souměrné útvary · osová a středová souměrnost · obrazy útvarů v osově a středově souměrnosti</p>			
--	---	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor: Matematika Ročník: sekunda					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	učivo:	mezipředmětové vztahy:	průřezová témata:	návrh realizace:
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	C 1, C 4, C 9, O 28 -označí a zapisuje zlomkem část celku -rozšiřuje a krátí zlomek -převádí zlomky na základní tvar, na desetinná čísla -vyjádří zlomek smíšeným číslem a naopak -porovnává zlomky -provádí základní početní operace se zlomky, dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů -vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné -aplikuje své znalosti při úpravě složených zlomků a při počítání s racionálními čísly -popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	Číslo a proměnná – desetinná čísla, zlomky racionální čísla, procenta · zlomek-rozšiřování, krácení · smíšené číslo · sčítání, odčítání, násobení, dělení zlomků · složené zlomky · racionální čísla			
KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	E 2, E 4, E 6, O 28 -určí jedno procento z daného celku -určí počet procent, je-li dána procentová část a základ -určí procentovou část, je-li dán základ a počet procent -užívá základní pojmy procentového počtu -řeší úlohy na procenta přes jedno procento, vzorcem, úměrou -aplikuje své znalosti při řešení slovních úloh z praxe, při výpočtu úroků při řešení úloh z finanční matematiky -vyjádří vlastními slovy význam pojmu promile -užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	Číslo a proměnná – procenta racionální čísla, procenta · procenta · procentová část · základ · počet procent · úrok · promile	ZEM, EVV VKO – tématický okruh Hosp. život – příští využití pro K15 – 17, L17 – 19, M20, N21	VEG (Evropa a svět, Objevujeme Evropu a svět)	Projekt ZEM, EVV, MAT – rozlohy států, měnové jednotky, objemové jednotky, lidnatost

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>K 15, K 16, K 21 -popíše trojúhelník -roztřídí trojúhelníky podle velikostí vnitřních úhlů -vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků -zapiše matematickými symboly věty o shodnosti trojúhelníků -věty o shodnosti trojúhelníků aplikuje při řešení úloh -popíše vlastnosti důležitých úseček a kružnic v trojúhelníku</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>rovinné útvary</u> <u>trojúhelníky a čtyřúhelníky</u> · trojúhelník · shodnost trojúhelníků · střední příčky, těžnice, výšky trojúhelníku · kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku</p>			
<p>KU 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>N 22, N 19, N 20 -roztřídí trojúhelníky podle délek stran -užívá trojúhelníkovou nerovnost při konstrukci trojúhelníků -načrtne rovinný útvar podle slovního zadání -umí sestavit trojúhelník z daných prvků -ověří, zda sestavený útvar odpovídá zadání</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>konstrukční úlohy</u> <u>trojúhelníky a čtyřúhelníky</u> · osově souměrné trojúhelníky · konstrukce trojúhelníku</p>			
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2</p>	<p>K 16, K 18, K 20 -vyjádří vlastními slovy co je čtyřúhelník, lichoběžník, rovnoběžník K 18 -aplikuje znalosti výpočtu obvodu a obsahu trojúhelníku a čtyřúhelníku (čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku) v úlohách z praxe</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>rovinné útvary</u> <u>trojúhelníky a čtyřúhelníky</u> · čtyřúhelník · lichoběžník · rovnoběžník · obsahy trojúhelníků a čtyřúhelníků</p>	<p>FYZ – obsahy rovinných útvarů</p>		
<p>KU 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>M 23, M 25, M 26 -uvede příklady hranolů z praxe -používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava -rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol) -načrtne a narýsuje síť hranolu -používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka -načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání -sestojí krychli a kvádr ve volném rovnob. promítání</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>prostorové útvary</u> <u>hranoly</u> · hranol, kvádr, krychle · zobrazení a síť hranolu</p>	<p>FYZ – objemy těles, převody jednotek EVV – zobrazování těles</p>		

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>M 24, Q 29 -aplikuje získané znalosti při řešení úloh z praxe – nakreslí náčrt, navrhne řešení, vyřeší úlohu -odhaduje a vypočítá povrch a objem krychle, kvádrů, ověří výsledek</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>prostorové útvary</u> <u>hranoly</u> · povrch a objem hranolu</p>			
<p>KU 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2</p>	<p>F 1, F 2 -určí druhou a třetí mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí kalkulačky -zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 15 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) -vysvětlí postup vyhledávání druhé a třetí mocniny a odmocniny v tabulkách -používá zápis čísel pomocí mocnin</p>	<p><u>Číslo a proměnná –</u> <u>mocniny a odmocniny</u> <u>výrazy(1)</u> · druhá mocnina a odmocnina · třetí mocnina a odmocnina · vyšší mocniny</p>			
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1</p>	<p>L 15 -vysvětlí princip Pythagorovy věty a věty k ní obrácené -využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku -aplikuje získané znalosti při řešení úloh z praxe</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>metrické vlastnosti</u> <u>výrazy(1)</u> · mocniny v geometrii · Pythagorova věta</p>	<p>DEJ – Pythagoras ze Samu</p>		
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2</p>	<p>G 7 -vysvětlí postup úpravy číselného výrazu -uvede příklady číselných výrazů a výrazů s proměnnými -charakterizuje a zapisuje členy mnohočlenů -používá opačné mnohočleny při odčítání mnohočlenů -určí podíl mnohočlenů a jednočlenu</p>	<p><u>Číslo a proměnná – výrazy</u> <u>výrazy(1)</u> · číselné výrazy · výrazy s proměnnými · mnohočleny-sčítání, odčítání, násobení · dělení mnohočlenů jednočleny</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor: Matematika Ročník: tercie					
Kompetence index:	index: očekávaný školní výstup:	učivo:	mezipředmětové vztahy:	průřezová témata:	návrh realizace:
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	H 8, O 28 -vyřeší užitím ekvivalentních úprav lineární rovnici se závorkami, se zlomky -určí počet řešení rovnice -analyzuje text slovní úlohy, navrhne rovnici a nalezne řešení úlohy, ověří výsledek -řeší úlohy o pohybu -graficky znázorní interval daný zápisem vlastností i pomocí matem. symbolů -vyřeší nerovnici (se závorkami, se zlomky) užitím ekvivalentních úprav	Číslo a proměnná – rovnice, lineární rovnice rovnice a nerovnice · ekvivalentní úpravy rovnic · rovnice se závorkami, se zlomky · počet řešení lineární rovnice · slovní úlohy (z praxe, na pohyb) · intervaly · rozdíly mezi rovnicí a nerovnicí · ekvivalentní úpravy nerovnice			
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1	K 15 -vyjádří vlastními slovy, co je kružnice, kruh, kruhová výseč, kruhová úseč, mezikružní, kruž. oblouk -charakterizuje vzájemnou polohu kružnice a přímky, dvou kružnic	Geometrie v rovině a v prostoru rovinné útvary kruhy a válce · kružnice a přímka · vzájemná poloha dvou kružnic · části kružnice a kruhu			
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1	N 19, N 27 -použije Thaletovu kružnici ke konstrukci tečna z bodu ke kružnici, vysvětlí postup	Geometrie v rovině a v prostoru konstrukční úlohy kruhy a válce · Thaletova kružnice · tečna z bodu ke kružnici	DEJ – Thales z Milétu		
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	L 18 -analyzuje slovní úlohy z praxe, nakreslí náčrt a aplikuje znalosti výpočtu obsahu a obvodu kruhu a jeho částí, ověří výsledek	Geometrie v rovině a v prostoru metrické vlastnosti v rovině kruhy a válce			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		<ul style="list-style-type: none"> · délka kružnice, oblouku kružnice · obsah kruhu, kruhové úseče, výseče, mezikruží 			
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1	M 23, M 25, M 26 -používá pojmy síť tělesa, podstava - rozpozná síť válců -načrtne a narýsuje síť válce	Geometrie v rovině a v prostoru prostorové útvary kruhy a válce · válce – zobrazení, síť			
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	M 24, P 28 - odhaduje a vypočítá povrch a objem válce, ověří výsledek -analyzuje úlohy z praxe, nakreslí náčrt, navrhne řešení, vyřeší úlohu	Geometrie v rovině a v prostoru prostorové útvary kruhy a válce · povrch válce · objem válce	FYZ – objemy těles		
KU 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	D 4, D 5 -řeší praktické úlohy vyjádřené poměrem, nakreslí schéma znázorňující řešenou situaci -stanoví poměr za zadaných údajů -vyřeší úlohy na postupný poměr -vypočítá neznámý člen úměry D 5, Q 29 -vyřeší úlohy s mapou, umí číst v technickém výkresu s daným měřítkem	Číslo a proměnná poměr úměrnosti · poměr a jeho hodnota · úměra · měřítko	ZEM – měřítko mapy CHE – směsi EVV – míchání barev, zvětšování v poměru		
KU 3 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	I 10, I 11, I 12 -analyzuje závislosti a roztřídí je na přímou a nepřímou závislost -vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy I 10, I 11 -s porozuměním čte diagramy vyjadřující statistická šetření a vyhodnocuje je (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) J 12, J 13, J 14 -přičítá funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak -vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a data úměrnosti · závislosti veličin · diagramy funkce · přímá úměrnost a její graf · nepřímá úměrnost a její graf	VKO – Peníze, ekonomické sektory (L19, M20) SVP (Člověk a svět práce) D4 - zaměstnání		

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>O 28 -pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice -znalost přímé a nepřímé úměrnosti aplikuje při analýze a řešení úloh z praxe (i s užitím trojčlenky)</p>	<ul style="list-style-type: none"> trojčlenka 			
KU 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 1	<p>N 19, N 20 - pojmenuje základní množiny bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) -nalezne množinu bodů daných vlastností, zdůvodní své řešení -rozlíší polohovou a nepolohovou úlohu, určí počet řešení</p> <p>N 27 -analyzuje konstrukční úlohu, nakreslí schéma řešení, vytvoří hypotézu – rozbor úlohy -stanoví postup konstrukce, při zápisu používá matem. symboliku -provede konstrukci geometrického útvaru -vyřeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníku, čtyřúhelníku, lichoběžníku, rovnoběžníku</p>	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>konstrukční úlohy</u> <u>geometrické konstrukce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> množiny bodů daných vlastností konstrukční úlohy – zápis postupu řešení konstrukce geometrických útvarů 			
KU 1 KRP 3 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	<p>G 7 -vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných -vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci -vypočítá podíl mnohočlenu a jednočlenu -vypočítá podíl mnohočlenu a mnohočlenu -aplikuje znalost umocnění mnohočlenů při výpočtu mocniny jednočlenu, dvojčlenu (vzorec $(A+B)^2$) -aplikuje vzorec pro mocninu dvojčlenu při výpočtu mocnin trojčlenu a čtyřčlenu -při rozkladu mnohočlenu na součin používá vytýkání, postupné vytýkání, vzorec pro druhou mocninu dvojčlenu, vzorec A^2-B^2 -nalezne definiční obor lomeného výrazu -používá krácení a rozšiřování lomeného výrazu při sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů -aplikuje své znalosti při úpravě slož. lomených výrazů</p>	<p><u>Číslo a proměnná výrazy</u> <u>výrazy (2)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dělení mnohočlenů umocňování mnohočlenů rozklad mnohočlenu na součin lomené výrazy 			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor: Matematika Ročník: kvarta					
Kompetence index:	index: očekávaný školní výstup:	učivo:	mezipředmětové vztahy:	průřezová témata:	návrh realizace:
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	H 8 -určí koeficienty kvadratické rovnice -vyřeší úpravou kvadratickou rovnicí bez absolutního členu -vyřeší úpravou kvadratickou rovnicí bez lineárního členu -vyřeší kvadratickou rovnicí rozkladem na součin -vyřeší kvadratickou rovnicí užitím diskriminantu -roztřídí počet řešení kvadratické rovnice v závislosti na diskriminantu -analyzuje slovní úlohu o společné práci a směsích, vytvoří hypotézu, navrhne rovnici, vyřeší slovní úlohu a obhájí své řešení -vyřeší rovnici a soustavu dvou lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav -při řešení soustav lineárních rovnic aplikuje dosazovací, srovnávací a sčítací metodu řešení -analyzuje slovní úlohu, vytvoří hypotézu, navrhne soustavu rovnic, vyřeší úlohu a obhájí své řešení, ověří výsledek	<u>Číslo a proměnná – rovnice, lineární rovnice rovnice a jejich soustavy</u> · kvadratické rovnice · soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými · další soustavy rovnic			
KU 3, 4, 5 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2 KP 3	J 13, J 14 -naleznou definiční obor funkce -z grafu určí funkci rostoucí, klesající (vlastními slovy vysloví definici rostoucí a klesající funkce) -určí rovnici a vlastnosti lineární funkce z grafu -nakreslí graf lineární funkce dané rovnicí užitím tabulky -načrtne graf lineární funkce bez tabulky (užije vlastnosti lin. funkce související s rovnicí funkce) -nakreslí graf funkce dané rovnicí $y=a x +b$ podle tabulky, načrtne ho bez tabulky -nakreslí graf kvadratické funkce $y=ax^2+b$ podle tabulky, načrtne ho bez tabulky -nakreslí graf nepřímé úměrnosti podle tabulky, načrtne	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty funkce funkce</u> · lineární funkce · funkce absolutní hodnota · kvadratická funkce · nepřímá úměrnost	ZEM, EVV-projekt		Projekt – zpracování grafů závislosti vycházejících z údajů získaných o ČR, středních Čechách a Poděbrad-

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>ho bez tabulky</i></p> <p><i>-používá grafy funkcí při grafickém řešení lineárních rovnic, soustav lineárních rovnic a kvadratických rovnic</i></p> <p><i>-používá grafy funkcí při řešení slovních úloh</i></p>		FYZ – pohybové úlohy řešené graficky		sku a následné výtvarné zpracování
<p>KU 3, 4, 5</p> <p>KRP 2, 3, 4, 5</p> <p>KK 1, 2, 3</p> <p>KSP 1, 2, 3, 4</p> <p>KO 1, 2</p> <p>KP 3</p>	<p>J 10, J 11</p> <p><i>-vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu, grafu</i></p> <p><i>-vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu, grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota)</i></p> <p><i>-pracuje s časovou osou</i></p> <p><i>-převádí údaje z textu do tabulky, diagramu, grafu a naopak</i></p> <p><i>-samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu</i></p> <p><i>-porovná kvantitativní vztahy, které jsou v tabulce a diagramu</i></p> <p><i>-určí modus a medián stat. souboru</i></p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p><u>závislosti a data</u></p> <p><u>funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · diagramy, grafy, tabulky · četnost znaku, aritmetický průměr · modus, medián 	<p>VKO – P, Q 24 (Poděbrady – volby do zastupitelstva)</p> <p>W33 – spolupráce mezi státy – situace v ekonomice</p>		
<p>KU 4</p> <p>KRP 2, 3, 4</p> <p>KK 1, 2, 3</p> <p>KSP 1, 2, 3, 4</p> <p>KO 1, 2</p> <p>KP 1</p>	<p>K 21</p> <p><i>-porovná geometrické útvary, vybere podobné geom. útvary a obhájí své stanovisko</i></p> <p><i>-věty o podobnosti trojúhelníků aplikuje při řešení úlohy</i></p> <p><i>-užitím matematických symbolů zapíše důkaz podobnosti trojúhelníků</i></p> <p>K 27</p> <p><i>-graficky dělí, zvětšuje a zmenšuje úsečku</i></p>	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p><u>rovinné útvary</u></p> <p><u>podobnost a funkce úhlu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · podobnost útvarů · věty o podobnosti trojúhelníků · užití podobnosti 			
<p>KU 4</p> <p>KRP 3</p> <p>KK 1, 2, 3</p> <p>KSP 1, 2, 3, 4</p> <p>KO 1, 2</p>	<p>J 13, J 14</p> <p><i>-definuje goniometrické funkce pomocí pravouhlého trojúhelníku</i></p> <p><i>-hodnoty goniometrických funkcí určí na kalkulačce</i></p> <p><i>-analyzuje své znalosti o goniometrických funkcích, vytváří hypotézy o vztazích mezi funkcemi úhlů</i></p> <p><i>-aplikuje znalosti o goniometrických funkcích při řešení úloh o pravouhlém trojúhelníku z praxe</i></p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p><u>funkce</u></p> <p><u>podobnost a funkce úhlu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · goniometrické funkce sinus, kosinus, tangens a kotangens pro ostré úhly 			
<p>KU 2, 5</p> <p>KRP 2, 3, 4</p> <p>KK 1, 2, 3</p> <p>KSP 1, 2, 3, 4</p> <p>KO 1, 2</p>	<p>M 23, M 27, Q 29</p> <p><i>-analyzuje úlohu na vzájemnou polohu přímek a rovin v prostoru na základě náčrtu, zdůvodní své řešení</i></p> <p><i>-provede náčrt, navrhne postup a vypočte vzdálenost dvou bodů, bodu od přímky, rovnoběžných přímek a</i></p>	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p><u>prostorové útvary</u></p> <p><u>jehlany a kužely</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · vzájemná poloha přímek a 	<p>EVV–zobrazování těles</p>		

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KP 3</p>	<p><i>rovin zadaných pomocí těles</i> <i>-provede náčrt, navrhne postup a vypočte odchylku přímeck, přímký od roviny a dvou rovin zadaných pomocí těles</i> M 25, M 26 <i>-rozpozná síť základních těles (jehlanu, kuželu, komolého jehlanu, komolého kuželu)</i> <i>-načrtne obraz a síť jehlanu, kuželu, komolého jehlanu a komolého kuželu</i> M 24, M 27 <i>-rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule)</i> <i>-rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno</i> <i>-analyzuje úlohu, provede náčrt, navrhne postup řešení, při výpočtu aplikuje vzorce pro výpočty povrchu a objemu jehlanu, kuželu, komolého jehlanu, komolého kuželu a koule při řešení úloh z praxe</i></p>	<p>rovin v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • metrické úlohy v prostoru • jehlan • kužel • komolý kužel • komolý jehlan • koule 			
-------------	---	--	--	--	--

5.2.2 Vzdělávací obor: volitelný předmět - Užitá matematika (UZM)

Charakteristika UZM:

Užitá matematika vychází z potřeby řešit v reálném životě situace. Není chápána jako nadstavba základního učiva. Nabízí příklady užití základních matematických poznatků a dovedností v běžném životě, dokázat vybrat nejvhodnější řešení v nastalé situaci. UZM vhodným a přijatelným způsobem čerpá z možností daných RVP ZV této vzdělávací oblasti. Poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak prohlubovat matematickou gramotnost získanou v předmětu MAT. Žáci by si měli poradit s praktickými úlohami z běžného života, aplikovat metody na podobné i nové situace.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení UZM:

Předmět je dělen na tematické okruhy:

1. práce s počítačem
2. technické kreslení
3. „spotřební koš“
4. finančnictví
5. prostorová orientace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Časové vymezení UZM:

Předmět je vyučován jako volitelný v kvartě s časovou dotací 2h/2 týdny.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor: Volitelný předmět - Užitá matematika					
Kompetence index:	index: očekávaný školní výstup:	učivo:	mezipředmětové vztahy:	průřezová témata:	návrh realizace:
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	I 10, I 11, I 13 - <i>analyzuje sebraná data</i> - <i>aplikuje znalosti z geometrie</i> - <i>vytváří algoritmus postupu řešení geom. úlohy</i>	<u>práce s počítačem</u> - program Gabri - zpracování dat (Excel) - internet	FYZ, IVT, EVV	OSV (kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)	Týmová práce – zpracování a vyhodnocení sebraných materiálů (letáky, prospekty, anketa), vyhledávání na internetu, práce v terénu
KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KO 1, 2	D 5 - <i>provede náčrt, zakótuje změřené rozměry</i> - <i>nakreslí technický výkres ve správně zvoleném měřítku</i>	<u>technické kreslení</u> - měření v terénu (tvorba map) - technický výkres těles	ZEM, FYZ	OSV (kooperace a kompetice)	
KU 3, 4 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	E 6, E 7 - <i>nalezne potřebné údaje na internetu, porovná ceny,</i> - <i>navrhne optimální nákup, diskutuje a obhajuje svůj návrh</i>	<u>„spotřební koš“</u> - optimalizace nákupu (internetový obchod, markety)	IVT, VKO	OSV (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)	
KU 1, 2 KRP 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	E 6, E 7 I 10, I 11, I 13 - <i>shromáždí potřebné údaje</i> - <i>vytvoří hypotézu, diskutuje o optimálním návrhu</i> - <i>analyzuje a hodnotí výsledky finančních transakcí</i> - <i>analyzuje domácí rozpočet</i>	<u>finančnictví</u> - akcie, měnové kurzy - optimalizace hypoték, leasingů, vedení účtů - půjčky - příjmy a výdaje domácnosti	IVK, VKO, ZEM	OSV (komunikace, kooperace) VEG (objevujeme Evropu a svět)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KO 1, 2	M 23, M 27 Q 29 - aplikuje znalosti geometrických zobrazení, vytváří modely	<u>prostorová orientace</u> - origami - tetris	EVV	OSV (rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)	
--	--	--	-----	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**,

Vzdělávací obor: **Matematika**

<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu 2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů 6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<p>Učivo</p> <p>A - dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti</p> <p>B - celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa</p> <p>C - desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek</p> <p>D - poměr – měřítko, úměra, trojčlenka</p> <p>E - procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování</p> <p>F - mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina</p> <p>G - výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny</p> <p>H - rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 11. porovnává soubory dat 12. určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti 13. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 14. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>Učivo</p> <p>I - závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr</p> <p>J - funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 16. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary 17. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 18. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů 19. využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<p>Učivo</p> <p>K - rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)</p> <p>L - metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>20. načrtne a sestrojí rovinné útvary</p> <p>21. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p> <p>22. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p> <p>23. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p> <p>24. odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p> <p>25. načrtne a sestrojí síť základních těles</p> <p>26. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p> <p>27. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>M - prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</p> <p>N - konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost</p>
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>žák</p> <p>28. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p> <p>29. řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>Učivo</p> <p>O - číselné a logické řady</p> <p>P - číselné a obrázkové analogie</p> <p>Q - logické a netradiční geometrické úlohy</p>

5.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie (INT)

5.3.1 Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie (IKT)

Charakteristika IKT:

Připravuje žáky na využívání ICT v jiných vyučovacích předmětech a umožňuje jim dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti (získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě). Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou je vzdělávací předmět zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu IKT:

Informatika je povinný předmět s hodinovou dotací 2 (sekunda) – 1 (tercie) – 1 (kvarta).

Výuka probíhá v počítačové učebně s dataprojektorem a interaktivní tabulí. Na výuku se třídy dělí na skupiny tak, aby mohl každý žák pracovat na svém počítači. Dále mají žáci k dispozici tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát, kameru a zálohovací zařízení (disketa, flash disk, CD a DVD disk).

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie Ročník: Sekunda					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s digitální technikou - ukáže a správně pojmenuje základní části počítače, přídatná a výstupní zařízení počítače; - popíše jejich funkci - vysvětlí základní SW pojmy - předvede orientaci v uživatelském prostředí - nastaví konfiguraci počítače - používá základní operace se složkami a dokumenty a schránku - na příkladech ukáže možnosti využití počítače v různých oborech lidské činnosti - ovládá základní funkce digitální techniky 	Základy práce s počítačem a digitální technikou <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost, hygiena práce, první pomoc - synchronizace znalostí ze ZŠ a opakování - struktura, funkce a popis počítače - HW - periferní zařízení - jednotky informace a parametry HW - software - operační systémy, jejich základní funkce - OS Windows - soubory, složky, schránka, základní nástroje OS - multimediální využití počítače - uživatelská digitální technika 	ANJ – odborná terminologie i v angličtině, výslovnost, klávesové zkratky		
KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 2, 3, 5 KP 1, 2, 3	A1, B1, C1, E5, G4 <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: informace a informatika - vysvětlí, co je internet a objasní způsob přenosu informací v celosvětové síti - aktivně využívá vlastností hypertextu - formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů prohlížeče na ně vyhledá odpovědi - při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje 	Práce s internetem a mobilními technologiemi <ul style="list-style-type: none"> - informatika jako vědní obor - internet – celosvětová počítačová síť - práce s internetovým prohlížečem - metody vyhledávání na internetu - formulace požadavku a vyhledávací atributy - uložení informace pro další zpracování, tisk informace - viry a antiviry - hodnota informací - věrohodnost informací a informačních zdrojů - metody a nástroje ověřování informací (řízený rozhovor, porovnávání a analýza 	Dle potřeby žáku - CJL, DEJ, ANJ, FYZ <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání podkladu pro samostatné práce - využití různých zdrojů a posouzení jejich spolehlivosti 	MKV (Lidská společnost, Etnický původ) (CaP-ZEM, IKT)	Projekt vyhledání věrohodných zdrojů, využití výukových programů

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie Ročník: Sekunda					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
	<i>dotaz</i> - <i>informaci uloží, vytiskne</i> - <i>vysvětlí, co je počítačový virus, uvede jeho typické činnosti, ověří výskyt viru antivirovým programem</i> - <i>kriticky vyhodnocuje věrohodnost nalezené informace dle informačního zdroje, ověřuje je ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje informace nepřebírají</i> - <i>při uveřejňování informací o sobě a o druhých kriticky zváží účel a rizika jejich zveřejnění a své rozhodnutí je schopen vysvětlit a obhájit</i> - <i>přijme, odešle, předá, nasdílí a publikuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace, využije hlasové nebo audiovizuální služby</i> - <i>odlíší spolehlivé a nespolehlivé zdroje</i> - <i>při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla etikety</i> - <i>v textech regionálních tiskovin vyhledá porušení typografických pravidel a vyjádří se k celkovému estetickému zpracování textu a obrazu</i> - <i>využije online spojení s jinými lidmi k učení a osobnímu růstu</i> - <i>popíše rozdíl mezi vlastním dílem</i>	informaci) - <i>spolehlivě se orientuje v problematice bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků</i>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie Ročník: Sekunda					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
	<i>a plagiátem</i> - při vlastní tvorbě si je vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných - odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje				
KSP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3 KK 2, 3, 5 KP 1, 2, 3 KO 3, 4, 5	- zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu - využívá nástroje pro úpravu a zvýraznění textu, člení text do odstavců, zdůrazní hlavní myšlenky - doplní textovou informaci obrázky, grafy a tabulkami tam, kde je jejich zařazení v dokumentu názorné a účelné - vytvoří i upraví vícestránkový textový dokument - použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, umístění titulků a obrázků na stránce - vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony	Zpracování a využití textu - textový editor (MS WORD) – opakování základu práce - zobrazení a nastavení stránky - tisk a úpravy před tiskem - formáty písma a odstavce - základní estetická typografická pravidla - pokročilejší činnosti s textovým editorem	CJL - samostatné práce s dodržením estetických a typografických pravidel	MKV (Lidská společnost, Etnický původ) (CaP-ZEM, IKT)	Zpracování informací v dokumentu

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie Ročník: Tercie					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4	<i>D2, D3, D4, D5, D6</i> - zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím vhodných bitmapových a vektorových grafických editorů - na základě porozumění rozdílů mezi bitmapovou a vektorovou grafikou upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému budou využita, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů - používá vhodné formáty a kvalitu grafických souborů - rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - provede jednoduché úpravy digitálních fotografií, jejich archivaci a tisk	Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy. Práce s fotografií. - základní pojmy počítačové grafiky - bitmapové a vektorové grafické prohlížeče a editory - vytvoření a úprava obrázku v bitmapové grafice - GIMP - vytvoření a úprava obrázku ve vektorové grafice – Zoner Calisto - pořízení a základní úpravy fotografií	Dle potřeby žáku – CJL, DEJ, VKO, PRI, FYZ - zpracování dokumentace z exkurze nebo kurzu - její prezentace a archivace	(Životní prostředí, Globální problémy, Problémy životního prostředí) (CaP, IKT)	Problémy životního prostředí v našem okolí – pořízení a úprava dokumentace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4</p>	<p><i>F2, F3, F4, F5, F6</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>spustí prezentační program a prohlédne si již vytvořenou prezentaci</i> - <i>vytvoří a předvede vlastní prezentaci na zadané téma s využitím různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů</i> - <i>porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku</i> - <i>vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem na zamýšlený účel</i> - <i>zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží celkový čas prezentování</i> - <i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i> - <i>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i> 	<p>Tvorba prezentací</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití informací z různých informačních zdrojů - způsoby prezentace informací - webové stránky, prezentační programy, multimédia - prezentační program: ukázka, použití - pravidla pro tvorbu prezentací - dodržování autorských práv - stahování dat z internetu - úprava obrázku - estetická a typografická pravidla - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika - vytvoření prezentace na zvolené téma - předvedení prezentace s vlastním komentářem 	<p>Vazba na libovolný projekt</p>	<p>ENV (ŽP; Globální problémy; Problémy ŽP) (CaP, IKT)</p>	<p>Problémy životního prostředí v našem okolí – zpracování prezentace - projekt</p>
--	---	--	-----------------------------------	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie Ročník: Kvarta					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4	<i>E2, E3, E4, E5, E6</i> - vysvětlí, k čemu se užívá tabulkový editor, jaké informace zpracovává a uvede příklad tabulkového editoru - vysvětlí základní pojmy: buňka, oblast, list, typy dat, konstanta, vzorec - předvede základní operace s buňkami (vyplňování, editace, formátování) - za využití tabulkového kalkulátoru přehledně uspořádá data do tabulky - provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí - znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Základy práce s tabulkovým editorem - základní pojmy (buňka, oblast, list, typy dat) - typy adresování, vzorce, funkce - formátování, grafy, tisk - samostatná práce na zvolené téma	MAT - grafy a průběh funkcí - řešení rovnic CHE, FYZ - zpracování a prezentování výsledku laboratorních měření	VEG (Evropa a svět, Objevujeme Evropu a svět) (CaS, IKT, CaZ)	Projekt – statistika kolem evropských zemí

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **Informační a komunikační technologie**, Vzdělávací obor: **Informační a komunikační technologie**

<p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p><i>žák</i></p> <p>1. ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p>	<p>Učivo</p> <p>A. vývojové trendy informačních technologií</p> <p>B. hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování</p> <p>C. internet</p>
<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p><i>žák</i></p> <p>2. ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p> <p>3. uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</p> <p>4. pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p> <p>5. používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</p> <p>6. zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</p>	<p>Učivo</p> <p>D. počítačová grafika, rastrové a vektorové programy</p> <p>E. tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce</p> <p>F. prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)</p> <p>G. ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Obsahuje vzdělávací obory:

Dějepis, Výchova k občanství, volitelný předmět - **Lidé a média** (uveden v rámci vzdělávací oblasti JaJK), volitelný předmět - **Lidská společnost**, volitelný předmět - **Evropa a svět**

5.4.1 Vzdělávací obor: Dějepis (DEJ)

Charakteristika DEJ:

DEJ je zařazen jako vyučovací předmět v primě až kvartě s dotací 8 hodin. Seznamuje žáky s historickým rozměrem současnosti, učí je rozpoznávat dějinné kořeny reality, v níž žijí. Zásadně se podílí na žákově osobnostním a sociálním začlenění do společnosti, tj. na jeho akulturaci. Prostřednictvím historického vědomí ukazuje žákům nejen kořeny, ale též důsledky událostí, jevů, procesů a vytváří tak vědomí časové (diachronní a synchronní) souvislosti. Vychovává k odmítání postojů, které ohrožují lidskou důstojnost nebo odporují principům demokracie, naopak vede k vytváření vlastních názorů a postojů, stejně jako k obhajobě demokratických principů soužití ve společnosti. Učí zároveň dovednostem vyhledávání, analýzy a interpretace verbálních, neverbálních i kombinovaných zdrojů informací. Souvisí tak s dalšími společenskými vědami, s nimiž je vyučován v úzké kooperaci (VKO).

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

Obsahové vymezení DEJ:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy na základě chronologie. **Pro primu** jsou určeny okruhy:

Člověk v dějinách - úvod do studia; Počátky lidské společnosti; Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury; Křesťanství a středověká Evropa

V sekundě se vyučují okruhy:

Člověk v dějinách; Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Počátky nové doby

Tercii jsou určeny okruhy:

Člověk v dějinách; Objevy a dobývání. Počátky nové doby; Modernizace společnosti

V kvartě se vyučují okruhy:

Člověk v dějinách; Moderní doba; Rozdělený a integrující se svět

Časové vymezení DEJ:

Studium je časově rozvrženo do čtyř ročníků s časovou dotací 2-2-2-2 hodiny týdně.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Člověk v dějinách - úvod do studia.					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU2, 3 KRP2	1A - <i>Objasní pojmy historie, dějepis.</i> - <i>Vybere příklady důležitých historických událostí, vysvětlí, v čem jsou významné k dnešku.</i> - <i>Posoudí potřebnost historických poznatků v dnešní době.</i>	Úvod do studia Konkrétní vybrané události, zvláště z národních dějin	Návaznost na vlastivědu	OSV (člověk ve spol., mezilidské vztahy) VDO (občan jako odpovědný člen společnosti; práva a povinnosti jednotlivce)	
KK3, 4	2A - <i>Vyjmenuje zdroje historických informací</i> - <i>Vyjmenuje instituce shromažďující historické informace</i>	Historické informace Muzeum, galerie, archiv, knihovna Druhy historických pramenů, péče o ně. Některé pomocné vědy historické - numismatika, heraldika, genealogie. Archeologie.	EVV, CJL	MKV (Lidská společnost - poznávání vlastního kult. zakotvení a respektování zvláštností různých etnik) MEV (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediál. sdělení)	Návštěva Polabského muzea
KU1 KRP2	3B - <i>Vyznačí na časové ose některé události.</i> - <i>Orientuje se v historické mapě.</i> - <i>Seřadí události v chronologickém sledu.</i>	Čas v dějinách Historický čas n. l. i před n. l. Historický prostor Evropa a svět.	ZEM, MAT	VEG (Evropa a svět - rodinné příběhy, naše vlast a Evropa, kořeny a zdroje evr. civilizace, klíčové mezníky evr. historie)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Počátky lidské společnosti					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3 KRP2 KK3	C4, C6 -Popíše a seřadí obrazy procesu hominizace - základních forem rodu Homo -Přičítá k nim důsledky těchto změn pro život Vybere a rozřídí lokality s nejstarším pravěkým osídlením v našem kraji (regionu)	Člověk a lidská společnost v pravěku Hominizace	PRI (člověk) ZEM (Lokální zeměpis) DEJ (regionu)	ENV (ekosystémy - les, vodní zdroje, ŽP, lidské aktivity a ŽP; pole a způsoby hospodaření na nich)	Práce s obrazovým materiálem a modely Sestavení tabulky a vytvoření časové osy Práce s historickým atlasem Zakreslit do mapy kraje vybrané lokality a doplnit je kresbou klíčových nálezů
KK1 KU4 KSP1	C5, C6 -Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost -Vyjádří vlastními slovy výhody a obtíže sběru, lovu, zemědělství a chovu dobytka, zpracování kovů -Identifikuje modely nástrojů, namaluje je a chronologicky je seřadí -Porovná z hlediska užívání a výroby tyto nástroje	Obživa Vývoj prac. nástrojů a způsobů obživy	ZEM, PRI CHE VKO EVV	MKV (Lidské vztahy - spolupráce, základní morální normy)	Práce v knihovně Diskuse nad materiálem z literatury a internetu Práce s atlasem Návštěva muzea s interaktivní náplní či archeolog. skansenu - napodobení činnosti pravěkých lidí (Mladá Boleslav, Věstary)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KSP1, 2 KO4 KP1	C4, C6 -Pojmenuje typy nejstarších obydlí a zakreslí je na časové přímce a na mapě českých zemí -Popíše vývoj oblečení a jeho funkci v pravěku, vytvoří modely oblečení -Zdůvodní, co bylo námětem a cílem uměl. tvorby, dokumentuje na příkladech nálezů v Evropě -Pokusí se předvést práci pravěkého umělce a užití umění při nabožen. rituálech (tanec, kresba) -Vyjmenuje žánry ústní slovesnosti a uvede příklady -Vlastními slovy vyjádří názor na vznik náboženství	Kultura Kultura bydlení a oblékání Nejstarší umělecká tvorba Vznik a vývoj náboženství	CJL a literatura EVV (Dramatická výchova) ZEM CJL a literatura	VEG (Evropa a svět - kořeny a zdroje evr. civilizace; místa, události a artefakty okolního prostředí; zvyky a tradice národů Evropy)	Příprava prvního monoprojektu s využitím skupinové práce: Příprava módní přehlídky, vytvoření reklamního panelu a nástěnky Sestavení scénáře rituálu, nazkoušení a pořízení videozáznamu a fotodokumentace pro školní webové stránky Vytvoření průvodce pravěkem s obrazovým leporelem
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK1 KU2 KSP1	D7, 8 -Popíše základní znaky státu a vysvětlí rozdíly mezi staroorientálními a klasickými otrokářskými státy -Uvede souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací -Popíše sociální rozvrstvení obyvatelstva -Objasní funkci kultury a vyjmenuje její projevy a odkaz do současnosti	Staroorientální státy -charakteristika státu, dělení starověkých států -přírodní podmínky, zemědělství, obchod -společnost -Sumerové, městské státy -Asýrie, Babylónie, Egypt -Indie, Čína -kulturní přínos nejstarších civilizací	ZEM CJL EVV	MKV (vztahy mezi kulturami; etnický původ - různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa) ENV (ekosystémy - lidské sídlo - město; kulturní krajina)	-práce s historickým atlasem, učebnicí - obraz všedního života rodiny v různých státech(skupinová práce) Miniprojekt: Kultura starověkých civilizací (plakát)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	-Uvede příklady státních útvarů a spojí významné osobnosti s etapami jejich historického vývoje				
KK3 KU3 KSP1	E9,10 -vysvětlí souvislost přírodních podmínek a způsobu obživy -porovná způsob vlády v Aténách a ve Spartě s důrazem na vývoj otrok. demokracie -chronologicky seřadí významné události řecko-perských válek a vysvětlí jejich důsledky pro další vývoj Řecka -popíše vznik a rozpad říše Alexandra Velikého -charakterizuje jednotlivé oblasti řecké kultury a demonstruje na konkrétních příkladech její vliv v současnosti	Starověké Řecko -přírodní podmínky egejské oblasti a pevninského Řecka, zemědělství, obchod -politické uspořádání a jeho změny (Sparta, Atény), vznik antické demokracie -řecko-perské války a jejich důsledky -Alexandr Veliký a jeho říše -řecká kultura	ZEM CJL VKO EVV IKT	VDO (práva a povinnosti jednotlivce, úloha občana v dem. spol.; základní principy a hodnoty dem. polit. systému) MKV (Lidské vztahy - tolerantní vztahy a spolupráce; etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin)	-práce s historickým atlasem, učebnicí, řecké báje a pověsti - tvorba mapky s významnými lokalitami řeckých dějin -práce s obrazovým materiálem, video
KK1 KU2, 3 KSP1	E9,10 -objasní souvislost přírodních podmínek se způsobem obživy -charakterizuje rozdělení společnosti a boj za politické zrovnoprávnění římského obyvatelstva -popíše sjednocení Itálie Římem a jeho územní růst, krizové jevy a uvede je do souvislosti se změnou státního uspořádání -popíše zrod křesťanství a vyjádří jeho souvislost s judaismem, objasní jeho sociální a politické aspekty -porovná vztah řecké a římské kultury, zhodnotí její odkaz dnešku	Starověký Řím -přírodní podmínky, zemědělství, obchod -etnická skladba obyvatelstva Apeninského poloostrova -vznik Říma, struktura společnosti, formy státního uspořádání -územní expanze, vznik impéria -vznik křesťanství a jeho postavení v římské říši -rozpad římské říše -kultura antického Říma	ZEM CJL VKO EVV IKT	VDO (formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)	-práce s historickým atlasem, učebnicí -práce s obrazovým materiálem, literárními ukázkami, video Miniprojekt: Galerie osobností římské kultury (školní nástěnka)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK1 KU2, 3 KP1 KSP1	F7 <i>-s pomocí mapy demonstruje expanzi Keltů a charakter kontaktů s antickým světem -objasní přínos Keltů v oblasti zpracování kovů, zemědělství a řemesel -popíše typy a podobu keltských sídel a vyjmenuje nejznámější památky na našem území -posoudí možný odkaz keltské kultury v současnosti</i>	Keltové -osídlení našeho území keltským etnikem -keltská expanze, kontakty s antickým světem -hospodářství a sídelní útvary -struktura společnosti, náboženství	ZEM		-práce s historickým atlasem, učebnicí -vyhledávání informací v knihovně, na Internetu Návštěva interaktivního muzea (program o Keltech)
KK1 KU2	F7 <i>-popíše změny v osídlení střední Evropy a uvede souvislost e změnou úrovně hospodářství -znázorní na mapě hranice římského impéria a charakterizuje příčiny vzájemných střetů i možnosti kulturní výměny -rozebere příčiny rozpadu římského impéria a demonstruje na příkladech vliv antické kultury ve středoevropském prostoru</i>	Doba římská, stěhování národů -příchod germánských kmenů do stř. Evropy, společnost, hospodářství, kontakty s antickým světem -expanze římského impéria -stěhování národů, zánik říše západořímské, šíření křesťanství a antické kultury	ZEM EVV	VEG (Jsme Evropané - klíčové mezníky evr. historie, kořeny a zdroje evr. civilizace)	-práce s historickým atlasem, učebnicí, obrazovým materiálem
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Křesťanství a středověká Evropa					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3 KRP2	G11 <i>- žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i>	Politický vývoj států do 12. století -nový etnický obraz Evropy, výchozí situace, barbarské říše -vznik raně středověk. států	ZEM VKO	VEG (Jsme Evropané - klíčové mezníky evr. historie, kořeny a zdroje evr. civilizace)	- práce s historickým atlasem

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU4	H, I12 - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	Kulturní oblasti - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - islám a islámské říše ovlivňující Evropu	EVV EVH	VEG (Evropa a svět, mezinárodní setkávání)	-práce s obrazovým materiálem výtvarné zpracování základních znaků jednotlivých kulturních oblastí, diskuse
KRP4	J13 -objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Politický vývoj na našem území do 12.století - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	ZEM CJL	ENV (kulturní krajina u nás) VEG (naši sousedé...)	- vytvoření mapy včetně zakreslení jednotlivých území a nalezišť
KRP3	K14 -vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Duchovní profil středověké Evropy - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	VKO	MKV (lidské vztahy, vztahy mezi kulturami, tolerance, empatie)	-diskuse nad problematikou náboženství ve středověku
KK1	L, M15 - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Vývoj států v období vrcholného středověku - struktura středověké společnosti Český stát v období vrcholného středověku - vláda Lucemburků - husitství: J. Hus a reformace církve, husitské války, změny v českém státě, doznívání husitství - kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost	EVV CJL EVH	VDO (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie)	- práce v knihovně s obraz. materiálem - skupinová práce, typizace jednotlivých sociálních skupin - četba a rozbor důležitých dobových textů -diskuse na téma význam J. Husa -poslech bojových písní

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Objevy a dobývání. Počátky nové doby					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK1 KU3 KSP2	16N -vysvětlí <i>znovuobjevení antiky a objasní dopady nového myšlení na změnu životního stylu, na vztah k víře a církvi</i> -demonstruje změny v architektuře, hudbě, výtvarném umění, literatuře jako důsledky návratu k antickým ideálům -uvede představitele a příklady památek -uvede kritiky církve a jejich zásadní výhrady	Znovuobjevení antiky renesance humanismus reformace	CJL, VKO, EVV, EVH	ENV (ochrana kulturních památek) MKV (podpora multikulturality; kulturní diference - člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky)	-čtenba textů renesančních a humanistických myslitelů -porovnávání památek antiky a renesance -práce ve skupinách s obrazovým, textovým či zvukovým materiálem, prezentace závěrů před třídou -práce s texty, ve kterých je kritizována církev
KK1 KU1	17N -vyloží <i>vlastními slovy význam husitského hnutí pro českou politickou situaci, život v zemi a kulturu</i>	Česká reformace -husitství v českých zemích	CJL, EVH	VDO (občan jako odpovědný člen společnosti)	- čtenba a rozbor důležitých dobových textů -diskuse na téma význam J. Husa -poslech bojových písní -diskuse o politice Jiřího z Poděbrad
KK2 KSP3 KU3	18O -uvede <i>příčiny, průběh a důsledky zámořských objevů</i> -formuluje své závěry k otázce vykročení Evropy do světa s důsledky pro Evropu i následně kolonizovaný svět	Objevné cesty mimo Evropu -zámořské objevy -kolonizace zámoří	VKO, ZEM, CJL	MKV (kulturní diference - respektování zvláštností různých etnik; etnický původ - odlišné myšlení a vnímání světa) VEG (Evropa a svět, mezinárodní setkávání)	-práce s historickým atlasem - tématické referáty - diskuse o osudech původního obyvatelstva objevovaných zemí

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU3	19P -popíše začlenění českého státu do habsburského soustátí s důsledky pro českou politickou i náboženskou situaci -porovná pojmy stavovství a absolutismus	Děni v českém státě -český stát za Jagellovců -nástup Habsburků na český trůn a jejich politika	CJL, EVV	VDO (demokracie jako protiváha diktatury)	-tematické referáty -četba a rozbor důležitých dobových textů -porovnávání principů stavovského a absolutistického státu
KK1	20P -vysvětlí politické i náboženské příčiny vypuknutí třicetileté války -zhodnotí její politické, náboženské a hospodářské důsledky	Třicetiletá válka	CJL, ZEM	MKV (konflikty vyplývající z rozdílnosti kultur, předsudky a vžitě stereotypy) VEG (naše vlast a Evropa)	- práce ve skupinách a následná prezentace cílů jednotlivých zemí -práce s historickým atlasem -práce s materiály, které dokumentují důsledky třicetileté války
KK1 KU2	21P -rozliší pojmy absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus a přiřadí k jednotlivým politickým systémům konkrétní země	Novověké uspořádání -politické uspořádání velmocí v období novověku -pokusy o revoluční změnu poměrů v Anglii -absolutismus a parlamentarismus	VKO	VDO (základní principy demokratického politického systému)	-četba zásadních statí dobových myslitelů - diskuse o výhodách a slabinách jednotlivých systémů s uváděním konkrétních příkladů
KK2 KSP3	22Q -objasní příčiny a projevy přechodu od renesance a humanismu k baroku -porovná renesanční a barokní prvky v architektuře, výtvarném umění, literatuře, hudbě a módě -prokáže vztah mezi barokem a rekatolizací -uvede barokní představitele a příklady kulturních památek	Kultura baroka -kultura a duchovní život v období baroka	EVV, EVH, CJL		-práce ve skupinách s obrazovým, textovým či zvukovým materiálem, prezentace závěrů před třídou -tematické referáty
KU3	22Q -vysvětlí pojmy osvícenství a klasicismus a uvede představitele -dokáže na příkladech konkrétních děl a památek, že klasicismus je návrat k antice	Klasicismus a osvícenství	EVV, EVH, CJL, VKO		-četba a rozbor textů významných osvícenců -práce s obrazovým a zvukovým materiálem

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Moderní doba Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Modernizace společnosti					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK2, 3 KU3 KO2 KRP2, 3	V27 <i>-charakterizuje základní myšlenky nových politických proudů a vysvětlí jejich souvislost s industrializací společnosti</i> <i>-objasní vznik politických stran, jejich základní typy a působení v konkrétních státech</i> <i>-na příkladech demonstruje pokrok v uplatňování občanských práv a rozvoj ústavnosti</i>	Politické proudy 19. století -změna v sociální struktuře společnosti a životním stylu -nové politické proudy (konzervatismus, liberalismu, socialismu, demokratismu), jejich podstata a cílové skupiny -vznik politických stran, boj za politická, hospodářská a sociální práva, emancipace žen	IKT VKO	VDO (občan, občanská společnost a stát) VEG (kořeny a zdroje evropské civilizace) ENV (lidské aktivity a problémy ŽP - průmysl a ŽP)	-práce s politologickým slovníkem, Internetem -skupinová práce: obraz typických představitelů jednotlivých sociálních vrstev (práce, bydlení, volný čas, politická orientace...) Listina práv a svobod – porovnání dnešního stavu s 2. polovinou 19. století v českých zemích (dvojice)
KK1 KU2 KRP2, 3	V27 <i>- orientuje se v základních politických událostech vybraných evropských států a USA</i> <i>-popíše fáze a způsoby sjednocení Itálie a Německa</i> <i>-formuluje hlavní mezníky boje českého národa za politickou a národnostní emancipaci</i>	Politický vývoj států v 2. pol. 19. století -základní politická a hospodářská charakteristika Velké Británie, Francie, USA -sjednocení Itálie a Německa -české země v habsburské monarchii	ZEM VKO	VDO (Evropa a svět nás zajímá; naši sousedé v Evropě) MKV (podpora multikulturality)	-práce s historickým atlasem, učebnicí, dobovými dokumenty
KK3 KU2 KSP1 KRP2 KO4	W23 <i>-porovná odlišnosti barokní a klasicistní architektury, uvede příklady staveb v českých zemích i ve světě</i> <i>-vysvětlí projevy klasic. umění v literatuře a hudbě, vyjmenuje nejznámější představitele</i> <i>-prokáže souvislost politického a společenského vývoje se vznikem romantismu a uvede</i>	Kultura klasicismu a romantismu - znaky klasicistní architektury -klasicismus v malířství, hudbě a literatuře -romantismus v architektuře, hudbě, literatuře -životní styl měšťanských vrstev (biedermeier)	CJL EVV, EVH, IKT		-práce s tabulemi historických slohů, dějinami umění -literární ukázky (životní styl měšťanstva) -video, Internet

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>příklady a představitele vybraných oblastí kultury</i>				
KK3 KU2 KSP1 KRP2 KO4	W23 <i>-uvede do souvislosti sociální změny s rozmanitostí uměleckých proudů a žánrů, identifikuje základní znaky architektonických slohů a výtvarných směrů a jejich představitele</i>	Kultura 2. poloviny 19. století - změny životních podmínek společnosti a jejich odraz v umění -impresionismus, realismus, secese ve výtvarném umění -architektura: historismus, secese -hudba	CJL EVV, EVH, IKT	OSV (kreativita, rozvoj schopností poznávání)	-práce s tabulemi historických slohů, dějinami umění, Internetem Skupinová práce: virtuální návštěva divadla či galerie tohoto období, architektonická prohlídka vybraného evropského města
KK2 KU1, 2 KRP3 KO5	X28 <i>-na mapě světa ukáže kolonie imperial. velmocí a identifikuje oblasti střetů jejich zájmů -na příkladech ilustruje rozdílné postavení kolonií a vztahy k domorodému obyvatelstvu -diskutuje o dopadech hospodářského využívání kolonií v současnosti -orientuje se v základních politických událostech vybraných států -objasní souvislost mezi technickovědeckým pokrokem a bojem za nové dělení světa</i>	Imperialismus a kolonialismus -britská koloniální říše a kolonie dalších významných velmocí -postavení kolonií a jejich obyvatelstva -Rusko za posledních Romanovců -japonský imperialismus -vědecký a technický pokrok v 2.pol.19.století a jeho důsledky -vznik nepřátelských bloků, lokální konflikty mezi státy -české země před 1.světovou válkou (hospodářský, politický vývoj)	ZEM PRI CHE FYZ	VEG (Evropa a svět; život dětí v jiných zemích) ENV (Ekosystémy - moře a tropický deštný les; kulturní krajina; ŽP - globální problémy) VDO (občan, občanská společnost a stát)	-práce s historickým atlasem, učebnicí, dobovými dokumenty, Internetem -skupinová práce: odraz vědeckého a technického pokroku ve všedním životě (komunikace, doprava, trávení volného času...)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Moderní doba					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3	Y29, 30, 33 <i>-Zdůvodní při hodnocení průběhu 1. svět. války, jak technika posílila, či oslabila bojující státy, popíše na příkladech cestu od mírové techniky k válečné a podíl vědních oborů na zdokonalení techniky válčení</i> <i>-Zhodnotí rozvoj zbrojní výroby v českých zemích v letech 1900-1918 ve srovnání s jinými zeměmi</i> <i>-Vysvětlí uceleně pojem „moderní válka“ a uvede v tabulce její důsledky</i>	První světová válka a její polit., sociál. a kultur. důsledky	ZEM ZEM (histor.) FYZ, CHEM	VEG (klíčové mezníky evropské historie; rodinné příběhy)	Panelová diskuse o pozici účastníků války a o podílu našich zemí na ní Podklady k diskusi: a) Sestavení katalogu zbraní a jejich vývoje do r. 1918 podle původu a použití b) Sestavení přehledu krizových momentů na všech frontách a přehledu použití nových zbraní - ztotožnění obou přehledů, zhodnocení c) Sestavení mapy války s vyznačením účasti českých vojáků a českých zbrojních produktů d) Porovnání tabulek „Válka a cena za vítězství“ v r. 1871 a v r. 1918 Shrnutí výsledků diskuse do eseje „Byla 1. svět. válka i první moderní válkou?“

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	Y30, Z33 -Zhodnotí Versailleský systém a vytvoří hypotézu o jeho trvání (předpoví jeho perspektivu) -popíše postavení ČSR v „nové Evropě“ (ostrov demokracie ve střední Evropě, mezinárodní postavení ČSR)	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	VKO	VEG (Jsme Evropané, naše vlast a Evropa, státní a evr. systémy) VDO (občan, občanská společnost v dem. společnosti; formy participace občanů v politickém životě)	Návrh Společnosti národů - analýza Opakování - právo národa na sebeurčení, Palackého austroslavismus, dualismus a české státní právo, TGM a modernizace R-U
KK1 KU2, 3, 4 KSP3	Z30, Z33 Charakterizuje mapu Nové Evropy podle Masarykových úvah Diskutuje o postavení českých zemí před a po 1. svět. válce, zařadí vznik ČSR do souvislosti s koncepcí Palackého, Riegra, Kramáře a TGM Zaujme stanovisko k charakteru tzv. 1. čs. republiky	Vznik Československa - její vývoj a problémy Vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí tzv. první republiky		VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) MKV (kulturní diference, základní problémy sociokulturních rozdílů v Československu, lidské vztahy)	Sestavení tabulky vývoje myšlenky na český samostatný stát v 19. a na počátku 20. stol. s využitím dokumentů Práce v knihovně, sestavení jednoduché bibliografie Chtěl bych být občanem tzv. 1. republiky? Jaký vidím rozdíl mezi přívlastkem československý a český?
KU3, 4 KRP2	AA31 Roztřídí státy střední a západní Evropy podle jejich vnitropolit. systémů, porovná demokrat. a totalitní systém	Mezinárodněpolitická situace -20. a 30. léta, totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět	VKO, ZEM CJL a literatura	VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) VEG (objevujeme Evropu a svět, klíčové mezníky evropské historie)	Skupinová práce - příprava schémat vnitropolit. systémů v Evropě včetně Československa Ze svědectví a dokumentů vyvodit vysvětlení pojmů: totalitarismus, fašismus, nacismus, komunismus, stalinismus Odborná úvaha: a) Kořeny fašismus a nacismu a příčiny jejich expanze ve 30. letech 20.století b) komunismus a stalinismus v SSSR, příčiny a souvislosti

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP5 KK1, 2 KO2, 4	BB31 <i>Vysvětlí a zváží možnosti řešení konfliktů v Evropě a ve světě Ukáže, jak se Československo bránilo, a zdůvodní jeho rozpad Vysvětlí pojem „mnichovanství“ a „appeasement“ - uveďte jejich příklady i ve 2. polovině. 20. stol.</i>	Druhá svět. válka -holocaust, situace v našich zemích, rozpad Československa a protektorát, domácí a zahraniční odboj		VEG (naše vlast a Evropa, Evropa a svět)	Příprava ankety na GJP i v Poděbradech na téma: Bylo možné Mnichovem zachránit mír? - vyhodnocení výsledků jako vztahu k naší minulosti Esej: Bylo možno zabránit 2. sv. válce?
KK2 KO2, 4	<i>-Vysvětlí holocaust jako vyvrcholení evropského rasismu a antisemitismu a porovná s konceptem lidských práv jako výchozí myšlenky poválečného světa a OSN - Charta lidských práv -S mapou popíše průběh 2. sv. války a zhodnotí cíle Osy -Porovná proudy 2. čs. odboje a zhodnotí jejich přínos k obnovení Československa -Analyzuje nové rozložení sil a mezinárodní vztahy po válce včetně změny postavení Československa</i>	Holocaust Důsledky 2. svět. války - Politické, mocenské a ekonom.	EVV, EVH, VKO ZEM CJL a literatura	MKV (kulturní diference; etnický původ - rozpoznání a důvody vzniku rasové nesnášenlivosti)	Sestavit soubor materiálů vyvracejících "osvětmskou lež" a zveřejnit je na nástěnce Exkurze Muzeum holocaustu Terezín Sestavení přehledu osvobození území Československa Diskuze: Kdo měl podíl na vítězství v 2. sv. válce? Diskuse na téma: Bylo Československo chybnou konstrukcí Versailleského míru? Nebo byla výrazem tradiční české demokratičnosti?
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Dějepis Tematický okruh: Rozdělený a integrující se svět					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK3 KU4	CC34, DD34 <i>-vysvětlí příčiny a důsledky vzniku studené války a bipolárního světa -uveďte příklady střetávání východního a západního bloku</i>	Svět po druhé světové válce -rozdělení světa do vojenských bloků v čele s velmocemi -soupeření obou bloků na poli politickém, hospodářském, sociálním a ideologickém (studená	VKO, CJL, ZEM	VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) VEG (klíčové mezníky evropské historie)	-porovnávání charakteristik východních a západních zemí na základě poznávání dobových materiálů (audio, video, text) -tématické referáty -práce s historickým atlasem

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		válka) -vnitřní situace v zemích východního bloku			
KK1	EE34 <i>-popíše a zhodnotí etapy vývoje Československa, objasní příčiny normalizace, pádu komunistického režimu a vznik ČR</i>	Poválečné Československo -Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky	VKO	VDO (demokracie jako protiváha diktatury) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách odpovědnosti, spravedlivosti)	Skupinová práce - klady a zápory totalitního režimu
KU3 KK1	CC35 <i>-vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i>	Sovětský blok -upevnění sovětského bloku -hrozba třetí světové války -sjednocování západní Evropy -euroatlantická hospodářská a vojenská spolupráce	VKO, ZEM	VEG (naše vlast a Evropa - naši sousedé v Evropě; klíčové mezníky evropské historie) VDO (formy participace občanů v politickém životě)	-práce s historickým atlasem -četba a rozbor písemných pramenů
KK2 KU3 KO1	FF36 <i>-objasní příčiny dekolonizace, popíše jednotlivé fáze, vyvodí charakteristické znaky a problémy bývalých kolonií</i>	Zánik kolonií -rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	ZEM, VKO	MKV (Lidské vztahy; Etnický původ; právo žít společně a podílet se na spolupráci; lidská solidarita) VDO (občan, občanská společnost a stát; demokracie jako protiváha diktatury)	Práce s mapou, skupinová práce a následná diskuze nad hospodářskými potížemi a problémy bývalých kolonií

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU3 KK3 KSP3</p>	<p>HH37 -prokáže základní orientaci v problémech současného světa -uvede příklady převratných vědeckých vynálezů a objasní jejich přínos, vymezí místo pro sport a zábavu v historii</p>	<p>Problémy současnosti (- krize nevojenského charakteru: otázky ekologie, energetických zdrojů, globalizace, nerovnováhy mezi severní a jižní polokoulí, hladu , chudoby, nemocí) -terorismus -věda, technika a vzdělávání jako faktory vývoje, sport a zábava -zahraniční mise (čeští vojáci ve světě) -obrana státu v současnosti</p>	<p>VKO, FYZ, CHE</p>	<p>ENV (ŽP; globální problémy - lidské aktivity a problémy ŽP; vztah člověka a přírody) OSV (sociální rozvoj - mezilidské vztahy; Morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika) VDO (občan, občanská společnost a stát; LZPS; formy participace občanů v polit. životě) VEG (Jsme Evropané - co Evropu spojuje a co ji rozděluje)</p>	<p>-tematické referáty -hraná konference o vybraných problémech současnosti -diskuze nad významem vědy a techniky v historii, tabulka -beseda</p>
-----------------------------	--	---	----------------------	---	---

5.4.2 Vzdělávací obor: Výchova k občanství (VKO)

Charakteristika VKO:

VKO je zařazena jako vyučovací předmět v primě až kvartě. Seznamuje žáky se společenskou realitou, sociálními vztahy a vztahy. Zásadně se podílí na žakově enkulturaci, vlastní socializaci a poskytuje prostor pro osobní personalizaci v procesu sociálního začleňování. Prostřednictvím sociálních, kulturních, ale i dějinných témat rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, smysl pro osobní a občanskou zodpovědnost, respekt k odlišnostem v životě demokratické společnosti. Poskytuje nezbytný podklad společenským vědám vyučovaným ve vyšších ročnících školy. VKO je vyučována ve velmi úzké kooperaci se vzdělávacím oborem – vyučovacím předmětem – Dějepis (DEJ), s kterým tvoří vnitřně provázanou vzdělávací oblast. V primě jsou do předmětu funkčně integrovány některé části vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (VKZ) - vychází z jeho charakteristiky, která je uvedena samostatně. V tercii a kvartě je do předmětu funkčně integrován vzdělávací okruh Svět práce (SP) - vychází z jeho charakteristiky, která je uvedena samostatně. *Integrální součástí VKO je PT VDO, které prochází celým vyučovacím předmětem (jeho prvky jsou ovšem zařazeny i do dalších vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů a napomáhají všestrannému působení na žáky), a proto není dále specificky zmiňováno - viz PT Výchova demokratického občana.*

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

Obsahové vymezení VKO:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy:

Prima: část tematického okruhu **Člověk ve společnosti**; část integrované **Výchovy ke zdraví**;

Sekunda: část tematického okruhu **Člověk ve společnosti**; část tematického okruhu **Člověk, stát a hospodářství**; část tematického okruhu **Mezinárodní vztahy, globální svět**;

Tercie: **Člověk jako jedinec**; část tematického okruhu **Člověk, stát a hospodářství**; část tematického okruhu **Člověk, stát a právo**;

Kvarta: integrovaný tematický okruh **Svět práce**; část tematického okruhu **Mezinárodní vztahy, globální svět**.

Časové vymezení VKO:

VKO je vyučována s časovou dotací 2-1-2-2, resp. **2(1+1)-1-2(1+1)-2(1+1)**, přičemž v primě je jedna hodina dotována integrovanou částí vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, v tercii a kvartě po jedné hodině z integrovaného vzdělávacího okruhu Svět práce.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Člověk ve společnosti					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo: PRIMA	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK1	A10 <i>Pojmenuje základní rozdíly, které nalézá v životě GJP oproti 1. st. ZŠ.</i>	Naše GJP Život v GJP, jaká mají žáci práva a povinnosti, jak se mohou podílet na životě školy; tvorba a úloha demokratických pravidel a norem upravujících život na GJP; úloha gymnaziálního vzdělání pro budoucí život	Uč (Život ve škole)		Pětifístek Řízená diskuze
KK5 KO2	A6, A7 <i>Objasní nutnost existence pravidel společného života v GJP.</i>		DEJ		Simulace, hraní rolí
KK1 KO2	A10 <i>Uvede vztah mezi právy a povinnostmi žáka GJP.</i>				Pojmová mapa
KSP1	A10 <i>Analyzuje existující pravidla (školní řád), (skupina). Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.</i>				Skupinová analýza ŠŘ
KSP3 KRP1, 3	A7, A8, A9 <i>Navrhne racionální uspořádání společenských pravidel třídy.</i>		CJL, IKT		Internet Kooperativní práce Zhodnocení kooperace dle kritérií skupinové práce
KK5 KU5 KRP5 KP3	A10 <i>Zdůvodní nutnost celoživotního vzdělávání.</i>		CJL		Diskuze Drobná úvaha

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Integrovaná část vzdělávacího oboru: Výchova ke zdraví (přehled oboru viz obsah)					
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK2, 5 KSP1, 2, 3, 4 KO1, 2 KP2 KRP1, 2	A1 <i>Respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery. Vytváří dobré mezilidské vztahy v rodině, v komunitě.</i>	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství)	Uč (Život v rodině a mimo ni – 1, 2, 6, 7)	OSV (chování podporující dobré vztahy, mezilidské vztahy - empatie, respektování, podpora, pomoc) (mezilidské vztahy - vztahy a naše třída, vzájemné poznávání ve třídě)	Diskuze, výklad Diskuze, modelové situace
	B2 <i>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku). Uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu.</i>	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek)	Uč (Rodinný život)		
KP1, 2 KU4 KRP2, 3, 5 KK3, 4 KSP3, 4 KO3, 5	O14 <i>Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt.</i>	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Manipulativní reklama (reklamní vliv, působení sekt)	CJL, ANJ, NEJ	OSV (poznávání lidí, vliv skupiny) MEV (vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, vliv médií ve společnosti)	Úvaha; miniprojekt - vliv médií; internet Anketa (jak se bráním negativním vlivům – drogy, doping, hráčství, tabakismus, alkohol, trestná činnost), s čím jsem se (ne)setkal
KO1, 2, 3 KSP1, 2, 3, 4, 5 KK1, 2, 5 KRP3, 4, 5 KU3	T1 <i>Vytváří si optimální vztah k sobě samému, snaží se o vyrovnané sebepojetí. Respektuje přijatá pravidla soužití mezi lidmi, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů.</i>	Osobnostní a sociální rozvoj Sebepoznání a sebepojetí (vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí; utváření vědomí vlastní identity)	Uč (Rozvoj osobnosti) PRI	OSV (moje psychika a chování, sebepoznávání) VDO (demokratické principy a hodnoty v každodenním životě) MKV (lidské vztahy - tolerance, předsudky, principy slušného chování)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>U <i>Zná a používá cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání. Vyhodnotí problémovou situaci a pokusí se o její řešení. Stanoví si osobní cíle a postupnými kroky se snaží o jejich dosažení.</i> X <i>Osvojí si zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích schopností. Rozvine své dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích.</i></p>	<p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování (sebereflexe, sebekontrola, stanovení osobních cílů, zvládání problémových situací; pomáhající a prosociální chování)</p>	<p>Uč (Péče o zdraví, režim dne; Zdravá výživa)</p>	<p>OSV (cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia; tvořivost v mezilidských vztazích, analýza vlastních a cizích postojů a hodnot)</p>	<p>Modelové situace, diskuze Diskuze ve třídě</p>
<p>V10 <i>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu. Zná způsoby překonávání únavy a předcházení stresovým situacím. Podle potřeby vyhledá pomoc při řešení problémů.</i></p>	<p>Psychohygiena psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p>	<p>Uč (Život v rodině a mimo ni – 3, 4, 5)</p>	<p>OSV (dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích, uvolnění, relaxace)</p>	<p>Miniprojekt - denní režim</p>
<p>W <i>Respektuje sebe sama i své okolí, přijímá názory druhého. Aplikuje chování podporující dobré vztahy. Umí aktivně naslouchat a vést kultivovaný dialog. V jednání s druhými využívá efektivní a asertivní komunikace a kooperace.</i></p>	<p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace (empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích; dopad vlastního jednání a chování)</p>		<p>OSV (péče o dobré vztahy, podpora, pomoc, asertivita)</p>	<p>Modelové situace - hraní rolí; řízený rozhovor</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Pokračování tematického okruhu Člověk ve společnosti					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3	B4 <i>Uvede seznam základních institucí, památek, objektů nacházejících se v místě bydliště (školy).</i>	Naše Poděbrady, Polabí, střední Čechy MěÚ, místní instituce, historické a církevní památky, sídla, vycházková stezka (busty, pomníky, pamětní desky), význační občané minulosti, organizace občanského života města, legendy a pověsti, péče o vybraný objekt	UČ (Domov je tam, kde...)		Vycházka, st. správa a samospr., instituce Knihovna
KK1	B4 <i>Zdůvodní význam památek, tradic a jiných významných objektů pro současný život obce.</i>		ZEM (Lokální zeměpis) DEJ (regionu)		Mapy, průvodce Média, diskuze, chat
KRP3	B4, B7 <i>Připraví prohlídku obce, regionu.</i>		EVV, EVH, IKT		Příprava miniprojektu
KK1 KO4	B5 <i>Vysvětlí, proč je třeba dbát na ochranu lokálního materiálního i duchovního vlastnictví.</i>		CJL		Média, třídní konference,
KSP1 KP3	B4, B10 <i>Zorganizuje vycházku po význačných kulturních a přírodních objektech obce, regionu (skupina). Zhodnotí nabídku kulturních institucí v obci, regionu a zdůvodní svůj výběr akce.</i>		VKZ		Miniprojekt Zhodnocení miniprojektu dle kritérií skupinové práce
KK2 KU3 KO1, 4	B3, B2 <i>Vede konstruktivní diskusi nad příčinami vandalského chování vůči místním pamětihodnostem, posoudí, co je kladného na projevu vlastenectví vztaženého k místu bydliště, školy.</i>		CJL		Diskuze, medializovaný závěr ve školním časopise Tisk, úvahový útvar

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK3 KU2	C5 <i>Vybere základní informace o ČR, osobnostech, událostech.</i>	Česká republika – pro mě vlast, pro druhé cizina Vlast – místo v srdci, místo v Evropě; vlastenectví jako základ tolerance; památky života předků (od pravěku po 20. století), slavná minulost – slavné osobnosti; symbolika národní a státní, svátky od podzimu do léta (křesťanské, jinonáboženské, státní)	Uč (Má vlast, Člověk v rytmu času, Kalendář, Z historie)		Práce s inf. zdroji Knihovna
KSP3	C2 <i>Objasní pojem vlastenectví, rozliší projevy vlastenectví od projevů nacionalizmu.</i>		DEJ, ZEM, IKT, CJL		Média, diskuze,
KU4 KRP4 KO4, 5 KSP1	C5 <i>Použije zjištěné informace k demonstraci změn v životě člověka žijícího na našem území od pravěku po 20. století (skupina).</i>		DEJ, PRI, ZEM		Kooperativní práce Zhodnocení dle kritérií skupinové práce
KRP2 KO4	C10 <i>Analyzuje přínos významných osobností českých dějin světu.</i>		DEJ, ANJ, NEJ		Internet (jinojazyčné inf.) Média Referát + řízený rozhovor
KRP2 KO4	C1 <i>Popíše s porozuměním národní a státní symboliku a způsoby jejího používání.</i>		VKZ		Referát + řízený rozhovor
KK4, 5 KO4 KP1	C8, C9, C10 <i>Posoudí, porovná a zhodnotí důležitost a podstatu dnů svátečních a významných.</i>		CJL	MKV (Princip sociálního smíru a solidarity) (odpovědnost každého jedince za to, aby byla odstraněna diskriminace a předsudky vůči etnickým skupinám; dovednost žít nekonfliktně v multikulturní společnosti)	Třídní konference, medializovaný závěr ve školním časopise Tisk, reportážní útvar

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Člověk ve společnosti					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo: SEKUNDA	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3 KP2 KK5 KO1	D4, 5 <i>Definuje pojem kultura včetně jeho projevů.</i> D8, 9 <i>Objasní příčiny variability kulturních projevů v současné společnosti.</i>	Člověk – bytost kulturní Co je pro člověka kultura, její místo v životě, kulturní projevy a jejich variabilita; tradice české kultury v porovnání s ostatními; kulturní instituce obce a kraje; masmédia – jednocestná komunikace, druhy masmédií, nivelizace masové kultury	Uč (Člověk a kultura; Přírodní a kulturní bohatství) EVV, EVH, CJL (lit.) DEJ, ZEM	MKV - Lidské vztahy /právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy/	Samostatná badatelská Internet Panelová diskuze práce

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KK3, 4 KO1, 4 KK3 KO1, 4 KU4</p>	<p>D4 <i>Prokáže znalost obecních a krajských kulturních institucí.</i></p> <p>D5 <i>Specifikuje společné a rozdílné znaky různých druhů masmédií a typů masové komunikace. D5, 8 Vyvodí obecné závěry týkající se masové kultury, jejích pozitiv a negativ. D5, 8, 9 Kriticky argumentuje a posuzuje vliv masmédií na úroveň kultury současné společnosti. Rozlišuje fakta, názory, manipulaci, zhodnotí vliv propagandy a reklamy.</i></p>		<p>IKT EVV, EVH, CJL (lit.), DEJ, ZEM</p>	<p>MEV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení /rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných) MEV - Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení /rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných); Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality /identifikace základních společenských hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá/ MKV - Lidské vztahy (viz výše) ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí /ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině/</p>	<p>Exkurze Masmédia Pojmová mapa Strukturovaná pojmová mapa Beseda - místní tisk Medializovaný závěr ve školním časopise</p>
<p>KK2</p>	<p>E10, E7 <i>Vyjmenuje podmínky vzniku manželství v ČR, objasní úlohu rodiny v socializaci jedince.</i></p>	<p>Rodina - škola života Manželství a rodičovství, sociální role mužů a žen. Solidarita a pomoc v rodině i mimo ni (náhradní výchova dětí, péče o seniory).</p>	<p>Uč (Osobní bezpečí)</p>		<p>Anketa – role muže a ženy v rodině včera a dnes. Řízená diskuze</p>
<p>KK4 KRP2</p>	<p>E6 <i>Vysvětlí změny v podobě a fungování rodiny a uvede příklady náhradní rodinné péče</i></p>		<p>IKT</p>		<p>Simulace, hraní rolí Vyhledávání informací</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK3, 4 KO1	E6, E8, E10 <i>Porovná vztah ke starší generaci v minulosti a nyní, posoudí možnosti zapojení seniorů do života rodiny, společnosti.</i>		EVH, CJL, DEJ	MKV - Lidská společnost (viz výše)	Diskuze -využití poznatků z literatury, filmu, anketa (prarodiče). Příprava programu pro seniory
KK2, 3	F8 <i>Uvede příklady verbální a neverbální komunikace, vysvětlí zásady aktivního naslouchání.</i>	Člověk mezi lidmi Typy komunikace, sdělovací a komunikační prostředky. Konflikt a možnosti jeho řešení.	Uč (Život mezi lidmi) CJL		Modelová situace - hraní rolí
KK4 KRP1	F7, F8, F5 <i>Posoudí klady a zápory působení masmédií na náš život.</i>		CJL, IKT		Skupinová práce Vyhledávání informací Pětilístek
KK2 KSP1 KRP2	F7, F9 <i>Zhodnotí různé přístupy k řešení konfliktů, používá metody asertivního chování a umění odmítnout. Respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, je přiměřeně tolerantní. Popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie, extremismu a jiné nesnášenlivosti.</i>				Simulace
KO2	G8 <i>Zdůvodní význam pravidel pro fungování lidské společnosti a používá je v praxi. Rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost.</i>	Umíme se chovat? Pravidla společenského chování, vztah práva a morálky. Které morální hodnoty se mění a které zůstávají? Odpovědnost a lidská solidarita.	Uč (Lidská práva)		Modelová situace - hraní rolí
KU3	G8, G9 <i>Rozliší právní a morální normy. Porovná mravní hodnoty různých historických období a vklad velkých světových náboženství.</i>		DEJ, IKT	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	Skupinová práce Vyhledávání informací

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK2 KO1 KRP2	<p>G10 <i>Objasní různé významy pojmu odpovědnost a aplikuje je na praktických příkladech.</i> <i>Uvede možnosti spolupráce a lidské solidarity.</i> <i>Doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi.</i> <i>Vyjádří, jak může pomoci lidem v nouzi.</i> <i>Uvede, jak může pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.</i></p>			<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika /vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnosti...; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích.../</p>	<p>Pětilístek Řízená diskuse Miniprojekt</p>
--------------------	--	--	--	---	--

<p>Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Člověk, stát a hospodářství</p>					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK1, 3	<p>K15 <i>Určí, pojmenuje a vysvětlí formy (atd.) vlastnictví.</i> <i>Uvede možnosti pojištění pro konkrétní rizikové situace.</i></p>	<p>Mít a vlastnit Formy, druhy a typy vlastnictví a majetku; ochrana duševního vlastnictví; ekonomie jako hospodaření pojištění</p>	<p>Uč (Majetek v našem životě) CJL, DEJ MAT - <i>sekunda</i> C2-6 (racionální čísla, procenta) - využití v celém tem. okruhu jako základ</p>		
KO1, 4	<p>K16 <i>Objasní nutnost právní ochrany duševního vlastnictví.</i></p>		IKT		Interenet
KK1 KSP3 KP2 KO5	<p>K17 <i>Aplikuje zásady hospodárnosti do oblasti osobní praxe, včetně zásad týkajících se hospodárného využití zdrojů.</i></p>		PRI, ZEM		Formy aktivní ochrany ŽP (miniprojekt, kooperativní práce)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KRP3	V32 <i>Uřídí základní oblasti svého života, jež jsou ovlivněny členstvím ČR v EU.</i>	Evropa (EU) – náš velký domov Život v EU – její výhody, zápory; občan, student a EU; z historie evropské integrace; vztah mezi ČR a EU	Uč (Svět kolem nás)		Pětiflák
KK3 KU4	V32 <i>Vyjádří vlastními slovy, jaké výhody (příp. zápory) EU vidí jako její občan. Uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU.</i>		CJL		Rízená diskuze
KO4	V32 <i>Shrne podstatné mezníky dějin evropské integrace.</i>		DEJ		Strukturovaná pojmová mapa
KK5 KU4	V32 <i>Vybere a zhodnotí základní příklady práv českého (evropského) občana, jež může jako žák využít.</i>		CJL IKT		Práce s médii, internetem Esej
KK5	W33 <i>Vysvětlí nutnost mezinárodní/státní kooperace na příkladech z praxe.</i>	Spolupráce mezi státy Možnosti a nutnosti mezinárodní/státní kooperace; 20. století v ekonomice, politice a bezpečnosti ve světě a v Evropě – odraz v životě české společnosti; mezinárodní organizace (např. Rada Evropy, NATO,	Uč (Svět kolem nás) CJL IKT		Média
KU4	W33 <i>Objasní situaci v ekonomice, politice, bezpečnosti ve 20. století v Evropě – na příkladech.</i>		DEJ MAT - kvarta F1-2 (funkce - diagramy, grafy, tabulky)	VEG - Lidské aktivity a problémy ŽP /ochrana přírody a kulturních památek - právní řešení u nás, v EU a ve světě/	Samostatná badatelská práce Internet

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP4	W33 <i>Aplikuje dějepisné a občanskovědní znalosti a na jejich základě interpretuje vývoj české společnosti.</i>	OSN, VS...) nevládní organizace	DEJ		Panelová diskuze
KO1, 4	W33 <i>Rozliší a klasifikuje vybrané mezinárodní organizace.</i>		CJL, ANJ, NEJ... IKT		Masmédia
KK5	W33 <i>Na příkladech zdůvodní nutnost existence nevládních organizací.</i> X37 <i>Zaujme vlastní postoj ke způsobům Potírání terorizmu.</i>		CJL, ANJ, NEJ...	VEG - Lidské aktivity a problémy ŽP /akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti/	Práce s úvahovými prvky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost					
Vzdělávací obor: Výchova k občanství					
Tematický okruh: Člověk jako jedinec					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo: TERCIE	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK2	H12 <i>Rozliší významy pojmu osobnost, seřadí a charakterizuje vývojové etapy osobnosti.</i>	Poznej sám sebe Co je to osobnost? Co je za mnou, kde jsem, kam jdu? K čemu mám předpoklady? Co jsem? Žiji zdravě?	Uč (Osobnost; Psychické procesy a stavy; Člověk v sociálních vztazích)		Brainstorming Práce s textem
KK2	H14, H13 <i>Popíše typy a stupně schopností. Porovná prožívání a chování lidí v závislosti na typu temperamentu. Navrhne, jak může usměrnit své chování a jednání. Uvede příklady charakterových vlastností a posoudí možnosti jejich rozvoje. Vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli.</i>			OSV - Seberegulace a sebeorganizace	Výkonnostní strom Aktivita "ZIP" Řízená diskuse

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU2 KRP2	H11 <i>Vyjmenuje faktory ovlivňující zdravý životní styl, navrhne změny ve svém osobním plánu.</i>		VKZ Uč (Člověk ve zdraví a nemoci; Zdravá výživa)	OSV - Seberegulace a sebeorganizace MEV - Práce v realizačním týmu /stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti/	Sběr informací Osobní plán zdravého života (miniprojekt)
-------------	---	--	--	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Člověk, stát a hospodářství					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU2 KRP2	L16 <i>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti. Objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti. Vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji. Rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti.</i> L17 <i>Získané znalosti a dovednosti aplikuje na vlastní odpovědný přístup k penězům a zacházení s nimi.</i>	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; daně; zhodnocení investic; půjčky; příjmy a výdaje domácnosti; bezhotovostní forma peněz	Uč (Hospodaření) MAT	OSV - Seberegulace a sebeorganizace	Příklady finanční gramotnosti

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Výchova k občanství Tematický okruh: Člověk, stát a právo						
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:	
KO2 KRP2 KK1	O22 <i>Správně seřadí jednotlivé typy, formy a druhy států. Vysvětlí jejich znaky. Orientačně seznámí s principy demokracie.</i>	Právní základy státu Principy demokracie Typy, formy a druhy státu; znaky státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; státní moc – instituce státní moci	Uč (Právní minimum) DEJ		Pětilístek Kooperativní práce ve skupině Řízená diskuze	
KO2 KU2	O24, 26 <i>Objasní význam občanství ČR.</i>			MKV - Princip soc. smíru a solidarity /odpovědnost za předsudky vůči etnickým skupinám; dovednost žít nekonfliktně v multikulturní spol./	Úvahový text	
KO2 KU2	O24, 26 <i>Provede rozbor Ústavy ČR.</i>					Strukturovaná pojmová mapa
KO2 KU3	O23 <i>Kvalifikovaně se orientuje v orgánech státní moci, vysvětlí jejich úlohu.</i>			IKT		Exkurze
KO2 KK5	P, Q 23 <i>Vysvětlí specifika jednotlivých orgánů státní správy a samosprávy na příkladu obce.</i>	Poděbrady v systému demokratické výstavby ČR Orgány státní správy a samosprávy; MěÚ Poděbrady X Město Poděbrady; Demokratické řízení státu; svoboda v podobě politického pluralizmu; sociální dialog; volby do zastupitelstva	CJL		Exkurze Spolupráce s orgány města Interview	
KO2 KK5	P, Q 24 <i>Na příkladech z každodenního života provede rozbor demokratického způsobu řízení státu.</i>		CJL MAT - kvarta F1-2 (funkce - diagramy, grafy, tabulky)		Hra Spolupráce s orgány města Interview	
KO2	P, Q 25 <i>Zdůvodní význam komunálních voleb pro každodenní život občana ČR.</i>					Simulace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Část integrovaného tematického okruhu: Svět práce (komplexní přehled oboru viz obsah) Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo: KVARTA	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK3 KO5	A1 <i>Orientuje se v různých pracovních činnostech.</i> <i>Vysvětlí nutnost celoživotního vzdělávání.</i> <i>Umí sestavit motivační dopis, strukturovaný životopis...</i>	Trh práce – práce v životě jedince, povolání, druhy pracovišť, prac. prostředků, objektů, charakter a druhy prac. činností kvalifikace, zdravotní a osobnostní předpoklady, trh práce	Uč (V pracovním poměru) PRI (Vývoj člověka) IKT ČJL (strukturovaný životopis, motivační dopis)	ENV (projekty na ochranu ŽP a památek ve městě) MKV (respektování zvláštností různých etnik, lidská solidarita, lidská práva)	
KRP4, 5	B2 <i>Posoudí své možnosti při volbě povolání.</i> B3 <i>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr povolání.</i> <i>Vysvětlí vliv školy na pracovní zařazení.</i> <i>Porovná své kompetence s požadavky na konkrétní zaměstnání.</i> <i>Prokáže orientaci v profesním poradenství.</i>	Volba povolání sebepoznávání, osobní schopnosti, vloh, osobní cíle, zájmy, zdravotní stav, vlivy na volbu povolání, profesní informace, poradenství		OSV (sebeoznání, sebepečení, kreativita, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) MEV (interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)	PPP- návštěva s besedou Média-profesní informace
KK1	L17 <i>Vysvětlí funkci peněz ve společnosti včetně historického vývoje.</i>	Peníze Funkce peněz, jejich podoba; platební styk a jeho formy; rozpočet osobní, rodinný, ekonomického subjektu, státu; daně	CJL, DEJ		
KK3	L18 <i>Vlastními slovy vyjádří jednotlivé úlohy bank.</i>		CJL		Demonstrace Exkurze Beseda

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP2, 3 KK3 KU2	L17 <i>Vysvětlí rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou.</i> L21 <i>Rozlišuje státní zdroje a výdaje. Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.</i>	Hospodaření – banky a jejich služby; rozpočet státu	Uč (Hospodaření) IKT MAT - <i>tercie</i> F1-5 Závislosti, vztahy, práce s daty - úměrnosti, funkce		Simulace Tvorba dlouhodobého rozpočtu
KO2	L19 <i>Prokáže elementární znalost (pochopení) státního rozpočtu, rozpočtových pravidel a úlohu daní.</i>		IKT		Pojmová mapa Finanční úřad
KK1	M20 <i>Seřadí ekonomické sektory.</i>	Ekonomické sektory	ZEM		Média
KRP1	M20 <i>Objasní úlohu jednotlivých sektorů hospodářství.</i>	Výroba – typy a funkce, společnosti, primární a sekundární sektor; obchod – formy obchodování, účel obchodování; služby – terciární sektor (4. sektor)			Exkurze
KU2 KP4	M20 <i>Na příkladech z praxe prokáže nutnost součinnosti ekonomických sektorů.</i>		MAT - <i>tercie</i> F1-5 Závislosti, vztahy, práce s daty - úměrnosti, funkce		Miniprojekt - firma
KO2 KU4	N21 <i>Vysvětlí jednotlivé ekonomické systémy, uvede jejich klady a zápory.</i>	Ekonomické systémy	DEJ		Demonstrace
KU4	N21 <i>Objasní podstatu tržního hospodářství na příkladech. Objasní princip nabídky a poptávky, stanovení ceny, inflace.</i>	Ekonomické systémy – jejich pozitiva a negativa; zákony tržního hospodářství; podstata trhu; právní formy podnikání			Hraní rolí
KK3, 4 KO2 KP3, 4	N21 <i>Porovná nejčastější právní formy podnikání.</i>		IKT		Exkurze Simulace Internet, média

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP3 KP3	C3 <i>použije získané informace pro výběr vhodného vzdělávání, orientuje se ve vzdělávací soustavě ČR</i>	Možnosti vzdělávání a získání kvalifikace náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	Uč (Životní perspektivy) VKO	MEV (tvorba mediálního sdělení)	Vzdělávací zařízení v regionu – exkurze Burza škol Média
KK1, 5	D4 <i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i>	Zaměstnání pracovní příležitosti v regionu, hledání zaměstnání, životopis, pohovor u zaměstnavatele, nezaměstnanost, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	CJL MAT (F1-5) 3V (úměrnosti - závislosti veličin, diagramy; funkce - přímá a nepřímá úměrnost a její graf)	VDO (spolupráce s institucemi v obci, principy soužití) MEV (stavba mediálních sdělení)	Úřad práce – návštěva, beseda Média, diskuze
KP2, 4	E1 <i>orientuje se v různých pracovních činnostech</i>	Podnikání druhy a struktura organizací, formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	VKO	MEV (fungování médií a jejich vliv na společnost)	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost					
Vzdělávací obor: Výchova k občanství					
Tematický okruh: Člověk, stát a právo					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK1	S26 <i>Definuje pojem právní řád včetně jeho funkcí.</i>	Právní řád ČR Co je právní řád, jeho fce ve společnosti; právní ochrana občana; soudní moc a její struktura; Právní normy	Uč (Občan; Občan a právo; Právní ochrana; Rodina a zákony)		Samostatná badatelská práce
KK2, 3	S30 <i>Objasní nutnost orgánů zajišťujících právní ochranu občana.</i>		IKT, CJL		Internet Řízený rozhovor
KU3	S30 <i>Prokáže znalost struktury soudní moci v ČR.</i>				Exkurze Spolupráce se soudními orgány

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KO1, 2 KRP5 KU1, 2	S26, 29 <i>Obhájí svá práva za vědomí svých povinností.</i> U31 <i>Rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady; diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.</i>		IKT		Využití v dlouhodobém projektu
--------------------------	--	--	-----	--	--------------------------------

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět

X36 <i>Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady a navrhne možná řešení.</i>	Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorizmu, možnosti jejich řešení	Uč (Globální svět)		Internet
---	---	--------------------	--	----------

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.4.3 Vzdělávací obor: Lidská společnost (volitelný předmět) (LIS)

Charakteristika LIS:

Lidská společnost (LIS) vychází z *Průřezového tématu Multikulturní výchova*. Umožňuje žákům prožitek kontaktu s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, ale i uvědomění si své vlastní kultury, tradic a hodnot. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociální a kulturní rozmanitosti, Napomáhá budování kvalitních mezilidských vztahů ve škole a mimo ni, vede k respektu a k odstraňování předsudků. Volitelný předmět LIS rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti, pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám. Konkretizované plány školy, předmětových skupin a vyučujících jednotlivých předmětů aktualizují další možnosti při využití interdisciplinárních projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

Obsahové vymezení LIS:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy Obyvatelstvo České republiky, Jednota a spolupráce v rozdílnosti, Etnický původ je jen základ, Různorodý svět dneška, Život v multikulturní společnosti.

Časové vymezení LIS:

Studium je časově rozvrženo do sekundy/tercie s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, jedno pololetí.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost					
Vzdělávací obor: Lidská společnost (volitelný předmět)					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
Obyvatelstvo České republiky					
KU 2, 4 KRP 1, 2, 5 KK 1, 2, 4 KSP 4 KO 4 KP 3	- <i>prokáže základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti</i> - <i>přijímá odpovědnost za své jednání</i> - <i>reflektuje vlastní sociokulturní zázemí</i> - <i>odsuzuje projevy rasové, náboženské i jiné intolerance</i> - <i>uvědoměle používá základní metody</i>	Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást národa, etnika; vlastní kulturní zakotvení a respektování zvláštností různých etnik; základní	EVV EVH CJL DEJ IKT	MKV (kulturní diference)	- etnika v Evropě - statistická data (internet) - Larousse 7-11 (výzkumy)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	kvalitativního a kvantitativního výzkumu	sociokulturní rozdíly v ČR (a v Evropě); úvod do výzkumných metod společenských věd			
Jednota a spolupráce v rozdílnosti					
KU 2, 3 KRP 2, 4, 5 KK 1 KSP 1 KO 1, 2 KP 1, 3	-přijímá druhého jako jedince jako sobě rovného -respektuje odlišné sociokulturní skupiny a uznává je -chápe funkci společenských pravidel a tradic -odliší hlavní světová náboženství na základě znalosti jejich systémů	Spolupráce a tolerance - toleranční vztahy a rozvíjení spolupráci mezi kulturními, sociálními, náboženskými, zájmovými nebo generačními skupinami - judaismus, křesťanství, islám, hinduizmus, buddhizmus, mytologie; základy kulturní a sociální antropologie; vztahy mezi kulturami v širším slova smyslu (včetně konfliktů, předsudků, stereotypů, diskriminace);	VKO	MKV (lidské vztahy)	- beseda s hosty odlišné sociokulturní skupiny - světová náboženství (muzejní expozice) - Larousse 35-39 (antrop.) - Larousse 105-158 (náb.)
Etnický původ je jen základ					
KU 4 KRP 1 KK 1, 4 KO 1 KP 3	- je schopen rozpoznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin -rozpozná projevy rasové (a jiné) nesnášenlivosti a zná způsoby, jimiž lze předcházet vzniku xenofobie	Rovnocennost etnického původu - odlišné skupiny a kultury X jejich vzájemná rovnost; národnostní menšiny; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku	DEJ VKO CJL	MKV (etnický původ)	-kvantitativní výzkum médií
Různorodý svět dneška					
KU 2, 3, 4 KRP 1 KK 1	-orientuje se v pluralitní společnosti -rozpozná projevy rasové (a jiné) nesnášenlivosti a zná způsoby, jimiž lze předcházet vzniku xenofobie	Multikulturalita - současný svět a předpoklady jeho vývoje; multikulturalita jako	DEJ VKO ANJ, NEJ	MKV (multikulturalita)	-přehlídka tradic a gastronomie - Larousse (47-48) (lingv.)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KSP 4 KO 1 KP 3	-koriguje vlastní jednání, upravuje svůj hodnotový systém -na příkladech vysvětlí odraz stratifikace společnosti v jazyce	prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy různých jazyků, sociolingvistika; vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění			
Život v multikulturní společnosti					
KU 2, 3 KRP 3, 4, 5 KK 2, 5 KO 1, 2 KP 1, 3	-objasní základní pojmy: kultura, kulturní okruh, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, intolerance aj. -učí se respektovat práva druhých a prosazovat (vhodnými způsoby) svá práva -aktivně vystupuje proti projevům intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu	Odpovědnost jedince za celek - diskriminace a předsudky vůči etnickým skupinám; vize nekonfliktního života multikulturní společnosti; minoritní skupiny; lidská práva, mezinárodní právo	VKO DEJ	MKV (princip sociálního smíru a solidarity)	- způsoby zvládání konfliktu (trénink) - vyhledávání dokumentů o lidských právech, jejich komparace -Larousse (257-264) (mez. právo)

5.4.4 Vzdělávací obor: Evropa a svět (Volitelný předmět) (EVS)

Charakteristika: Evropa a svět (EVS) vychází z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Zdůrazňuje národní, evropskou, ale i světovou dimenzi vzdělávání s cílem položit základy globálního myšlení a mezinárodního porozumění u současných evropských občanů. Podstatou je prohloubit vědomosti potřebné k pochopení souvislosti evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje, vést k poznání a pochopení života i díla významných Evropanů a iniciovat tak zájem žáků o osobnostní vzory; dále rozvíjet schopnost racionálního uvažování v situacích srovnávání a hledání společných evropských perspektiv, což napomůže i překonávání stereotypů a předsudků v dimenzi (středo)evropské, ale i celosvětové.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a svět práce

Obsahové vymezení EVS:

Vzdělávací obor je dělen na tematické okruhy Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie) a Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět, život a dílo velkých Evropanů). Tematické okruhy se záměrně prolínají.

Časové vymezení EVS:

Studium je časově rozvrženo do sekundy/tercie s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, jedno pololetí.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Evropa a svět (volitelný předmět)					
Komp. index:	Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Témata průřezového tématu:	Návrh realizace:
1. Jsme Evropané + 2. Objevujeme Evropu a svět					
KK2 KSP3	-uvědomí si propojenost Evropy a světa -respektuje, že evropanství by mělo být založeno na otevřenosti vůči okolnímu světu	Evropská identita; mikroregiony Kořeny evropské civilizace; Slované	ZEM, DEJ, VKO	VEG (kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie)	Motivační diskuse:1) Co znamená být v dnešním globalizovaném světě Evropanem? 2) Co bychom chtěli, aby to znamenalo. 3) Co znamenalo v minulosti být Evropanem?
KK3 KU2	-chápe, že některé základní rysy Evropy stojí na vlivech z okolního světa.	Evropa a setkávání se světem: antika stěhování národů, velké zámořské objevy, kolonizace, renesance a humanismus,světové hospodářství, světové válečné konflikty. Západní Slované. Karel IV., Jiří z Poděbrad	ZEM, DEJ, VKO, CJL	VEG (naše vlast a Evropa, Evropa a svět, život a dílo velkých Evropanů)	Práce s úvahovými prvky: např. Zhodnocení negativních i pozitivních dopadů kolonizace. apod.
KK3 KSP3 KO2 KU2	-dokáže vysvětlit prolínání různých náboženských a kulturních tradic v evropských dějinách a myšlení. -orientuje se v problematice hodnot, které jsou společné všem Evropanům	Judaismus, křesťanství (christianizace Evropy), vznik islámu. Sv. Vojtěch	CJL, DEJ, VKO, ZEM		Příprava miniprojektu (práce ve skupinách): porovnání shodných prvků judaismu, křesťanství a islámu (nalézání shodných hodnot) Četba
KK3 KSP3 KO1	-dokáže respektovat při poznávání lidí s jiným kulturním zázemím jejich odlišnosti.	Osvícenství a ideje velké	DEJ, VKO, CJL		Dramatizace modelových situací (nabourávání předsudků a stereotypů)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK2 KSP3	<i>-ujasní si, co musí udělat (naučit se), aby mohl využít příležitostí, které se mu v Evropě a ve světě nabízejí.</i>	francouzské revoluce (svoboda, rovnost, bratrství); J. Vavák	CJL, DEJ, VKO		Motivační diskuse: Co mě v Evropě a ve světě nejvíce zajímá? Esej: Jaká je moje možná budoucnost a příležitost v Evropě a ve světě? Referáty: významné osobnosti a jejich práce
KK4 KSP4 KU2	<i>-orientuje se v nabídce příležitostí pro realizaci projektů určených evropské mládeži.</i>	Významné evropské a světové osobnosti. Naše osobnosti s evropským a světovým významem. Žádost o grant. Práce s internetem (administrativní postupy)	CJL, IKT, VKO, ZEM,		Pokus o realizaci projektu v rámci grantů evropské unie

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vzdělávací obor: **DĚJEPIS**

<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny B. historický čas a prostor
<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu 5. objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost 6. uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> C. člověk a lidská společnost v pravěku
<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací 8. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 9. demonstuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem 10. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> D. nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz E. antické Řecko a Řím F. střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států 12. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> G. nový etnický obraz Evropy H. utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj I. islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) J. Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>islámské kulturní oblasti</i></p> <p>13. <i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i></p> <p>14. <i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i></p> <p>15. <i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i></p>	<p>K. křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p> <p>L. struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev</p> <p>M. kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost</p>
<p><i>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</i></p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>žák</p> <p>16. <i>vysvětlí znovuzobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i></p> <p>17. <i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i></p> <p>18. <i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i></p> <p>19. <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i></p> <p>20. <i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i></p> <p>21. <i>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</i></p> <p>22. <i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i></p>	<p>Učivo</p> <p>N. renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou</p> <p>O. zámořské objevy a počátky dobývání světa</p> <p>P. český stát a velmoci v 15. – 18. století</p> <p>Q. barokní kultura a osvícenství</p>
<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <p>Očekávané výstupy</p> <p>žák</p> <p>23. <i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i></p> <p>24. <i>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i></p> <p>25. <i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i></p> <p>26. <i>charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</i></p> <p>27. <i>na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy</i></p> <p>28. <i>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato</i></p>	<p>Učivo</p> <p>R. Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA</p> <p>S. industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka</p> <p>T. národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa</p> <p>U. revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <p>V. politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokraticismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p> <p>W. kulturní rozrůzněnost doby</p> <p>X. konflikty mezi velmocemi, kolonialismus</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</i></p>	
<p>MODERNÍ DOBA Očekávané výstupy <i>žák</i> 29. <i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i> 30. <i>rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i> 31. <i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i> 32. <i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i> 33. <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i></p>	<p align="center">Učivo</p> <p>Y. první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Z. nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy AA. mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy –komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět BB. druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p>
<p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT Očekávané výstupy <i>žák</i> 34. <i>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</i> 35. <i>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i> 36. <i>posoudí postavení rozvojových zemí</i> 37. <i>prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i></p>	<p>Učivo CC. studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření DD. vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) EE. -Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky FF. rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět GG. problémy současnosti HH. věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vzdělávací obor: **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ**

<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI <i>Očekávané výstupy</i> žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 2. rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 3. zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 4. zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 5. kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 6. zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 7. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 8. objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 9. rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 10. <i>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</i> 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život B. naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku C. naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny D. kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá E. lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti F. vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti G. zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC <i>Očekávané výstupy</i> žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 12. posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 13. rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> H. podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál I. vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí J. osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>14. popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	
<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ <i>Očekávané výstupy</i> žák</p> <p>15. rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>16. sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>17. na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>18. vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>19. uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>20. na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>21. rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané; rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p>	<p>Učivo</p> <p>K. majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>L. peníze – funkce a podoby peněz, formy placení hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní; banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>M. výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</p> <p>N. principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání</p>
<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO <i>Očekávané výstupy</i> žák</p> <p>22. rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>23. rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>24. objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní</p>	<p>Učivo</p> <p>O. právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce; obrana státu</p> <p>P. státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Q. principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>život občanů</p> <p>25. vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>26. přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <p>27. objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>28. provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>29. dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>30. rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>31. rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady; diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>R. lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>S. právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p> <p>T. protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>U. právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p>
<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p>žák</p> <p>32. popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>33. uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</p> <p>34. uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>35. uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <p>36. objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p> <p>37. uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	<p>Učivo</p> <p>V. evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR</p> <p>W. mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)</p> <p>X. globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda (ČaP)

Obsahuje vzdělávací obory: Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, volitelný předmět - Praktický zeměpis, volitelný předmět - Biologie kolem nás

5.5.1 Vzdělávací předmět: Fyzika (FYZ)

Charakteristika předmětu:

Fyzika je samostatný předmět, který se vhodně doplňuje a kombinuje s ostatními přírodovědnými předměty, zvláště pak matematikou a chemií. Výuka probíhá v učebně a laboratoři fyziky i v kmenových učebnách, přičemž v laboratorních pracích se žáci dělí na skupiny. Organizačními formami výuky fyziky jsou vyučovací hodina ve třídě, laboratorní práce a odborná exkurze. Předmět přináší žákům ucelený systém poznatků o zákonitostech přírodních procesů od klasické mechaniky, molekulové fyziky a termodynamiky přes teorii elektřiny a magnetismu až po optiku a fyziku moderní. Při studiu přírody se využívá různých empirických metod (pozorování, měření, experiment atd.), které ve spojení s racionálním uvažováním vedou žáky k pochopení podstaty přírodních jevů, umožní jim hledat a nalézat souvislosti a vztahy a předvídat chování systémů. Soubor fyzikálních poznatků by studenti měli uvědoměle aplikovat na problematiku ochrany životního prostředí, využívání různých energetických zdrojů, problematiku alternativních a obnovitelných zdrojů a konečně problematiku racionálního využívání energie. Uspokojivé zvládnutí tohoto předmětu by žákům mělo vytvořit dobré předpoklady pro úspěšné pokračování ve studiu na vyšším gymnáziu. *V rámci vzdělávacího oboru fyzika je realizována i část vzd. oboru **Práce s laboratorní technikou** ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce; další část LAT je integrována ve vzdělávacím oboru CHE - výuka probíhá v učebně fyziky a účastní se jí jedna polovina studentů.*

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení FYZ:

Prima: Stavba látek. Měření fyzikálních veličin. Pohyb tělesa. Síla. Skládání sil. Posuvné účinky síly. Pohybové zákony.

Sekunda: Tlak. Otáčivé účinky síly. Mechanické vlastnosti kapalin. Mechanické vlastnosti plynů.

Tercie: Práce. Výkon. Pohybová a polohová energie. Stavba látek. Teplota a teplo. Vnitřní energie. Změny skupenství látek. Teplotní délková a objemová roztažnost těles. Zvukové jevy. Světelné jevy.

Kvarta: Elektrické vlastnosti látek. Elektrický proud v kovech. Elektrický proud v polovodičích. Magnetické pole. Střídavý proud. Jaderná energie. Země. Vesmír.

Časové vymezení FYZ:

Fyzika je samostatný předmět, který se vyučuje od primy po kvartu s časovou dotací 1,5 – 1 – 2 – 2 hodin.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i></p> <p><i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i></p> <p><i>zdůvodní nutnost statistického zpracování výsledků měření</i></p>				
	<p><i>pojmenuje části laboratorních vah</i></p> <p><i>popíše postup měření hmotnosti</i></p> <p><i>posoudí přesnost měření jednotlivých délkových měřidel</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Měření hmotnosti na laboratorních vahách</p> <p>Měření délky posuvným měřidlem</p>	CHE	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	práce ve skupinách
	<p><i>navrhne optimální způsob, jak se bude měřit daná fyzikální veličina</i></p> <p><i>posoudí vhodnost daného měřidla a dané metody měření</i></p> <p><i>zdůvodní nutnost opakovaného měření</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Určení tloušťky listu papíru</p>	MAT	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	práce ve skupinách
	<p><i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i></p> <p><i>vysvětlí případné rozdíly mezi hodnotou naměřenou a hodnotou uvedenou ve fyzikálních tabulkách</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Určení hustoty pravidelného tělesa (kapaliny)</p>	MAT	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	práce ve skupinách pokus

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 2, 3, 5 KP 1, 2, 3</p>	<p><i>C5, C6</i> -reprodukuje definici pohybu -vysvětlí relativitu pohybu, tj. proč se těleso může zároveň pohybovat a zároveň být v klidu -uvede příklady těles, která se pohybují různě vůči různým vztažným soustavám -reprodukuje definici trajektorie a dráhy -rozdělí pohyby do skupin podle různých kritérií -vytvoří grafy závislosti $s = f(t)$ a je schopen je analyzovat</p>	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> · klid a pohyb tělesa · rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb · přímočarý a křivočarý pohyb · rychlost rovnoměrného pohybu · dráha rovnoměrného pohybu · průměrná rychlost 	<p>MAT využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu -převádí jednotky rychlosti – matematika -vytvoří grafy závislosti $s = f(t)$ a je schopen je analyzovat</p>		
<p>KSP 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3 KO 1, 2, 3, 4, 5</p>	<p><i>H9 D7, D8 F7, F8 G8</i> -vyjmenuje účinky síly -reprodukuje zákon setrvačnosti -zdůvodní, kdy se těleso pohybuje rovnoměrně přímočaře, resp. je v klidu -zdůvodní, proč těleso mění svoji rychlost -zdůvodní, proč těleso mění směr svého pohybu -reprodukuje zákon akce a reakce -využívá zákon akce a reakce při řešení konkrétních problémů -nakreslí vektor síly</p>	<p>Síla. Skládání sil Posuvné účinky síly. Pohybové zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> · vzájemné působení těles, síla · Newtonovy pohybové zákony · znázonění síly, jednotky síly · sládání dvou sil · rovnováhá sil, těžiště · gravitační síla a gravitační pole · tření a třecí síla · měření třecí síly · význam třecí síly v praxi 	<p>MAT vektor síly výpočet gravitační síly</p>		<p>Diskuze, pokus, demonstrace</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-vysvětlí princip měření síly siloměrem -popíše postup, kterým se skládají dvě síly stejného a různého směru -nalezne výslednici dvou sil -zdůvodní, kdy jsou síly v rovnováze, a uvede, jak se toto těleso bude chovat -nalezne těžiště jednoduchých těles -vysvětlí, mezi jakými tělesy působí gravitační síla -využívá vztah $F_g = m \cdot g$ pro výpočet gravitační síly -vysvětlí, proč dvě tělesa na sebe působí gravitační silou, aniž se vzájemně dotýkají -vysvětlí, za jakých podmínek vzniká třecí síla -popíše účinky třecí síly -uvede příklady z praxe, kdy jsou účinky třecí síly pozitivní a kdy negativní</p>				
	<p>vyjádří vlastními slovy cíl experimentu</p>	<p>Práce s laboratorní technikou Studium třecí síly</p>	<p>MAT</p>	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	<p>práce ve skupinách pokus</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor: Fyzika Ročník: Sekunda					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
KU 1, 2, 3, 4 KK 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3, 4	E8 I8, I10 -reprodukuje definici tlakové síly a je schopen vypočítat její velikost -vyvětlí význam tlaku v běžné praxi (aplikuje poznatky o tlaku při řešení konkrétních problémů) -nalezne veličiny, na nichž závisí otáčivé účinky síly -reprodukuje definici momentu síly -zdůvodní, proč jednotkou momentu síly je Nm -analyzuje podmínky, při nichž je páka a pevná kladka v rovnováze -uvede příklady použití páky a kladky v praxi	Tlak -tlaková síla a tlak, výpočet tlakové síly · tlak v praxi Otáčivé účinky síly · otáčivé účinky síly, moment síly · páka, rovnováha na páce · užití páky · kladka pevná a volná	MAT výpočet tlakové síly a tlaku výpočty rovnováhy na páce PRI tlak krve – biologie		experiment

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3, 4</p>	<p>J11 K11 L12 <i>-popíše vlastnosti kapalin a plynů</i> <i>-vyjmenuje ty vlastnosti, ve kterých se kapaliny a plyny shodují, i ty, ve kterých se liší</i> <i>-vysvětlí vznik tlaku v kapalině</i> <i>-reprodukuje Pascalův zákon, definuje tlak, napíše vztah pro tlak</i> <i>-uvede příklady hydraulických zařízení a vysvětlí jejich význam pro praxi</i> <i>-vyřeší jednoduché příklady na tlak, tlakovou sílu a hydraulický lis</i> <i>-vysvětlí vznik hydrostatického tlaku</i></p> <p><i>-vybere ty veličiny, na nichž hydrostatický tlak závisí, i ty, na nichž nezávisí (hydrostatický paradox)</i> <i>-využívá s porozuměním vztah pro výpočet hydrostatického tlaku</i> <i>-zdůvodní existenci vztlakové síly v kapalině</i> <i>-reprodukuje Archimédův zákon</i> <i>-zapiše Archimédův zákon vzorcem</i> <i>-vyřeší úlohy na vztlakovou sílu</i> <i>-předpoví, jak se dané těleso bude chovat v kapalině</i> <i>-popíše atmosféru Země</i> <i>-zdůvodní existenci atmosférického tlaku a zná jeho přibližnou hodnotu</i> <i>-navrhne postup, jak měřit atm. tlak</i> <i>-vysvětlí, proč se atm. tlak mění</i> <i>-vysvětlí, jaké to má důsledky</i> <i>-zváží, zda je možno aplikovat Archimédův zákon i na plyny</i> <i>-zdůvodní existenci aerostatické vztlakové síly</i></p>	<p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <ul style="list-style-type: none"> · vlastnosti tekutin · tlak, tlaková síla · šíření tlaku v kapalinách, Pascalův zákon · hydraulická zazení · hydrostatický tlak · vztlaková síla v kapalinách, Archimédův zákon · potápění, plování a vznášení těles v kapalině · plování nestejnorodých těles <p>Mechanické vlastnosti plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> · atmosféra Země, atmosférický tlak · měření 	<p>MAT vyřeší jednoduché příklady na tlak, tlakovou sílu a hydraulický lis</p> <p>MAT vyřeší úlohy na vztlakovou sílu ZEM atmosféra Země změny atmosférického tlaku a jeho vliv na počasí</p>	<p>ENV (Základní podmínky života – ovzduší)</p>	<p>experiment</p>
--	--	---	--	--	-------------------

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	-využívá poznatků o aerostatické vztahové síle pro řešení konkrétních praktických problémů -zváží, jakými způsoby lze měřit tlak v uzavřené nádobě vysvětlí činnost zařízení na snížení a zvýšení tlaku	atmosférického tlaku, změny atm. tlaku · vztahová síla působící na těleso v atmosféře · tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr	měření atmosférického tlaku		
	provede příslušné výpočty zdůvodní, kdy je páka v rovnováze	Práce s laboratorní technikou Ověření rovnováhy na páce	MAT	OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)	práce ve skupinách pokus
	vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci porovná a zhodnotí výsledky dosažené různými skupinami	Práce s laboratorní technikou Určení měrné tepelné kapacity tělesa	MAT	OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)	práce ve skupinách pokus

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vzdělávací obor: Fyzika
Ročník: Tercie

Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
--------------------------	--	---------------	-------------------------------	-------------------------	-------------------------

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3 KSP 1, 2, 3, 4 KU 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4 KO 1, 3, 4, 5</p>	<p>M13, M14, M15, M16, M17 N15, N16 O17</p> <p><i>-reprodukuje definici mechanické práce</i> <i>-zdůvodní, kdy tělesa práci konají a kdy nekonají</i> <i>-vyřeší jednoduché úlohy na práci</i> <i>-vybere tělesa, která práci konají a která práci nekonají</i> <i>-reprodukuje definici výkonu</i> <i>-zdůvodní, proč jednotkou výkonu je J/s (W)</i> <i>-vyřeší jednoduché příklady na výkon</i> <i>-reprodukuje definici účinnosti</i> <i>-vyřeší jednoduché příklady na účinnost</i> <i>-posoudí účinnost jednotlivých motorů a zařízení, porovná jejich energetickou náročnost a vliv na životní prostředí</i> <i>-zdůvodní, kdy má těleso energii</i> <i>-zdůvodní, kdy má těleso potenciální a kinetickou energii, uvede příklady takových těles</i> <i>-zváží, na jakých fyzikálních veličinách obě energie závisí</i> <i>-popíše děje, při nichž dochází k přeměnám mechanických energií</i> <i>-posoudí, zda vždy platí zákon zachování mechanické energie, uvede protipříklady</i></p>	<p>Práce. Výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> · práce · výkon · výpočet práce z výkonu a času <p>Pohybová a polohová energie</p> <ul style="list-style-type: none"> · kinetická energie · potenciální energie · vzájemná přeměna kinetické a potenciální energie 	<p>MAT</p> <p>výpočet práce z výkonu a času vyřeší jednoduché příklady na účinnost výpočet potenciální energie</p>		
--	---	---	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><u>B2, O15</u></p> <p>-vyjmenuje skupenství látek a popíše jejich vlastnosti, zařadí danou látku do konkrétního skupenství -popíše částicovou strukturu látek, uvede příklady částic (atomy, molekuly) -popíše chování částic (pohyb, silové působení) -popíše a vysvětlí difúzi a Brownův pohyb -zdůvodní, proč difúze a Brownův pohyb dokazují částicovou strukturu látek -vysvětlí, jak souvisí teplota s intenzitou pohybu částic -pojmenuje jednotku teploty -popíše kapalinový teploměr a vysvětlí princip, na kterém pracuje -zdůvodní, proč mají tělesa vnitřní energii -zváží způsoby, jakými lze vnitřní energii měnit -popíše tepelnou výměnu, analyzuje ji a na tomto základě vytvoří hypotézu, co je to teplo -nalezne souvislost mezi teplem a změnou teploty -reprodukuje vztah pro výpočet tepla, vypočítá teplo přijaté tělesem -zdůvodní, proč joule je jednotkou tepla -zhodnotí, jakým způsobem se podílí voda na udržení stabilní teploty na zemi -popíše a porovná tepelné výměny vedením, prouděním a tepelným zářením -zhodnotí možnosti využití energie slunečního záření v ČR, zhodnotí klady a zápory -doporučí nebo nebo nedoporučí využívat energii slunečního záření v ČR -porovná různé země světa podle toho, do jaké míry mohou využívat energii slunečního záření</p>	<p>Stavba látek</p> <ul style="list-style-type: none"> · částicová stavba látek, Brownův pohyb a difúze · vzájemné silové, působení mezi částicemi · částicová stavba látek pevných, kapalných a plyných <p>Teplota a teplo. Vnitřní energie</p> <ul style="list-style-type: none"> · teplota, jednotka teploty, měření teploty · vnitřní energie · změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou · teplo, měrná tepelná kapacita látky · přenos tepla · využití energie slunečního záření 	<p>CHE částicová stavba látek (tercie)</p> <p>ZEM zhodnocení potenciálu různých zemí k využívání energie slunečního záření (tercie)</p>	<p>ENV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>	<p>Videopořad experiment</p>
--	--	--	---	---	------------------------------

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-vyjmenuje a popíše skupenské změny -vyjmenuje podmínky, za nichž dochází ke skupenským změnám -nalezne v tabulkách teploty tání a varu různých látek -nalezne v tabulkách skupenská tepla tání různých látek -zváží, které faktory ovlivňují intenzitu vypařování -zváží, které faktory ovlivňují teplotu varu -uvědomí si možnosti využití varu za sníženého i zvýšeného tlaku -vysvětlí, jak živočichové a rostliny regulují teplotu svého těla -vysvětlí jak extrémní hodnota měrného skupenského tepla tání (tuhnutí) ledu (vody) přispívá ke stabilizaci teploty na zemi -zváží, jak se teplotní roztažnost projevuje v technické praxi -nalezne způsob, jak kompenzovat negativní důsledky teplotní roztažnosti těles v praxi (např. kolejnice, parovody aj.) -vysvětlí význam teplotní anomálie vody pro život na Zemi posoudí možnost využití teplotní roztažnosti látek v praxi (teploměr, bimetal)</p> <p>-vytvoří hypotézu, jaké důsledky bude mít teplotní anomálie vody -vysvětlí význam teplotní anomálie vody pro život na Zemi -posoudí možnost využití teplotní roztažnosti látek v praxi (teploměr, bimetal)</p>	<p>Změny skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> · změny skupenství látek · tání a tuhnutí · vypařování a var · kapalnění · sublimace a desublimace <p>Teplotní délková a objemová roztažnost těles</p> <ul style="list-style-type: none"> · změna délky a objemu pevného tělesa při zahřívání a ochlazování · změna objemu kapaliny a plynu při zahřívání a ochlazování · teplotní anomálie vody 	<p>ZEM význam vody pro stabilizaci teploty na Zemi (prima)</p> <p>PRI regulace teploty u živočichů a rostlin (tercie)</p> <p>MAT výpočty skupenských tepep, výpočty kalorimetrické rovnice se změnou skupenství</p> <p>ZEM význam vody pro stabilizaci teploty na Zemi (prima)</p> <p>MAT vypočítá teplo přijaté tělesem odvození kalorimetrické rovnice</p>	<p>ENV (Základní podmínky života - voda)</p>	<p>Pozorování Experiment Měření</p>
--	---	---	--	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KRP 1, 2, 3, 4, 5 KU 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4</p>	<p><i>P18, P19</i> <i>-zváží, jaké podmínky musí být splněny, abychom slyšeli zvuk</i> <i>-uveče příklady zdrojů zvuku</i> <i>-rozdělí zvuky do skupin (pravidelné x nepravidelné)</i> <i>-reprodukuje definici zvuku</i> <i>-vyjmenuje prostředí, v němž se může šířit zvuk</i> <i>-zdůvodní, proč se zvuk nemůže šířit vakuem</i> <i>-nalezne v tabulkách rychlosti zvuku v různých prostředích</i> <i>-vytvoří hypotézu, na čem závisí výška tónu</i> <i>-navrhne využití ultrazvuku a infrazvuku</i> <i>-vyjmenuje organismy využívající ultrazvuku a infrazvuku</i> <i>-předpoví, co se stane, dopadne-li zvuk na překážku</i> <i>-nalezne fyzikální principy, podle nichž funguje ucho</i> <i>-zhodnotí zdravotní rizika při expozici nadměrným hlukem, vyjmenuje jeho negativní účinky na lidské zdraví a doporučí možné způsoby ochrany</i></p>	<p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> · zvukový rozruch · šíření zvukového rozruchu pro-středím · tón, výška tónu · ucho jako přijímač zvuku · odraz zvuku · ochrana před nadměrným hlu-kem · nucené kmitání, rezonance 	<p>PRI ucho (tercie) ochrana před nadměrným hlukem, člověk a zdraví vyjmenuje organismy využívajících ultrazvuk a infrazvuk (sekunda)</p> <p>Evh zvuk a jeho vlastnosti hudební nástroje</p> <p>MAT výpočty s rychlostí zvuku</p>		
--	--	--	---	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4 KO 1, 3, 5</p>	<p>S26, S27 M15, M17 O17 -vyjmenuje některé světelné zdroje -rozdělí optické prostředí do skupin -používá pojmu světelný paprsek -vytvoří hypotézu, jak se šíří světlo a vysvětlí, jaké to má důsledky (stín) -ukáže, jak vznikají fáze Měsíce a nakreslí je -naučí se nazpaměť rychlost světla ve vakuu -nakreslí postavení Měsíce, Země a Slunce při zatmění Měsíce -nakreslí postavení Měsíce, Země a Slunce při zatmění Slunce -zváží četnost zatmění Měsíce a Slunce -popíše odraz světla, reprodukuje a vysvětlí zákon odrazu -rozdělí zrcadla do skupin a sestrojí obraz předmětu zrcadlem rovinným, dutým a vypuklým -uvede příklady použití zrcadel v praxi -vysvětlí lom světla jako důsledek rozdílné rychlosti světla v obou prostředích -rozdělí lom do skupin a zdůvodní, kdy dojde k lomu od kolmice a kdy ke kolmici -popíše čočky, rozdělí je do skupin a zobrazí předmět spojkou a rozptylkou -uvede použití čoček v praxi (lupa, mikroskop, dalekohled) -popíše oko a z hlediska fyziky vysvětlí, jak funguje a jak vznikají vady oka -popíše, jak vzniká spektrum a vysvětlí jeho vznik -vysvětlí vznik duhy</p>	<p>Světelné jevy · světelné zdroje, přímočaré šíření světla · Měsíční fáze · stín · rychlost světla · odraz světla · zobrazení zrcadly · lom světla · čočky · zobrazení čočkami · optické vlastnosti oka · rozklad slunečního světla hranolem</p>	<p>ZEM Měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce (prima)</p> <p>PRI oko (tercie) mikroskop (prima)</p> <p>PRI užití čoček v praxi (krátkozrakost, dalekozrakost) (tercie)</p> <p>MAT geometrická konstrukce obrazu</p>		<p>Videopořad Internet Výukový software</p>
---	--	--	--	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci porovná a zhodnotí výsledky dosažené různými skupinami</i>	Práce s laboratorní technikou Určení měrné tepelné kapacity látky	MAT	OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)	práce ve skupinách pokus
	<i>předvede správnou manipulaci s laboratorním sklem stanoví podmínky úspěšné realizace experimentu</i>	Práce s laboratorní technikou Určení měrného skupenského tepla tání ledu	MAT	OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy) ENV (základní podmínky života)	práce ve skupinách pokus
	<i>porovná jednotlivé druhy zvukového vlnění sestaví pokusnou aparaturu</i>	Práce s laboratorní technikou Studium zvukového vlnění		OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)	práce ve skupinách pokus
	<i>ověří vlastnosti spojné čočky porovná výhody a nevýhody práce v kolektivu</i>	Práce s laboratorní technikou Měření ohniskové vzdálenosti spojné čočky	MAT	OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)	práce ve skupinách pokus

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor: Fyzika Ročník: Kvarta					
Kompetence index:	Index: očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
KO 1, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4 KSP 1, 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5	Q20, Q21, Q22, Q23 R24, R25 M14, M15 -jmenuje příklady elektrických jevů v přírodě i technické praxi -popíše model atomu a vyjmenuje částice v něm obsažené, vysvětlí vznik iontu -elektronu a protonu přiřadí správný náboj, který interpretuje jako příčinu elektrických sil	Elektrické vlastnosti látek · model atomu · elektrický náboj a jeho jednotka, el. síla, el. pole · elektrování těles, elektroskop vodič a izolant v elektrickém poli	CHE model atomu (tercie)		experiment
	-popíše vlastnosti elektrických sil -zdůvodní, proč elektricky nabitě částice na sebe silově působí, třebaže se bezprostředně nedotýkají -načrtne siločáry elektrického pole bodového náboje a siločáry pole homogenního -analyzuje jev elektrování těles a navrhne jeho vysvětlení -popíše elektrometr a vysvětlí jeho funkci -rozdělí látku na vodiče a izolanty, charakterizuje je a vysvětlí jejich chování v elektrickém poli -nakreslí základní elektrotechnické schématické	Elektrický proud v kovech · podstata elektrického proudu, el. obvod · elektrický proud a jeho jednotka, měření elektrického proudu · zdroje elektrického napětí a jeho měření · Ohmův zákon, elektrický odpor · závislost elektrického odporu na parametrech vodiče · řazení rezistorů · reostat a potenciometr · elektrická práce, elektrická energie, výkon elektrického proudu			Exkurze vodní elektrárna Poděbrady Videopořad Výukový počítačový program Experiment Pozorování Demonstrace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>značky</p> <ul style="list-style-type: none"> -nakreslí schéma jednoduchého i rozvětveného obvodu a popíše, z čeho se skládá -vytvoří hypotézu, co je to elektrický proud, rozlišuje elektrický proud jako fyzikální jev a jako fyzikální veličinu -naučí se z paměti značku a jednotku el. proudu -reprodukuje definici napětí, jeho značku a jednotku -vyjmenuje zdroje napětí -vytvoří jednoduchý obvod a změří v něm el. proud -vytvoří jednoduchý obvod a změří napětí na zdroji a spotřebičích -naučí se z paměti Ohmův zákon a vyjádří jej vlastními slovy jako přímou úměru mezi proudem a napětím -reprodukuje značku a jednotku el. odporu -pomocí Ohmova zákona řeší jednoduché úlohy z praxe -nakreslí voltampérovou charakteristiku rezistoru a je schopen analyzovat -nalezne parametry vodiče, na nichž závisí jejich odpor -vysvětlí, jak řadíme rezistory, a řeší jednoduché úlohy z praxe -porovná reostat a potenciometr a vysvětlí jejich funkci v elektrických obvodech -předvede zahřívání vodiče při průchodu elektrickým proudem, navrhne praktické využití tohoto 		<p>CHE Zdroje elektrického napětí (galvanické články) (tercie)</p> <p>MAT voltampérová charakteristika, výpočet odporu, proudu a napětí výpočet práce a výkonu</p>		
--	--	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>jevu</i> -uvede příklady tepelných elektrických spotřebičů</p>				
	<p><i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> <i>správně použije ampérmetr a voltmetr</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Měření proudu a napětí</p>		<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	<p>práce ve skupinách pokus</p>
	<p><i>nakreslí schéma obvodu</i> <i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> <i>správně použije ampérmetr a voltmetr</i> <i>obhájí výsledky svého měření</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Určení odporu vodiče</p>	<p>MAT</p>	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	<p>práce ve skupinách pokus</p>
	<p><i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i> <i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i> <i>správně použije ampérmetr a voltmetr</i></p>	<p>Práce s laboratorní technikou Studium elektrických obvodů</p>	<p>MAT</p>	<p>OSV (Cvičení smyslového vnímání; Seberegulace a sebeorganizace; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy)</p>	<p>práce ve skupinách pokus</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-charakterizuje polovodiče, vysvětlí vedení elektrického proudu v polovodičích a porovná ji s vedením elektrického proudu v kovech -v tabulkách nalezne základní druhy polovodičů -zváží možnost využití čistých polovodičů v technické praxi -vysvětlí, proč příměsi zvyšují vodivost polovodičů -popíše polovodičovou diodu, nakreslí její zapojení v propustném a závěrném směru -navrhne použití polovodičové diody -nakreslí schéma polovodičového usměrňovače</p>	<p>Elektrický proud v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> · vedení elektrického proudu v polo-vodičích · polovodiče typu P a N · dioda · usměrňovač 	<p>CHE kovalentní vazba mezi atomy křemíku (tercie)</p>		
--	--	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-rozlišuje magnety na permanentní a elektromagnety -popíše magnet a magnetické pole -popíše mg. pole Země, vysvětlí jeho význam pro život na Zemi, popíše možnosti jeho využití v praxi -rozdělí látky podle magnetických vlastností do skupin (magneticky tvrdé a měkké) a navrhne jejich použití v praxi -uvede příklady použití elektromagnetu v praxi -porovná mg. pole permanentního magnetu a elektromagnetu -předpoví chování cívky v mg. poli a uvede možné příklady využití -předvede jev elektromagnetické indukce a vytvoří hypotézu, na čem závisí velikost indukovaného napětí -aplikuje poznatky o elmg. indukci na alternátor, popíše vznik střídavého proudu -aplikuje poznatky o elmg. indukci na transformátor -vyjmenuje části rozvodné sítě a vysvětlí jejich funkci -je schopen v praxi aplikovat zásady ochrany před úrazem elektrickým proudem -je schopen v praxi aplikovat první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	<p>Magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> · magnety přírodní a umělé · magnetické pole · magnetizace látky · magnetické pole Země · magnetické pole kolem vodiče s proudem · magnetické pole cívky, elektro-magnet · působení magnetického pole na cívku s proudem · stejnosměrný elektromotor · elektromagnetická indukce, Lenzův zákon <p>Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> · vznik střídavého proudu, měření střídavého proudu · transformátor · elektrárna, rozvodná elektrická síť · ochrana před úrazem elektrickým proudem · první pomoc při úrazu elektrickým proudem 	<p>ZEM magnetické pole Země (především FYZ, ZEM okrajově) (prima)</p> <p>MAT výpočty s transformátorem</p> <p>PRI první pomoc při úrazu elektrickým proudem (tercie)</p>	<p>ENV (-Vztah člověka k prostředí – možnosti a způsoby ochrany zdraví -Základní podmínky života – energie, přírodní zdroje -Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, odpady a hospodaření s odpady)</p>	
--	--	---	---	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KO 1, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4 KSP 1, 2, 3, 4 KK 1, 2, 3 KU 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5</p>	<p><i>M15 O15</i> <i>-vyjmenuje částice, z nichž se skládá atom, a popíše atomové jádro</i> <i>-s pomocí tabulek určí protonové a nukleonové číslo, rozlišuje chemický prvek a sloučeninu</i> <i>-zdůvodní stabilitu jádra (jaderné síly)</i> <i>-roztřídí do skupin radioaktivní záření a popíše jeho projevy</i> <i>-vysvětlí účinky radioaktivního záření na živé organismy</i> <i>-popíše štěnou jadernou reakci a porovná ji s termojadernou</i> <i>-zváží výhody a nevýhody jaderné energie</i> <i>-porovná klasickou uhelnou elektrárnu s jadernou, zaujme stanovisku k dalšímu směřování energetiky</i> <i>-uvede použití radionuklidů</i></p>	<p>Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> · stavba atomu, atomové jádro · jaderné síly, jaderná energie · radioaktivita · jaderné reakce · uvolňování jaderné energie · jaderný reaktor, jaderná elektrárna · ochrana před radioaktivním zářením 	<p>CHE stavba jádra</p> <p>DEJ uvolňování jaderné energie (jaderné zbraně) (kvarta)</p> <p>PRI ekologické katastrofy (sekunda)</p>	<p>ENV (-Vztah člověka k prostředí – možnosti a způsoby ochrany zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> · Základní podmínky života – energie, přírodní zdroje · Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, odpady a hospodaření s odpady <p>Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví, princip udržitelnosti rozvoje)</p>	<p>Videopořad Internet</p>
--	--	--	--	--	--------------------------------

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KK 1, 2, 3, 4, 5 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KSP 1, 2, 3, 4 KU 1, 2, 3, 4, 5 KO 1, 2, 3, 4, 5 KP 1, 2, 3, 4</p>	<p>T28, T29 U29 -popíše důležité objekty Sluneční soustavy -uveďte do historických souvislostí vývoj názorů na Sluneční soustavu (geocentrismus, heliocentrismus)</p>	<p>Země. Vesmír · Sluneční soustava · hvězdy</p>	<p>ZEM sluneční soustava (prima) geocentrismus, heliocentrismus – (i DEJ), (prima) PRI sluneční soustava (kvarta)</p>		
---	--	---	--	--	--

5.5.2 Vzdělávací obor Chemie (CHE)

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět CHE je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání příčin přírodních jevů a vztahů mezi nimi. Prostřednictvím experimentování, vytváření a ověřování hypotéz, vyvozování závěrů učí žáka definovat příčiny chemických dějů, předvídat je, popř. ovlivňovat. *V tercii je chemie vyučována včetně integrovaného vzdělávacího oboru **Práce s laboratorní technikou (LAT)**, kde prostřednictvím pozorování, experimentů, měření a ověřování hypotéz žáci získávají praktické dovednosti a pracovní kompetence; další část LAT je integrována ve FYZ.*

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení CHE:

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky tercie a kvarty. Vyučovací předmět chemie může být vyučován v učebně chemie i v kmenových třídách. Součástí předmětu chemie je předmět Práce s laboratorní technikou, který je vyučován pouze ve školní chemické laboratoři. Ve vyučovacím předmětu Chemie je realizována část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem často zasahuje i do dalších vzdělávacích oborů Fyzika, Zeměpis, Přírodopis, Člověk a svět práce a do povinně vyučovaného tématu Ochrana člověka za mimořádných situací.

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy:

Pozorování, pokus a bezpečnost práce - **tercie**

Směsi - **tercie**

Částicové složení látek a chemické prvky - **tercie**

Chemické reakce - **tercie**

Anorganické sloučeniny - **tercie, kvarta**

Organické sloučeniny - **kvarta**

Chemie a společnost - **kvarta**

Časové vymezení CHE:

Chemie je samostatný předmět vyučovaný v tercii s 2,5 (0,5hod. je integrovanou částí LAT) a v kvartě s 2 hodinovou týdenní dotací v obou ročnících. Z hlediska zajištění bezpečnosti práce v chemické laboratoři je třída dělena na poloviční počet žáků.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor: Chemie					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU3, 4 KK1 KSP3 KP1	A1 -uvede příklady některých látek a tělesa složená z uvedených látek -pozorováním a pokusem určí společné a rozdílné vlastnosti látek (př.skupenství, barva, zápach, pružnost, tvrdost, rozpustnost, chování při zahřívání, vodivost) -vypočítá hustotu látky	<u>Vlastnosti látek</u> pozorování, pokus vlastnosti látek – teplota tání a varu, hustota, rozpustnost, vodivost, zahřívání látek, vliv atmosféry na vlastnosti látek přeměny skupenství látek výpočet hustoty	FYZ, MAT, SVP		pozorování, pokus, měření, výklad, práce ve skupinách
KU3 KK1 KO5 KP1, 2	B2, C2 -vyjmenuje základní vybavení školní laboratoře -uvede zásady bezpečnosti práce při chemických pokusech, při práci ve školní laboratoři i v běžném životě -roztřídí látky do skupin podle jejich nebezpečnosti -přihradí k jednotlivým skupinám varovné značky a uvede jejich význam -vysvětlí podstatu R- a S-vět a jejich význam	<u>Zásady bezpečné práce</u> vybavení školní chemické laboratoře bezpečnost práce ve školní laboratoři i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky nebezpečné látky a jejich označení – jedy, žíraviny, hořlaviny, výbušniny R- a S-věty	PRI, SVP, VKZ	ENV (vztah člověka k prostředí)	pozorování, výklad, ukázky obalů přípravků používaných v domácnosti, diskuse
KP 2 KU 2 KO 3	<u>Práce s laboratorní technikou</u> B4 -zváží rizika práce s chemikáliemi -reprodukuje pravidla bezpečnosti práce podle laboratorního řádu -zváží nebezpečí práce s hořlavinami -uvede zásady bezpečnosti -práce s hořlavinami -zváží nebezpečí práce s žíravinami -uvede zásady bezpečnosti práce	<u>Bezpečnost práce v chemické laboratoři</u> Likvidace odpadu	BIO, VKZ	ENV (vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí)	výklad, ukázky označení chemikálií

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>s žíravinami</p> <ul style="list-style-type: none"> -zdůvodní důležitost R-vět a S-vět uvedených na chemikáliích -posoudí důležitost používání ochranných pomůcek -předvede správnou manipulaci se skleněnými pomůckami -stanoví způsoby likvidace odpadů <p>B5</p> <ul style="list-style-type: none"> -popíše zásady první pomoci při poleptání oka -uvede zásady první pomoci při požití žíravých látek -naučí se poskytovat první pomoc při poleptání pokožky -vyjmenuje zásady první pomoci při nadýchání se škodlivými látkami -předvede ukázkou ošetření otevřeného poranění -reprodukuje důležitá telefonní čísla -uvede seznam základního vybavení lékárničky v chemické laboratoři 	<p><u>První pomoc při úrazu v chemické laboratoři</u></p>	<p>BIO, VKZ</p>	<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>pozorování, práce ve skupinách, ukázky vybavení lékárničky, diskuse, demonstrace</p>
<p>KU2, 3 KK1 KO3</p>	<p>D3</p> <ul style="list-style-type: none"> -popíše, jak by se zachoval v případě havárie s únikem nebezpečné látky - vyjmenuje chemické provozy na našem okrese a nebezpečné látky, které se zde používají -uvede první příznaky zasažení organismu nejpoužívanějšími nebezpečnými látkami -navrhne první pomoc při zasažení některými nebezpečnými látkami <p>Práce s laboratorní technikou A1</p>	<p>Mimořádné události</p> <p>havárie s únikem nebezpečných látek chemické provozy v našem okolí zasažení organismu nebezpečnou látkou první pomoc</p>	<p>PRI, IKT, VKZ</p>	<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>demonstrace – videopořad, diskuse, výklad, využití internetu, literatury – referát</p>
<p>KP 1 KU 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše základní vybavení laboratoře -pojmenuje laboratorní nádobí a 	<p><u>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</u></p>		<p>ENV (vztah</p>	<p>pozorování, práce ve skupinách, výklad</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP 2 KSP 1	<p><i>pomůcky sloužící k sestavování aparatur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -roztřídí chemické sklo na varné, technické a odměrné -vybere porcelánové nádobí -pojmenuje kovové pomůcky -seznámí se s laboratorním řádem 			člověka k prostředí)	
KP 2 KU 3	<p>A2</p> <ul style="list-style-type: none"> -uvede téma experimentální práce -vyjádří vlastními slovy cíl pokusu -vybere příslušné pomůcky a chemikálie -provede potřebné výpočty -vytvoří schéma aparatury -popíše pracovní postup -použije zpracovaných výsledků k vyvození závěru 	<u>Pracovní protokol</u>			výklad, pokus, pozorování, práce ve skupinách
KU3, 4 KK1 KSP1 KP1	<p>E4</p> <ul style="list-style-type: none"> -odliší chemickou látku od směsi -uvede příklady některých směsí a navrhne způsob důkazu jednotlivých složek směsi -roztřídí uvedené směsi na různorodé a stejnorodé -uvede příklady plynných, kapalných a pevných roztoků -vyjmenuje jednotlivé druhy různorodých směsí a uvede příklady z běžného života 	Směsi směsi – různorodé (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha, aerosol) a stejnorodé (roztoky plynné, kapalně, pevné)	PRI, SVP		pozorování, pokus, výklad, práce ve skupinách

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU3, 4 KK1 KSP1 KP1	E5 -vyjádří složení roztoku pomocí hmotnostního zlomku -používá správně pojmy: rozpustnost, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	Směsi – složení roztoků hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku nasycený a nenasycený roztok	MAT, FYZ, SVP		výklad, pokus, výpočty – procvičování, práce ve skupinách
KU2, 3, 4 KRP2 KP1 KK1 KSP3	E6 -navrhne faktory ovlivňující rozpouštění pevné látky a své hypotézy dokáže pokusem -porovná rozpustnost látek na základě tabelovaných hodnot	Směsi – rozpustnost látek faktory ovlivňující rozpouštění pevné látky (teplota, míchání, plošný obsah)	FYZ, SVP		pokus, diskuse, výklad, práce ve skupinách
KU3, 4 KK1 KSP3 KP1	E7 -navrhne metody k oddělování složek směsi -vysvětlí princip jednotlivých dělicích metod -prakticky provede oddělování složek směsí	Směsi – oddělování složek směsí usazování, odstředování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, extrakce, (chromatografie) oddělování složek směsi v praxi – filtrace, destilace, rektifikace – ropa, extrakce	FYZ, PRI, SVP		diskuse, pokus, výklad, práce ve skupinách, využití internetu

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KP 2 KU 2 KRP 3 KSP 3</p>	<p>Integrovaná LAT Práce s laboratorní technikou A3 -naučí se pracovat se sklem, korkem a gumou -pojmenuje jednotlivé typy kahanů -vysvětlí zapalování kahanů -ukáže práci s laboratorními váhami -předvede způsoby přípravy směsí látek -uvede příklady rozdělování směsí různých látek -popíše aparatury používané při destilaci, filtraci, přípravu a vývoj plynů a krystalizaci</p>	<p>Základní laboratorní postupy a metody</p>		<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>výklad, pozorování, demonstrace, pokus, práce ve skupinách</p>
<p>KU2 KK1 KSP1</p>	<p>F8 -vysvětlí koloběh vody v přírodě -vyjmenuje a charakterizuje různé druhy vod dle obsahu rozpuštěných částic a uvede jejich výskyt a využití -popíše proces čištění vody ve vodárnách</p>	<p>Voda voda – dělení dle obsahu rozpuštěných částic (měkká, tvrdá, minerální, destilovaná, dle využití (pitná, užitková, odpadní) čištění vody – vodárny</p>	<p>ZEM, PRI</p>	<p>ENV (základní podmínky života)</p>	<p>pokus, výklad, skupinová práce, sbírka etiket minerálních vod</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KO5 KU2, 3 KK1, 2</p>	<p>F9, G9 -uvede příklady znečišťování vody a navrhne preventivní opatření -uvědomuje si nezbytnost vody pro život na Zemi a nutnost chránit vodní zdroje -popíše způsoby čištění vody v čističkách odpadních vod -popíše složení, vlastnosti a využití vzduchu -vysvětlí, co je ozón a ozónová vrstva a zdůrazní její význam pro živé organismy -uvede příklady znečišťování vzduchu a ničení ozónové vrstvy navrhne preventivní opatření vedoucí ke snížení škodlivin ve vzduchu</p>	<p>Voda zdroje znečišťování vody likvidace znečištění - čističky odpadních vod</p> <p>Vzduch vzduch – složení, vlastnosti, využití – destilace zkapalněného vzduchu ozón, ozónová vrstva zdroje znečišťování vzduchu + preventivní opatření teplotní inverze, smog</p>	<p>ZEM, PRI, FYZ</p>	<p>ENV (základní podmínky života)</p>	<p>diskuse, výklad, využití internetu, exkurze do čističky odpadních vod, referát</p>
<p>KU3 KK1</p>	<p>H10 -pomocí pokusu dokáže pohyb částic látek -porovná vlastnosti látek v pevném, kapalném a plynném skupenství z hlediska částicového složení -rozdělí pojmy atom a molekula a uvede konkrétní příklady -popíše stavbu atomu a definuje jednotlivé částice atomu -uvede dřívější názory na složení atomu</p>	<p>Částicové složení látek pohyb částic, molekuly, atomy - atomové jádro (protony, neutrony), elektronový obal (elektrony, valenční elektrony, elektronové vrstvy)</p>	<p>FYZ</p>		<p>pokus, výklad, práce ve skupinách</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2, 3 KSP1</p>	<p>I11, J11 -rozdlišuje protonové a nukleonové číslo -definuje pojmy chemický prvek, chemická sloučenina, izotop, nuklid a tyto pojmy rozlišuje a používá -uvede konkrétní příklady chemických prvků a sloučenin -odvodí značku prvku z mezinárodního názvu prvku -zná české názvy a značky vybraných prvků a používá je -vyhledá pomocí periodické tabulky prvků protonové číslo prvku -z chemických vzorců molekul jednoduchých sloučenin odvodí jejich složení</p>	<p>Chemické prvky a sloučeniny prvky – protonové a nukleonové číslo, názvy, značky, izotopy, nuklidy chemické sloučeniny - vzorce</p>			<p>výklad, modely molekul – práce se stavebnicí</p>
------------------------	---	--	--	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2, 3 KK1</p>	<p>I12, J12 -rozpozná vybrané kovy, nekovy a polokovy -uvede vlastnosti a použití vybraných prvků -na základě osvojených vlastností některých prvků formuluje periodický zákon -vysvětlí podstatu chemické vazby a graficky znázorní její vznik -definuje pojem elektronegativita -v periodické tabulce prvků vyhledá hodnoty elektronegativit zadaných prvků a uvede příklady prvků s velkou a malou elektronegativitou -určí, na základě rozdílu elektronegativit prvků, polaritu vazby v molekule (vazby polární, nepolární a iontové) -vysvětlí pojmy ion, kation a anion a uvede konkrétní příklady -vytvoří názvy nebo vzorce jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>	<p>Chemické prvky vlastnosti a použití některých prvků (kovy + slitiny kovů, nekovy, polokovy) periodická soustava chemických prvků – periodický zákon, skupiny a periody</p> <p>Chemické sloučeniny chemická vazba – vznik vazby, elektronegativita, typy vazeb – polární, nepolární, iontová molekula, ion, kation, anion, iontové sloučeniny chemické sloučeniny – názvosloví anorganických a organických sloučenin</p>	<p>FYZ, PRI</p>		<p>výklad, pokus, ukázky prvků, referát</p>
-----------------------	--	--	-----------------	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU3, 4 KK1 KP1</p>	<p>K13, L13, N13 -rozlišuje výchozí látky a produkty chemických reakcí -definuje pojem chemická reakce a uvede příklady konkrétních chemických reakcí -zapiše jednoduché chemické reakce pomocí chemických rovnic -rozdělí chemické reakce do skupin a ke každé skupině přiřadí konkrétní chemické reakce využívané v praxi -vysvětlí podstatu elektrolýzy a prakticky provede elektrolýzu vodného roztoku NaCl</p>	<p>Chemické reakce chemická reakce – výchozí látky, produkty, chemické rovnice</p> <p>Klasifikace chemických reakcí slučování, rozklad, neutralizace, reakce exotermní a endotermní, elektrolýza, redoxní reakce (výroba kovů) srážecí reakce</p> <p>Chemie a elektřina výroba elektrického proudu chemickou cestou - galvanický článek</p>	<p>FYZ</p>		<p>pokusy, výklad, diskuse</p>
<p>KRP3 KRP4 KU3 KK1</p>	<p>K14 -přečte, napíše a vyčíslí jednoduché chemické rovnice -vysvětlí význam chemické rovnice -formuluje zákon zachování hmotnosti -počítá příklady s látkovým množstvím, látkovou koncentrací a molární hmotností -s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p>	<p>Chemické reakce chemické rovnice, zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost, látková koncentrace výpočty z chemických rovnic</p>	<p>FYZ, MAT</p>		<p>pokus, výklad, výpočty - procvičování</p>
<p>KU3, 4 KK1, 2 KP1</p>	<p>M15 -navrhne faktory, které ovlivňují rychlost chemické reakce</p>	<p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí teplota, plošný obsah povrchu pevných výchozích látek, koncentrace, katalyzátory</p>	<p>FYZ</p>		<p>pokus, výklad, diskuse</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KRP2 KU2 KSP3 KK1 KO5</p>	<p>O, P, Q16 -vysvětlí složení oxidů -určí oxidační čísla jednotlivých prvků -zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy -uvede příklady některých významných oxidů, jejich vlastnosti a použití -posoudí vliv některých oxidů na životní prostředí -vysvětlí složení sulfidů -zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy -uvede příklady některých významných sulfidů, jejich vlastnosti a použití -uvede složení kyselin -identifikuje kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny -zdůvodní kyselost některých látek -zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy -popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení těmito látkami -uvede složení hydroxidů -zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy -uvede příklady nejvýznamnějších hydroxidů, jejich vlastnosti a použití -vysvětlí první pomoc při zasažení těmito látkami -uvede příklady solí -popíše způsoby vzniku solí -zapíše z názvů vzorce vybraných solí a naopak ze vzorců jejich názvy</p>	<p>Oxidy – dvouprvkové sloučeniny Názvosloví oxidů Některé významné oxidy Skleníkový efekt Výroba skla</p> <p>Sulfidy – charakteristika Názvosloví sulfidů</p> <p>Kyseliny - charakteristika Názvosloví kyselin Nepostradatelné kyseliny Bezpečnost práce se žiravinami Zásady první pomoci</p> <p>Hydroxidy - charakteristika Názvosloví hydroxidů Nejvýznamnější hydroxidy Bezpečnost práce se žiravinami Zásady první pomoci</p> <p>Soli – charakteristika Názvosloví solí Vznik solí Příklady využití některých solí</p>	<p>MAT, VKZ</p>	<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>výklad, demonstrace, pozorování</p>
--	---	---	-----------------	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-uvědomí si rozdíl mezi hydrogensolemi a hydráty solí -uvede příklady některých soli a jejich využití -uvede složení halogenidů -zapiše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy -uvede příklady významných halogenidů</p>	<p>Halogenidy – charakteristika Názvosloví halogenidů Významné halogenidy</p>			
KRP3 KU2 KO5 KK1	<p>P, O 17 -uvede příklady kyselinotvorných oxidů -uvede reakce kyselinotvorných oxidů s vodou -uvede příklady vlivu kyselých dešťů na životní prostředí -vysvětlí způsoby snižování koncentrace některých kyselinotvorných oxidů v ovzduší</p>	<p>Kyselinotvorné oxidy Vliv kyselých dešťů na životní prostředí Zdroje nebezpečných oxidů v ovzduší Opatření vedoucí ke snižování nebezpečných oxidů v ovzduší</p>	PRI, VKZ	ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)	výklad, pozorování, práce s internetem
KRP3 KU2	<p>P18 -uvede způsoby zjišťování kyselosti a zásaditosti roztoků -zjistí pomocí indikátorové-ho papírku pH daných roztoků -vysvětlí význam acidobazických indikátorů -popíše způsob zjišťování pH roztoku -vysvětlí pH stupnici</p>	<p>Kyselost a zásaditost roztoků Stupnice pH Metody zjišťování pH roztoků</p>	MAT		výklad, pozorování demonstrace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2</p>	<p>R 19</p> <p><i>-vybere organické látky, označí jejich zdroj</i></p> <p><i>-vyjmenuje prvky tvořící organické látky</i></p> <p><i>-zdůvodní čtyřvaznost uhlíku na základě jeho postavení v periodické tabulce prvků</i></p> <p><i>-vysvětlí, proč uhlík vytváří velké množství sloučenin</i></p> <p><i>-odvodí názvy alkanů a druhy vazeb v alkanech</i></p> <p><i>-vyjmenuje alkany používané jako palivo v domác-nostech nebo v průmyslu, uvede zdroje těchto uhlovodíků</i></p> <p><i>-zváží výhodnost využití propanu a butanu jako paliva z hlediska ochrany životního prostředí</i></p> <p><i>-uvede příklady využití některých uhlovodíků jako palivo spalovacích motorů</i></p> <p><i>-je schopen porovnat rozdíly mezi hodnotami oktanového čísla a kvalitou benzínu</i></p> <p><i>-vybere uhlovodíky s násobnými vazbami</i></p> <p><i>-rozdělí uhlovodíky na uhlovodíky s dvojnou a trojnou vazbou</i></p> <p><i>-odvodí zakončení a druhy vazeb u uhlovodíků s násobnými vazbami</i></p> <p><i>-uvede příklady využití acetylenu</i></p> <p><i>-zváží využití uhlovodíků s násobnými vazbami pro výrobu syntetických látek</i></p> <p><i>-vysvětlí zvláštní uspořádání vazeb mezi atomy uhlíku</i></p> <p><i>-uvede příklad základní aromatické sloučeniny</i></p>	<p>Uhlovodíky</p> <p>Zdroje organických látek</p> <p>Prvkové složení organických látek</p> <p>Vaznost uhlíku, řetězení uhlíku</p> <p>Druhy vazeb mezi atomy uhlíku</p> <p>Alkany – uhlovodíky s jednoduchými vazbami</p> <p>Methan, ethan, propan, butan – vlastnosti, výskyt, použití</p> <p>Benzin – palivo spalovacích motorů</p> <p>Oktanové číslo</p> <p>Uhlovodíky s násobnými vazbami</p> <p>Alkeny – uhlovodíky s dvojnou vazbou</p> <p>Ethen, propen, buta-1,3-dien – vlastnosti, zdroj použití</p> <p>Alkyny – uhlovodíky s trojnou vazbou</p> <p>Acetylen – vlastnosti, zdroj použití</p> <p>Aromatické uhlovodíky</p> <p>Struktura arenů</p> <p>Benzen, naftalen, styren, toluen – vlastnosti,</p>	<p>VKZ</p>	<p>ENV</p> <p>(základní podmínky života)</p>	<p>výklad, modely molekul, diskuse</p>
------------	--	---	------------	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>-uvede příklady aromatických sloučenin s jedním a více benzenovými jádry</i> <i>-pojmenuje některé příklady aromatických sloučenin s postranním uhlíkatým řetězcem</i> <i>-vysvětlí nebezpečí některých látek z hlediska hořlavosti, výbušnosti a škodlivosti zdraví</i> <i>-vybere areny používané k výrobě syntetických látek</i></p>	<p>zdroj, použít</p>			
--	---	----------------------	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU3</p>	<p>S 20</p> <p>-vysvětlí vznik ložisek ropy -porovná složení ropy podle místa naleziště -uvede příklady využití ropy jako paliva a chemické suroviny -pojmenuje produkty frakční destilace ropy -zváží nebezpečí transportu ropy po moři a po souši -vysvětlí vznik ložisek hnědého a černého uhlí -porovná složení černého a hnědého uhlí z hlediska obsahu uhlíku -uvede příklady využití uhlí jako paliva a chemické suroviny -pojmenuje produkty karbonizace černého uhlí -vyjmenuje hlavní naleziště hnědého a černého uhlí v naší republice -vysvětlí vznik ložiska zemního plynu uvede složení zemního plynu -uvede příklady využití zemního plynu jako paliva a chemické suroviny -zváží výhodnost využití zemního plynu jako paliva z hlediska vzniku menšího množství škodlivin pro životní prostředí</p>	<p>Ropa – směs uhlovodíků Frakční destilace – metoda oddělování směsi uhlovodíků na základě rozdílné teploty varu Frakce ropy a jejich využití Vakuová destilace Frakce vakuové destilace a jejich využití Světová naleziště ropy</p> <p>Uhlí – složitá směs látek Karbonizace uhlí Produkty karbonizace a jejich využití Naleziště hnědého a černého uhlí</p> <p>Zemní plyn – zdroj plyných uhlovodíků Světová naleziště zemního plynu</p>	<p>ZEM, VKZ</p>	<p>ENV (základní podmínky života)</p>	<p>výklad, práce s internetem, videokazeta – zpracování ropy</p>
<p>KU2 KP2 KO2</p>	<p>T 21</p> <p>-rozdělí uhlovodíky a deriváty uhlovodíků -popíše způsob odvozování derivátů uhlovodíků -rozdělí deriváty uhlovodíků podle charakteristické (funkční) skupiny -uvede příklad zástupců jednotlivých skupin derivátů uhlovodíků -uvede příklady zdrojů derivátů</p>	<p>Deriváty uhlovodíků – odvození, druhy, charakteristická skupina Přírodní zdroje derivátů uhlovodíků Synteticky vyráběné deriváty uhlovodíků</p>	<p>VKZ</p>	<p>ENV (základní podmínky života)</p>	<p>výklad, pozorování, práce s modely molekul</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>uhlovodíků</i> -vysvětlí nebezpečí některých derivátů uhlovodíků pro životní prostředí -popíše způsob odvozování halogenových derivátů -uvede charakteristickou (funkční) skupinu -uvede příklady halogenových derivátů a jejich zdroje -vysvětlí nebezpečí freonů pro životní prostředí -popíše způsob odvozování alkoholů -uvede charakteristickou skupinu -uvede příklady alkoholů, jejich zdroje a vlastnosti -vysvětlí rozdíl mezi alkoholy a fenoly -popíše způsob odvozování karbonylových sloučenin -uvede charakteristickou (funkční) skupinu -vysvětlí rozdíl mezi aldehydy a ketony -uvede příklady významných karbonylových sloučenin a jejich vlastnosti -popíše způsob odvozování karboxylových kyselin -uvede charakteristickou skupinu -sestaví model molekuly karboxylové kyseliny -uvede příklady karboxylových kyselin, jejich zdroje a vlastnosti -porovná chemické vlastnosti organických a anorganických kyselin</p>	<p>Halogenové deriváty – odvození, druhy, charakteristická skupina Freony</p> <p>Alkoholy – odvození, druhy, charakteristická skupina Jednosytné a vícesytné alkoholy Methanol, ethanol, ethylenglykol – vlastnosti, použití fenoly</p> <p>Karbonylové sloučeniny – odvození, charakteristická skupina Aldehydy, ketony</p> <p>Karboxylové kyseliny – odvození, druhy, charakteristická skupina Kyselina mravenčí, kyselina octová Karboxylové kyseliny vázané v tucích</p>			
--	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU3 KRP2</p>	<p>U 22 <i>-uvede rovnici fotosyntézy</i> <i>-pojmenuje výchozí látky a produkty fotosyntézy</i> <i>-vysvětlí podmínky průběhu fotosyntézy</i> <i>-zařadí glukosu mezi organické látky</i> <i>-vytvoří strukturní vzorec glukosy</i> <i>-pojmenuje charakteristické skupiny, které glukosa obsahuje</i> <i>-uvede příklady dalších sacharidů</i> <i>-zařadí sacharidy do skupin podle složitosti molekul</i> <i>-zdůvodní význam sacharidů jako zásobní a stavební látky</i> <i>-uvede funkce bílkovin</i> <i>-pojmenuje základní stavební jednotku bílkovin</i> <i>-vybere charakteristické skupiny u aminokyselin</i> <i>-zdůvodní, čím jsou ovlivněny vlastnosti bílkovin</i> <i>-uvede stavební jednotky tuků</i> <i>-uvede příklady karboxylových kyselin obsažených v tucích</i> <i>-zdůvodní význam ztužování tuků</i> <i>-vysvětlí význam tuků pro výrobu mýdla</i></p>	<p>Fotosyntéza – rovnice, výchozí látky, produkty Sacharidy a jejich rozdělení Glukosa, sacharosa, škrob, glykogen, celulosa – vlastnosti a funkce</p> <p>Bílkoviny – stavební složka všech organismů Aminokyseliny – základní stavební jednotka bílkovin Vlastnosti a funkce bílkovin</p> <p>Tuky – zásobní látky Chemické vlastnosti tuků Výroba mýdla</p>	<p>PRI</p>		<p>výklad, pozorování, práce s modely molekul</p>
---------------------	--	---	------------	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2, 4 KRP2 KSP3</p>	<p>U 23, -zdůvodní vliv počtu a velikosti chloroplastů na průběh fotosyntézy -uvede optimální teplotu pro průběh fotosyntézy -vysvětlí vliv koncentrace oxidu uhličitého v ovzduší na průběh fotosyntézy -vyřeší důležitost minerálních živin pro průběh fotosyntézy -uvede příklad významu vody obsažené v půdě pro průběh fotosyntézy</p> <p>U24 -popíše funkci bílkovin -uvede příklady zdrojů bílkovin -vyřeší problém esenciálních aminokyselin -uvede význam tuků -uvede příklady zdrojů živočišných a rostlinných tuků -zdůvodní výhody a nevýhody příjmu rostlinných a živočišných tuků -uvede význam sacharidů -uvede příklady zdrojů sacharidů v přírodě -označí fotosyntézu jako nejdůležitější proces tvorby sacharidů -uvede význam vitamínů pro život člověka -popíše funkci vitamínů -zdůvodní nezbytnost neustálého přísunu vitamínů do organismu -identifikuje hlavní skupiny vitamínů -vyjmenuje základní druhy vitamínů, jejich zdroje a poruchy vzniklé z nedostatku vitamínů</p>	<p>Faktory ovlivňují průběh fotosyntézy Vnitřní faktory – počet a velikost chloroplastů, počet průduchů, velikost listové plochy Vnější faktory – záření, teploty, koncentrace oxidu uhličitého, obsah vody v půdě, minerální živiny</p> <p>Bílkoviny – živočišné a rostlinné zdroje Esenciální aminokyseliny</p> <p>Tuky – živočišné a rostlinné zdroje</p> <p>Sacharidy – nejdůležitější produkt fotosyntézy</p> <p>Vitamíny – charakteristika Vitamíny rozpustné ve vodě Vitamíny rozpustné v tucích</p>	<p>PRI, VKZ</p>		<p>výklad, pozorování, diskuse</p> <p>výklad, pozorování, práce s internetem</p>
---------------------------------	---	--	-----------------	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU4 KRP1 KO3</p>	<p>V 25 -uvede příklady výrobků chemického průmyslu v ČR -doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství -vyjmenuje lokality chemického průmyslu na území ČR -uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného zdroje -zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů -vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady -zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí a uvede, jak tomu předcházet -uvede příklady bezpečného chování při nadměrném znečištění ovzduší -vysvětlí podstatu koroze</p>	<p>Chemický průmysl v ČR Využívání prvotních a druhotných surovin Recyklace surovin Koroze</p>	<p>ZEM, PRI</p>	<p>ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>	<p>výklad, práce s internetem, diskuse</p>
<p>KU4 KRP2 KO3</p>	<p>AA 26 -uvede příklady hořlavých látek -roztřídí hořlaviny podle tříd nebezpečnosti -shrne zásady bezpečnosti práce s hořlavinami -vyjmenuje druhy hasicích přístrojů předvede způsob použití hasicího přístroje</p>	<p>Hořlaviny – třídy nebezpečnosti Hasicí přístroje – druhy, použití</p>	<p>VKZ</p>	<p>ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>	<p>výklad, demonstrace, pozorování</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU3 KO2</p>	<p>W, X, Y, Z, AB 27 <i>-rozdělí hnojiva na přírodní a průmyslová</i> <i>-uvede příklady přírodních a průmyslových hnojiv</i> <i>-vysvětlí význam hnojiv jako zdroj minerálních živin pro rostliny</i> <i>-zváží používání hnojiv v souvislosti s rostoucí populací na Zemi</i> <i>posoudí vliv průmyslových hnojiv na životní prostředí</i> <i>-uvede příklady stavebních pojiv</i> <i>-pojmenuje zdroje výroby cementu</i> <i>-vysvětlí výrobu cementu</i> <i>-uvede použití cementu</i> <i>-pojmenuje zdroje výroby vápna</i> <i>-popíše výrobu páleného vápna</i> <i>-popíše rozdíl mezi páleným a hašeným vápnem</i> <i>-zapíše rovnici tuhnutí malty</i> <i>-uvede seznam složek tvořící vápennou maltu</i> <i>-pojmenuje nerost, který je zdrojem pro výrobu sádry</i> <i>-vysvětlí výrobu sádry</i> <i>-uvede příklady použití sádry</i> <i>-vysvětlí, které výrobky označujeme jako keramiku</i> <i>-uvede hlavní suroviny keramické výroby</i> <i>-popíše výrobu keramických předmětů</i> <i>-rozdělí keramiku na hrubou, jemnou a obyčejnou</i> <i>-uvede příklady výrobků hrubé, jemné a obyčejné keramiky</i> <i>-uvede příklady plastových výrobků</i> <i>-popíše chování plastů za zvýšené teploty</i></p>	<p>Hnojiva Přírodní hnojiva Průmyslová hnojiva Fosforečná hnojiva Dusíkatá hnojiva Draselná hnojiva</p> <p>Pesticidy – insekticidy, herbicidy, fungicidy, rodenticidy</p> <p>Léčiva – charakteristika Chemoterapeutika Antibiotika Sulfonamidy Anestetika Analgetika Sedativa a hypnotika</p> <p>Návykové látky Drogy – přírodní nebo uměle připravované látky</p>	<p>PRI</p>	<p>ENV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>	<p>výklad, pozorování, práce s internetem</p>
--------------------	---	--	------------	---	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>-uvede příklady plastů a jejich použití -zváží výhody a nevýhody syntetických a přírodních vláken -posoudí význam třídění odpadu -vysvětlí nebezpečí plastů pro životní prostředí -uvede, které látky označujeme jako detergenty -identifikuje základní složky detergentů -zdůvodní, v čem spočívá čistící účinek detergentů -uvede příklady nejvýznamnějších detergentů -uvede způsob výroby mýdla -zváží negativní účinky používání detergentů na životní prostředí -vysvětlí význam pesticidů -rozdělí pesticidy podle biologického účinku -zváží nebezpečí pesticidů pro životní prostředí -uvede příklady biologického boje proti škůdcům jako náhrada používání insekticidů -vysvětlí význam léčiv -uvede příklady zdrojů látek využívaných pro léčebné účely -zdůvodní nutnost dodržování dávkování při užívání léčiv -rozdělí léčiva podle účinku -vysvětlí účinky jednotlivých skupin léčiv -vysvětlí pojem návykové látky -uvede příklady zdrojů látek zneužívaných jako drogy -vysvětlí pojem závislost -vyjmenuje druhy závislosti na těchto látkách</p>				
---	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>-vyjmenuje hlavní cesty vstupu těchto látek do těla -uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše následky, kterým se vystavuje jejich konzument</i></p>				
--	--	--	--	--

5.5.3 Vzdělávací obor Přírodopis (PRI)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět *Přírodopis* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. *V PRI je integrována i část vzd. oboru **Výchova ke zdraví (VKZ)***. Poskytuje nezbytný podklad pro studium ve vyšších ročnících této školy.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení PRI:

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje v odborné učebně přírodopisu i v kmenových třídách. Organizační formy výuky přírodopisu: vyučovací hodina ve třídě, přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení ve škole (laboratorní práce) i v terénu. Obsah výuky v jednotlivých ročnících je členěn na cytologii, botaniku, zoologii, ekologii, biologii člověka, genetiku, geologii. zařazení do příslušného ročníku je uvedeno v návrhu realizace. Ve vyučovacím předmětu *Přírodopis* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Chemie, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu *Ochrana člověka za mimořádných situací*. Výuka některých témat je proto realizována formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Časové vymezení PRI:

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty. Vyučuje se s dotací 2-2-2-1, přičemž 1 hod. v tercii je integrovaná část VKZ. Rozdělení témat do jednotlivých ročníků je uvedeno v tabulce v sloupci *Návrh realizace*.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda					
Vzdělávací obor: Přírodopis					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KK 2 KO 1 KSP 3	A 1 <i>-identifikuje a toleruje různé názory na vznik života. -diskutuje o základních podmínkách života, rozlišuje jednoduché anorganické a organické látky -vysvětlí pravděpodobný vznik prvních koacervátů a živých organismů, zná rozdíly mezi nimi. -obhájí význam vody pro vznik života i pro současné živé organismy. -zvažuje význam ozonoféry pro živé organismy -uvede příklady různých způsobů výživy.</i>	Názory na vznik a vývoj života Základní podmínky a projevy života- výživa, dýchání, růst spojený s diferenciací, rozmnožování Základní anorganické a organické látky Ozonosféra - ozónová díra Vzájemné vztahy organismů v přírodě- řetězce Vzájemné vztahy organismů v přírodě	CHE tercie FYZ	ENV (základní podmínky života)	výklad diskuse prima
KP 1 KU 3	B 2 <i>-je schopen porovnat možnosti a využití světelného a elektronového mikroskopu -nazve a označí jednotlivé části světelného mikroskopu vysvětlí funkci ovládacích prvků u sv. mikroskopu -zváží význam buňky pro organismus -naučí se význam slov prokaryon a eukaryon -načrtne jednoduché schéma prokaryotické buňky a pojmenuje její struktury -vyjmenuje organismy s prokaryotickou buňkou-uvede název rodu</i>	Světelný a elektronový mikroskop Cytologie jako věda Buňka prokaryotická, eukaryotická- rostlinná, živočišná, buňka hub Biomembrána její stavba a funkce Organely - buněčná stěna, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, jádro, chloroplast, mitochondrie, vakuola, endoplazmatické retikulum, Golgiho komplex, stavba a funkce	FYZ tercie CHE SVP		laboratorní práce, výklad, pozorování, práce s internetem, hlavně biologie prima bude odučeno i ve Člověk a práce

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-nakreslí zjednodušené schéma biomembrány a nazve její části -vysvětlí teorii vzniku eukaryotické buňky uvede příklady organismů s eukaryotickou buňkou -uvede příklady základních organel a popíše jejich funkci -nakreslí schéma mitochondrie a chloroplastu -je schopen porovnat rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou</p>				
KRP 2 KU 2	<p>B 3 -rozlíší pojmy pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, dokáže přiřadit příklady k jednotlivým pojmům a zvážit spojitost mezi nimi. -shrne rozdíly mezi stélkou a kormusem. -nalézá jednotlivé orgány těla vyšších rostlin a dokáže vysvětlit jejich funkci -diskutuje o významu jednotlivých orgánových soustav -objasní vznik mnohobuněčnosti</p>	<p>Rostlinná pletiva a živočišné tkáně Orgány orgánové soustavy - jejich anatomie a fyziologie, stélka, Kořen, stonek, list, květ plod, celistvost rostlinného těla, pouze pojmy Orgánové soustavy živočichů - celistvost živočišného těla Jednobuněčnost a mnohobuněčnost</p>			<p>laboratorní práce-rostlinná pletiva, parenchym, kolenchym, trvalé preparáty tkání, výklad, pozorování centrálním mikroskopem</p> <p>prima</p>
KU 3 KRP 2	<p>C 4 -vysvětlí význam třídění organismů. -je schopen posoudit rozdíl mezi tříděním podle podobnosti a příbuznosti -přiřadí základní kategorie k uvedeným příkladům organismů -posoudí význam molekulární biologie pro systematiku -analyzuje pojmenování určitého organismu v odborné literatuře</p>	<p>K.Linné-rodová a druhová jména Ch. Darwin-třídění organismů podle příbuznosti Hierarchická klasifikace-základní, doplňkové a dodatečné kategorie-příklady Na příkladech růže šípková bělásek zelný význam molekulární biologie pro systematiku</p>			<p>práce s odbornou literaturou, klíčem, atlasem, herbářovými položkami, výklad</p> <p>prima</p>
KSP 4 KU 3 KRP 3	<p>D 5 -vysvětlí nezastupitelnost rozmnožování pro zachování života na Zemi.</p>	<p>Rozmnožování nepohlavní a pohlavní Chromozomy, pohlavní buňky Vznik pohlavních buněk schéma (2n se mění na n)</p>	MAT		Tercie

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-nalézá příklady nepohlavního rozmnožování v různých taxonomických jednotek.</p> <p>-nalézá příklady pohlavního rozmnožování v různých taxonomických jednotek</p> <p>-vysvětlí pojmy hermafrodit a gonochorista a uvede příklady</p> <p>-shrne důležitost pohlavního rozmnožování pro vývoj organismů a evoluci.</p>	<p>Vznik nového jedince pohlavním rozmnožováním</p> <p>Mutace, selekce, evoluce</p>			
<p>KU 3</p> <p>KRP 2</p> <p>KSP 4</p>	<p>D 6</p> <p>-vysvětlí podstatu dědičnosti.</p> <p>vybavuje si, které dědičné informace jsou předávány mezi generacemi.</p> <p>-dává do souvislosti pojmy gen, znak, genotyp, fenotyp.</p> <p>-zvažuje vliv prostředí na vzhled a postupné změny organismů.</p> <p>zdůvodňuje vznik a vymírání druhů organismů.</p>	<p>J.G. Mendel</p> <p>Geny pro barvu květu</p> <p>Křížení s úplnou a neúplnou dominancí</p> <p>Vlohy (geny), znak</p> <p>Genetika člověka</p> <p>Porovnávání jednovaječných dvojčat, dominantních znaků v rodině atd.</p> <p>Ryby a vodní savci-vliv prostředí na utváření organismů-konvergentní vývoj</p>			<p>výklad, diskuse, referát</p> <p>tercie</p>
<p>KU 2</p> <p>KRP 1</p> <p>KSP 3</p> <p>KK 2</p>	<p>E 7</p> <p>-je schopen popsat zjednodušenou stavbu viru</p> <p>-porovná stavbu viru se stavbou buňky</p> <p>-vysvětlí závislost viru na buňce</p> <p>-rozdělí viry do skupin podle hostitele</p> <p>-uvede příklady chorob rostlin a živočichů virového původu</p> <p>-vysvětlí nebezpečí choroby AIDS a vyjmenuje zásady chování, které toto nebezpečí minimalizuje</p> <p>-bude diskutovat o opatřeních EU resp. ČR, či jiných států, které mají zamezit výskytu některých virových onemocnění</p> <p>-posoudí význam očkování proti virovým onemocněním např. proti</p>	<p>Viry - stavba viru, zjednodušeně vir-nebuněčný organismus a buněčný parazit</p> <p>rostlinné, živočišné a bakteriální viry- příklady, viróza</p> <p>AIDS, BSE, ptačí chřipka, chřipka a další virová onemocnění a obrana proti nim, problém globalizace</p> <p>Bakterie - příklad prokaryotické buňky rychlá reprodukce, role bakterií v přírodě-rozkladači symbióza bakterií s jinými organismy onemocnění způsobené bakteriemi a jejich léčba</p> <p>využití bakterií v potravinářském průmyslu, při výrobě antibiotik, při ropných haváriích, při čištění odpadních vod</p>	<p>VKO</p> <p>VKZ</p>		<p>výklad, pozorování, diskuse, práce s internetem</p> <p>prima</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>chřipce</p> <ul style="list-style-type: none"> -porovná možnosti léčby virového a bakteriálního onemocnění -stručně popíše bakteriální buňku -vysvětlí význam bakterií pro koloběh látek v přírodě -uvede příklady symbiózy bakterií a jiných organismů -vyjmenuje některá bakteriální onemocnění -zaujme stanovisko k užívání antibiotik -uvede příklady využití bakterií člověkem 				
KRP 1 KU 2, 3 KK 4	<p>F 9</p> <ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam hub jakožto rozkladačů organické hmoty -porovná způsob výživy hub s výživou rostlin a živočichů -rozdělí houby dle způsobu výživy na cizopasně (parazitické) a rozkladné (saprofytické) -uvede příklad symbiózy hub s kořeny vyšších rostlin -uvede příklady uplatnění hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu -pojmenuje některé příklady hub „bez plodnic“ a popíše jejich význam v ekosystému -vysvětlí nebezpečí konzumace potravin napadených plísní 	<p>Houby - samostatná říše organismů heterotrof, saprofyt, parazit, symbióza</p> <p>stavba těla houby</p> <p>kvasinka pивní</p> <p>plíseň hlavičková, paličkovice nachová, štětičkovec, padlí, aflatoxiny-kancerogeny</p>	<p>CHE kvašení kvarta</p> <p>VKZ</p>	<p>ENV (půda – propojenost složek prostředí)</p>	<p>laboratorní práce, výklad, pozorování, práce s internetem, prima</p>
KU 2 KO 3	<p>G 8</p> <ul style="list-style-type: none"> -porovná stavbu plodnic s výtrusy na lupenech a na rourkách -uvede příklady zástupců lupenitých a rourkatých hub a rozdělí je do skupin na jedlé, nejedlé, jedovaté, smrtelně jedovaté 	<p>Kloboukaté houby - stavba plodnice, typ žampion, typ hřib, zásady sběru hub, rozdělení hub na jedlé, nejedlé, jedovaté, smrtelně jedovaté, zástupci, první pomoc při otravě houbami</p>	<p>VKZ</p>	<p>ENV (ekosystém les, mimoprodukční význam lesa)</p>	<p>výstavka, práce s odbornou literaturou, atlasem</p> <p>prima</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-posoudí nebezpečí konzumace některých hub -vyjmenuje nejběžnější smrtelně jedovaté houby -popíše rozdíly mezi muchomůrkou zelenou a žampionem -uvede zásady sběru hub -vysvětlí hlavní zásady první pomoci při otravě houbami</p>				
KO 5 KU 3 KRP 2	<p>H 10 -vysvětlí pojem symbióza a uvede několik příkladů -porovná funkci řasy a, houby u lišejníku -uvede příklady několika druhů lišejníků -vysvětlí pojem bioindikátor a posoudí jeho využití</p>	<p>Lišejníky - symbiotický vztah řas příp. sinic a houby, řez lišejníkem, typy stélek, výskyt, význam, zástupci,</p>		<p>ENV (čistota ovzduší u nás)</p>	<p>výklad, práce s přírodninami prima</p>
KU 3 KK1, 3	<p>Ch 11, 12 -vysvětlí pojem pletivo -uvede příklady rostlinných pletiv a porovná jejich stavbu a funkci -porovná stavbu a funkci rostlinných orgánů -uvede příklady přeměn rostlinných orgánů -uvede příklady opylení -porovná způsoby rozšiřování semen</p>	<p>Části rostlinného těla - pletivo, typy pletiv, rostlinné orgány-kořen, stonek, list, -stavba, význam přeměny, květ, stavba, význam, opylení, oplození, plod, stavba, typy plodů, význam, rozšiřování</p>			<p>výklad, práce s přírodninami, pozorování prima</p>
KU 4 KK 1	<p>I 13 -popíše zjednodušeně průběh fotosyntézy a zváží význam tohoto děje pro existenci života -nazve jednotlivé fáze růstu u rostlin a popíše děje, ke kterým přitom dochází -uvede příklady rozmnožování rostlin a uvede příklady jak tohoto rozmnožování člověk využívá</p>	<p>Fyziologie rostlin - základní princip fotosyntézy, látky vstupující do reakce, látky vystupující z reakce, lokalizace, význam, dýchání rostlin, růst rostlin - dělivý, prodlužovací, diferenciacní, fáze zárodku, klíčení, kvetení, tvorba semen a plodů, odpočinek Rozmnožování -pohlavní, nepohlavní, vegetativní</p>	CHE kvarta		<p>výklad, práce s přírodninami, pozorování, pokus prima</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 2, 3 KP 1 KK 1</p>	<p>J 14, 15 -rozdělí rostliny do systematických skupin -je schopen porovnat tyto skupiny z hlediska stavby, rozmnožování,... -k jednotlivým skupinám rostlin přiřadí jejich zástupce -u vybraných rostlin je schopen uvést příklady závislosti a přizpůsobení rostlin na podmínkách prostředí -aplikuje své znalosti při určování podle rostlin podle klíče -shrne vývoj rostlin na naší planetě -posoudí hospodářský význam rostlin</p>	<p>Systém rostlin Rasy - stavba buňky, stélka, jednobuněčné, vláknité, kolonie, zelené, hnědé, červené, význam Přechod rostlin na souš Mechorosty - stavba, rozdělení na mechy a játrovky, rodozměna-zjednodušeně, zástupci, význam Kapradorosty - plavuně, přesličky, kapradiny, stavba, rozmnožování, zástupci, výskyt, význam, Nahosemenné rostliny - stavba, rozmnožování, zástupci, význam Krytosemenné rostliny - stavba, rozmnožování, stromy a keře, základní čeledi dvouděložných a jednoděložných rostlin a jejich zástupci, využití hospodářsky významných zástupců Vývojové vztahy mezi jednotlivými skupinami - zjednodušeně</p>	<p>CHE</p>	<p>ENV (mořské řasy a kyslík)</p> <p>(Ekosystém les)</p> <p>(pole)</p>	<p>práce s atlasem, klíčem práce s přírodninami, herbář, pozorování, výklad, práce s internetem</p> <p>prima</p>
<p>KO 5 KK 2 KRP 2</p>	<p>K 14, 15 -diskutuje o významu rostlin z různých hledisek, -posoudí vliv člověka a jeho činností na biodiverzitu rostlin -uvede příklady zvláště chráněných území v okolí Poděbrad a vyjmenuje typické zástupce -vysvětlí co znamená soustava NATURA 2000 a uvede rostliny patřící do této soustavy rostoucí v okolí Poděbrad -uvede možné příklady ochrany biotopů</p>	<p>Význam rostlin -ekologický, hospodářský, estetický Ochrana -ochrana různých biotopů-předpoklad biodiverzity rostlin, Červený a černý seznam rostlin, rostliny soustavy NATURA 2000 v ČR, významné lokality rostlin v okolí Poděbrad</p>	<p>VKO ZEM</p>	<p>ENV (význam biodiverzity a její ochrana)</p> <p>(ochrana přírody)</p>	<p>diskuse, projekt, prezentace, práce s internetem</p> <p>prima</p>
<p>KU 2 KK 1</p>	<p>L 16 -shrne základní charakteristické znaky živočišné buňky -vysvětlí pojem tkáň -uvede příklady živočišných tkání a</p>	<p>Živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, rozmnožování - obecná charakteristika</p>			<p>výklad</p> <p>sekunda</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>porovná jejich stavbu a funkci -vyjmenuje základní živočišné orgány a uvede jejich funkci -uvede příklady rozmnožování živočichů</p>				
KU 2, 3 KP 1	<p>M 16, 17, 18 -rozdělí živočichy do systematických skupin -je schopen porovnat tyto skupiny z hlediska stavby, rozmnožování,... -k jednotlivým skupinám živočichů přiřadí jejich zástupce -u vybraných živočichů je schopen uvést příklady závislosti a přizpůsobení na podmínkách prostředí -aplikuje své znalosti při určování živočichů pole klíče resp. atlasu -shrne vývoj živočichů na naší planetě</p>	<p>Vývoj vývin a systém živočichů -prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci, strunatci, stavba těla, orgánové soustavy, ekologické nároky, zástupci, fylogeneze</p>	<p>VKZ FYZ echolokace</p>	<p>ENV (koráli oběh CO₂)</p>	<p>práce s atlasem, klíčem práce s přírodninami, pozorování, výklad, laboratorní práce, práce s CM, internet, výukové programy, sekunda</p>
KK1, 3 KRP 2 KSP 1 KU 2	<p>N 19 -rozdělí povrch Země do zoogeografických oblastí a přiřadí k nim hlavní zástupce -posoudí hospodářský význam živočichů -uvede příklady epidemiologicky významných druhů a navrhne opatření obrany proti nim -popíše hlavní zásady péče o domácí zvíře -nalezne informace popisující domestikaci některých domácích zvířat -uvede příklady zvláště chráněných živočichů a doporučí jejich způsob ochrany</p>	<p>Rozšíření -zoogeografické oblasti Význam živočichů -hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, Ochrana živočichů -zákon o ochraně přírody, kategorie zvláště chráněných živočichů a příklady</p>	<p>ZEM VKZ</p>	<p>ENV (ochrana přírody)</p>	<p>referát, internet, spolupráce s centrem pro handicapované živočichy Pátek, práce ve skupině na miniprojektu sekunda</p>
KO 3 KU 2	<p>O 18 -analyzuje chování živočichů a</p>	<p>Projevy chování živočichů -vrozené, získané, ochranné, komfortní, sociální,</p>	<p>VKZ</p>		<p>videofilm, pozorování</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>dodržuje zásady bezpečného chování ve styku s nimi</i>	rozmnožovací			sekunda
KK1, 3 KRP 2	Q 20 <i>-uvede přehled typů buněk a tkání lidského těla, jejich funkce a výskyt -objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav -určí polohu jednotlivých orgánů -posoudí vztahy mezi jednotlivými orgány a orgánovými soustavami vysvětlí principy vyšší nervové činnosti -zná zásady správné duševní hygieny -vysvětlí příčiny a charakter onemocnění orgánů a orgánových soustav, navrhne vhodnou prevenci</i>	Anatomie a fyziologie člověka buňka jako základní jednotka lidského organismu typy tkání stavba orgánů pohybové, dýchací, trávicí, vylučovací, pohlavní, nervové soustavy a soustavy žláz s vnitřní sekrecí funkce jednotlivých orgánů a orgánových soustav funkční vztahy orgánových soustav vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti onemocnění orgánů a orgánových soustav, prevence onemocnění	VKZ FYZ-teplota, tlak, oko, ucho-tercie	OSV (sebezpoznání, moje tělo) MKV (kulturní diference – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky)	práce s modelem, výklad, práce s obrazovým materiálem, diskuse, videofilm, centrální mikroskop tercie
KO2, 3 KU 3	R 23, 24 <i>-umí poskytnout první pomoc při jednoduchém i závažném poranění lidského těla a život ohrožujícím stavu -řídí se praktickými zásadami a postupy při léčení běžných nemocí -diskutuje o záporném vlivu návykových látek na organismus</i>	Nemoci, úrazy, první pomoc první pomoc při poranění a jiném poškození těla, resuscitace léčba běžných onemocnění návykové látky zdraví škodlivé	VKZ TEV	VDO (občan jako odpovědný člen společnosti, jeho povinnosti a je aktivně uplatňovat) OSV (mezilidské vztahy - pomoc)	internet, spolupráce s org.Semiramis, učit především ve Výchově ke zdraví tercie
KO 5 KRP 3 KSP 3	S 23 <i>-posoudí vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka, shrne vliv výživy na zdraví člověka naplánuje vlastní jídelníček, navrhne úpravu svého denního režimu</i>	Životní styl zdravá výživa, pitný režim, vytváření životního stylu, péče o zdraví člověka	VKZ VKO CJL	OSV (sebezpoznání – moje tělo) VEG (životní styl Evropanů)	učit především ve Výchově ke zdraví, referát, diskuse, práce s internetem, miniprojekt tercie

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP3, 4, 5 KK2, 5 KSP3, 4 KO4, 5	Integrované téma VKZ (Q-S): Q3 - VKZ <i>-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným duševním a sociálním zdravím</i> <i>- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i>	Hodnota a podpora zdraví Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci (složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie – Maslowova teorie)		OSV (sebepoznání – moje tělo) VDO (občan jako odpovědný člen společnosti, jeho povinnosti a schopnost je aktivně uplatňovat) MKV (kulturní diference – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky)	vytváření programů na podporu zdraví, sportovních turnajů ap. tercie
	R4 - VKZ <i>-posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých</i> <i>-vyvozuje ze získaných zkušeností osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i>	Podpora zdraví a její formy (prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnosti jedince za zdraví) Zdravotní rizika v přírodě			
	S5,9 - VKZ <i>-dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i> <i>-usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</i>	Podpora zdraví v komunitě (programy podpory zdraví)			
KRP 4 KO 2 KK 5	P 21, 22 <i>-rozdělí a porovná jednotlivé vývojové stupně fylogeneze člověka</i> <i>-rozdělí a definuje jednotlivé stupně ontogenetického vývoje člověka</i> <i>-vysvětlí příčiny sexuálního chování, posoudí význam rodičovství v partnerských vztazích</i> <i>-uvede příklady odlišností člověka od ostatních savců</i> <i>-vytvoří hypotézu objasňující dědičnost znaků</i>	Fylogeneze a ontogeneze člověka fylogeneze člověka růst a vývoj jedince (ontogeneze člověka) sexualita a rodičovství základy dědičnosti	VKZ CJL VKO	OSV (sebepoznání – moje tělo, moje vztahy k druhým lidem)	výklad, diskuse tercie

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2, 3, 4 KRP3, 4, 5 KSP2, 3, 5 KO1 KK2, 3</p>	<p>Integrované téma VKZ (C-D): C - VKZ <i>-objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří</i> <i>-uvědomuje si význam, zvláštnosti a rizika jednotlivých etap</i></p>	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe Člověk – růst a vývoj jedince</p>		<p>OSV (sebepoznání – moje tělo, moje vztahy k druhým lidem)</p>	<p>výklad, referát (vývoj jedince, fyziologické změny), diskuse (rizika dospívání), beseda s odborníkem (psychologem, lékařem)</p>
	<p>C3,11- VKZ <i>-přirozeně reaguje na fyziologické změny v období dospívání</i> <i>-chápe význam tohoto důležitého období, uvědomuje si jeho rizika a ví, jak se proti nim chránit</i> <i>-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím</i></p>	<p>Dětství, puberta, dospívání (tělesné, duševní a společenské změny)</p>			<p>tercie</p>
	<p>D11- VKZ <i>-optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání</i> <i>-dovede vysvětlit změny v období dospívání, toleruje podobné projevy u vrstevníků</i> <i>-chová se kultivovaně k opačnému pohlaví</i> <i>-v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá zodpovědnost za bezpečné sexuální chování</i></p>	<p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví (nemoci přenosné pohlavním stykem, bezpečné způsoby chování, předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity)</p>			
<p>KU 3 KK1 KO 5</p>	<p>T 25 <i>-vysvětlí vznik vesmíru, naší sluneční soustavy a Země</i> <i>-nakreslí a popíše jednotlivé části průřezu Země</i> <i>-nakreslí a popíše části zemské kůry</i> <i>-vysvětlí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i></p>	<p>Země vznik vesmíru, Sluneční soustavy a Země stavba Země – zemské jádro, plášť, kůra sféry Země</p>	<p>ZEM prima CHE FYZ kvarta</p>		<p>diskuse ,výklad, video kvarta Podtržená témata probrat hlavně ve fyzice, zeměpisu</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 4 KP 1 KK1 KRP2,3</p>	<p>U 26</p> <p><i>-vysvětlí pojem nerost popíše způsoby vzniku nerostů -určí vlastnosti konkrétního nerostu -roztřídí minerály do skupin podle jejich chemického složení a u každé skupiny uvede příklady konkrétních nerostů -uvede praktický význam a využití vybraných nerostů -rozpozná vybrané nerosty podle jejich charakteristických vlastností s použitím určovacích pomůcek -vysvětlí pojem hornina -rozlišuje nerosty a horniny -vysvětlí, jakým způsobem vznikají horniny -rozdělí horniny podle jejich způsobu vzniku -porovná vlastnosti vyvřelých, usazených a přeměněných hornin -uvede příklady vyvřelých, usazených a přeměněných hornin a vybrané horniny rozpozná s použitím určovacích pomůcek -uvede praktický význam a využití vybraných hornin -vysvětlí, co je sopečná činnost a co je její příčinou -nakreslí a popíše složení sopky -uvede příklady pozůstatků sopečné činnosti na našem území -zdůrazní nebezpečí sopečné činnosti pro člověka -navrhne využití sopečné činnosti člověkem -uvede a popíše druhy zvětrávání -zdůrazní význam zvětrávání</i></p>	<p>Nerosty vznik nerostů , fyzikální a chemické vlastnosti nerostů (hustota, tvrdost, barevnost, chemické složení, krystalový tvar – principy krystalografie) třídění nerostů podle chemického složení – prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, sírany, fosforečnany, křemičitany praktický význam nerostů poznávání nerostů</p> <p>Horniny dělení hornin – vyvřelé, usazené a přeměněné vlastnosti hornin praktický význam hornin <u>sopečná činnost – magma, složení sopky, sopečná činnost v ČR, nebezpečí pro člověka, využití člověkem</u> zvětrávání – fyzikální, chemické a biologické, význam zvětrávání</p>	<p>CHE tercie, FYZ sekunda, MAT</p> <p>ZEM</p>		<p>výklad, ukázky nerostů a hornin, pokus, video kvarta, hlavně biologie</p> <p>Podtržená témata probrat hlavně v zeměpise</p>
---	---	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KK1, 2 KO 3 KRP 2 KSP 3</p>	<p>V 27 -rozlišuje vnější a vnitřní geologické procesy -uvede příčiny pohybu kontinentů a zdůrazní možné důsledky tohoto pohybu -popíše vznik a zánik zemské kůry a koloběh hornin na Zemi -nakreslí a popíše jednotlivé typy tektonických pochodů – zlomy, vrásy, poklesy -uvede nejčastější příčiny vzniku zemětřesení a jeho důsledky -diskutuje o významu zvětrávacích procesů -vysvětlí princip vodní, ledovcové a větrné eroze a uvede útvary vzniklé těmito procesy -zváží vliv vnitřních a vnějších geologických procesů na vývoj a trvání života na Zemi</p>	<p>Vnější a vnitřní geologické procesy pohyby kontinentů, vznik a zánik zemské kůry, oběh hornin zlomy, vrásnění, poklesy zemětřesení, zvětrávání, vodní, ledovcová a větrná eroze oběh vody důsledky geologických procesů</p>	<p>ZEM FYZ CHE</p>	<p>ENV (základní podmínky života – voda, ovzduší, půda)</p>	<p>video, výklad, diskuse, exkurze kvarta Podtržená témata probrat hlavně v zeměpise</p>
<p>KK1 KO 5 KU 4</p>	<p>W 28 -vyjmenuje půdotvorné činitele a porovná jejich význam pro vznik půdy -popíše půdní profil -rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v ČR a porovná jejich složení a vlastnosti -zjistí typ půdy v okolí školy a místa bydliště -posoudí význam půdy pro živé organismy a pro člověka -uvede příklady devastace půdy a jejich příčiny -navrhne způsoby rekultivace půdy</p>	<p>Půdy složení, vlastnosti, typy a druhy půd význam půdy devastace půd – eroze, znečištění, výstavba ochrana půd, rekultivace půdy</p>	<p>CHE ZEM</p>	<p>ENV (půda – propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, situace v okolí)</p>	<p>výklad, diskuse, vycházka do okolí školy kvarta Podtržená témata probrat hlavně v zeměpise</p>
<p>KU 2 KK1, 2 KO 5</p>	<p>X, Y 29 -vysvětlí vznik zkameněliny -popíše způsoby určování stáří</p>	<p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi zkameněliny, stáří hornin</p>	<p>CHE ZEM</p>	<p>ENV (základní podmínky života – přírodní zdroje)</p>	<p>výklad, ukázky zkamenělin, práce s geologickou mapou,</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KSP 3	<p><i>hornin</i> <i>-charakterizuje jednotlivá geologická období z hlediska horotvorné činnosti, formování kontinentů a výskytu živých organismů</i> <i>-popíše faktory umožňující vznik a vývoj života na Zemi</i> <i>shrne vývoj živých organismů na Zemi</i> <i>vyjmenuje významné oblasti ČR s nálezy zkamenělin</i> <i>rozdělí geologické jednotky našeho území – Český masiv a Karpaty – a popíše jejich vývoj</i> <i>-orientuje se v geologické mapě, s jejíž pomocí popíše stavbu území ČR a našeho regionu</i> <i>-vyjmenuje nejdůležitější suroviny těžené na území ČR a jejich význam</i> <i>-zváží ekologické důsledky těžby</i> <i>-diskutuje o geologické budoucnosti Země</i></p>	<p>geologické éry, geologické změny, vznik a vývoj života</p> <p>vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <p>geologická budoucnost Země</p> <p>Geologický vývoj a stavba území ČR</p> <p>Český masiv, Karpaty</p> <p>geologické složení regionu, geologické mapy, suroviny – těžba, význam, ekologické důsledky těžby</p>			<p>diskuse, muzeum – geologický vývoj našeho regionu</p> <p>kvarta</p> <p>Podtržená témata probrat hlavně v zeměpise</p>
KK1, 2 KO 5 KSP 3	<p>Z 30</p> <p><i>-rozlišuje pojmy počasí a podnebí</i> <i>-uvede hlavní přirozené příčiny klimatických změn</i> <i>-zváží vliv člověka na změny podnebí na naší planetě</i> <i>-diskutuje o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i></p>	<p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu</p> <p>počasí, podnebí</p> <p>příčiny klimatické změny – přirozené, člověk</p>	ZEM FYZ CHE	ENV (základní podmínky života, voda, vzduch, klimatické změny)	<p>video, diskuse, výklad</p> <p>kvarta</p> <p>témata probrat hlavně v zeměpise</p>
KU 1 KK1 KO 5	<p>AA 31</p> <p><i>-orientuje se v základních ekologických pojmech</i> <i>-uvede příklady neživých a živých složek životního prostředí</i> <i>-sleduje aktuální stav životního prostředí</i> <i>-vyjmenuje vzájemné vztahy mezi</i></p>	<p>Ekologie – základní pojmy</p> <p>Organismy a prostředí</p> <p>parazitismus, symbióza, predace, kompetice, komenzalismus</p>	ZEM FYZ	ENV (základní podmínky života – voda, vzduch, půda, propojenost světa)	<p>výklad, diskuse, pozorování, práce s internetem</p> <p>sekunda</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	rostlinami a prostředím, živočichy a prostředím i mezi živými organizmy navzájem -uvede příklady adaptací organismů na různé faktory prostředí				
KU 3 KRP 2 KK1	AA 32 -vysvětlí význam pojmu populace -uvede příklady umělých a přirozených společenstev, -na příkladu ekosystému rybník vymeží složky ekosystému -uvede příklady různých ekosystémů -určí anorganické a organické složky ekosystému -posoudí jaký vliv může mít narušení rovnováhy mezi živou a neživou složkou v ekosystému	Populace Společenstva živočišná a rostlinná společenstva Ekosystémy složky ekosystému na příkladu rybník, přirozené a umělé ekosystémy, rovnováha		ENV (ekosystémy)	výklad, diskuse, sekunda
KU 2 KRP 3 KK4 KO 5	AA 33 -uvede příklady potravních řetězců, vysvětlí jejich podstatu a význam -objasní vztahy mezi jednotlivými články řetězce nakreslí potravní pyramidu	Potravní řetězce producenti, konzumenti, reducenti potravní pyramida		ENV (ekosystémy, propojenost světa)	výklad, miniprojekt, diskuse sekunda
KSP 4 KRP 5 KO 5	AB 34 -zhodnotí vliv člověka na životní prostředí -uvede příklady narušení rovnováhy v ekosystému ve svém okolí i ve světě -navrhne jak je možné snížit znečištění vody, ovzduší, půdy uvede příklady alternativních zdrojů energie -charakterizuje formy ochrany přírody v ČR uvede příklady zvláště chráněných	Ochrana přírody globální problémy lidstva – čerpání přírodních zdrojů, výživa, populační exploze ekologické katastrofy obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Zvláště chráněná území národní parky, CHKO, NPR, PR, NPP, PP Natura 2000	FYZ kvarta DEJ ZEM kvarta VKO CHE tercie	ENV (ochrana biologických druhů, biodiverzita, ochrana přírody, právní řešení u nás)	Internet, práce s mapou, výklad, exkurze sekunda

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<i>území v okolí Poděbrad</i>				
KU 2, 4 KK1 KP 1	AC 35 -seznámí se s metodami zkoumání přírody -pojmenuje části mikroskopu a stereolupy naučí se pracovat s lupou, stereolupou a mikroskopem -zhotoví mikroskopický preparát zapíše výsledky pozorování do pracovního protokolu -naučí se kreslit a popisovat pozorované objekty určí rostliny a živočichy, minerály a horniny podle určovacích klíčů a atlasů	Metody poznávání přírody pozorování přírody, pokus lupa, stereolupa, mikroskop potřeby k mikroskopování rostlinná a živočišná buňka, rostlinná pletiva, části rostlinného těla, nižší a vyšší rostliny, tkáně orgány, orgánové soustavy, živočichové minerály, horniny, zkameněliny určovací klíče a atlasy	FYZ CHE		Probrat v předmětu Člověk a práce Tercie nebo kvarta
KRP 1 KP1, 2	AC 36 -seznámí se s pravidly bezpečnosti práce při výuce biologie -shrne jak se má chovat v přírodě, ve zvláště chráněných územích	Řád a bezpečnost práce při výuce biologie	CHEM		Výklad Tercie nebo kvarta
KU 2 KO1, 4	AD 35 -uvede příklady biologických objevů a jejich autorů	Významní biologové A.Leuwenhoeck, C.Linné, L.Pasteur, Ch.Darwin, J.G.Mendel, I.P.Pavlov, A.Fleming, J.Jesenský, J.E.Purkyně, J.Barrande, Watson a Crick	DEJ		výklad, práce s internetem, referát

5.5.4 Vzdělávací obor Zeměpis (ZEM)

Charakteristika:

Zeměpis (geografie) je zařazen jako vyučovací předmět v primě až kvartě, má přírodovědný, společenskovední i technický charakter. Umožňuje žákovi poznávání přírody i společnosti jako systému, chápání udržování přírodní rovnováhy a vztahu společnosti k přírodě. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních jevů i souvislosti mezi nimi a dopady lidské činnosti na přírodu. Zeměpis obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v blízkém území místní krajiny, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Poskytuje nezbytný podklad zeměpisu vyučovanému ve vyšších ročnících školy.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy:

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - Okruh se vyučuje **v primě**. Učí žáky získávat a hodnotit data a pracovat s mapami. Rozvíjí schopnost řešit problémy a využívat moderní technologie.
2. Přírodní obraz Země - Vyučuje se **v primě**. Okruh směřuje k poznání přírodních zákonitostí.
3. Regiony světa - Okruh je určen **pro primu a sekundu**. Přibližuje žákům život lidí v různých oblastech světa.
4. Společenské a hospodářské prostředí - Okruh seznamuje žáky se sociální, hospodářskou a politickou situací ve světě. Vyučuje se **v tercii**.
5. Životní prostředí - Okruh se vyučuje **v tercii** a umožňuje žákovi porozumět vztahu člověk a příroda, pochopit hlavní rizika společenských vlivů na přírodu. Patří sem i globální problémy.
6. Česká republika - Vyučuje se **v kvartě**. Okruh směřuje k bližšímu poznání České republiky a jejího postavení v Evropě a ve světě.
7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - Tento okruh se vyučuje **ve všech ročnících nižšího gymnázia**, jedná se o aplikaci, praktické využití geografických poznatků v přírodě i společnosti.

Časové vymezení:

Zeměpis se vyučuje v primě a sekundě s časovou dotací 2 hodiny týdně, v tercii a kvartě 1 hodinu týdně.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor: Zeměpis Tematický okruh: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5 KP 1, 2, 3	A 1 - rozpozná geografické informace - adekvátně použije odpovídající geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech a dalších zdrojích - vyhledá a zhodnotí geografické informace z tematických map - pracuje s kartogramy, kartodiagramy, grafy, statist. údaji a tabulkami - zvládá základní matematické úkony s geografickými údaji - vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech - vysvětlí příčiny rozdílů sledovaných jevů - osvojí si základní dovednosti ve vyhledávání geografických dat v odborných textech a na internetu - zaujme stanovisko k daným údajům - obhájí svůj názor na danou problematiku	<ul style="list-style-type: none"> · tematické mapy · statistické údaje · grafy tabulky s údaji (údaje týkající se jednotlivých oborů geografie) 	MAT		výklad, diskuse, skupinová práce, referát, zpracování statistických údajů

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5 KP 1, 2, 3</p>	<p>B 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit, co je to globus a mapa - použije odpovídající základní geografickou a kartografickou terminologii - vysvětlí vznik mapy - využije mapu v praktickém životě - rozliší mapy z hlediska prostoru (plány, mapy místní oblasti až mapy světa, mapy jiných těles než Země), z hlediska obsahu (obecné, tematické), z hlediska času (informace v mapě z hlediska času, mapy z různých období) - vybere vhodné mapy pro hodnocení geografických objektů a jevů - má základní dovednosti práce s mapou: - vyhledá pojmy z rejstříku, aktivně použije jazyk mapy (symboly, vysvětlivky, smluvené značky) - rozliší polohopis, výškopis, popis mapy - pracuje s měřítkem mapy - určí zeměpisnou polohu místa - seznámí se v obecné a regionální geografii se základními pojmy, které umí s porozuměním používat - využije nejrůznější zdroje pro srovnání geografických objektů a jevů - sleduje rozdíly a podobnosti geografických objektů a jevů - dokáže vysvětlit na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině 	<ul style="list-style-type: none"> · glóbus, mapa · mapy – měřítko, druhy map, obsah map · světové strany · rovnoběžky a poledníky · určování zeměpisné polohy · výškopis, polohopis a popis map 	<p>MAT (poměr) FYZ (magnet. pole Země)</p>		<p>práce s atlasem, diskuse, skupinová práce, referát</p>
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5 KP 1, 2, 3</p>	<p>B 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy glóbus, mapa - rozliší výškopis, polohopis, popis mapy - vypočítá různé vzdálenosti na glóbu a mapě podle měřítka - vysvětlí pojmy: rovnoběžka, poledník - vyhledá na mapě souřadnice zadaného místa na Zemi - definuje polohu místa podle zeměpisných souřadnic - uvede konkrétní případy využití zeměpisné polohy v reálném životě - prakticky využije turistickou mapu - určí azimut v krajině 	<ul style="list-style-type: none"> · glóbus, mapa · zeměpisná síť · určování polohy pomocí zeměpisných souřadnic · světové strany · plán · turistická mapa, smluvené značky · azimut 	<p>MAT - úhel</p>		<p>praktické činnosti s mapou, praktická cvičení v krajině, výklad, diskuse</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<ul style="list-style-type: none"> -orientuje plány a mapy vzhledem ke světovým stranám -orientuje se v neznámé krajině -odhadne vzdálenost a výšku v terénu -ověří odhad podle mapy -znázorní graficky prošlou trasu aplikuje kartografické produkty v tištěné a elektronické podobě - srovná vytvořenou mentální mapu s mapou nebo plánem stejného území - vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro místní orientaci - nakreslí mapu oblíbených anebo rizikových míst v obci a okolí 				
Tematický okruh: Přírodní obraz Země					
KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5	C 5, 1, 3 -vyjmenuje objekty tvořící vesmír a sluneční soustavu a uvede jejich příklady -vysvětlí rozdíly mezi různými objekty ve vesmíru a sluneční soustavě - porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi -seřadí je podle velikosti a vzdálenosti od Země -porovná jejich další vlastnosti -vlastními slovy vyjádří názor na existenci mimozemské civilizace a vesmírnou turistiku -posoudí technické možnosti lidstva na poznání vesmíru a na příkladech vysvětlí vývoj lidského poznání v souvislosti s rozvojem techniky -uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru -zhodnotí, jak ovlivňují dnešní život	<ul style="list-style-type: none"> · poznání vesmír, galaxie, sluneční soustava a její planety, měsíce, komety a ostatní tělesa · planeta Země · vznik vesmíru, existence života · vzdálenosti ve vesmíru, souhvězdí · poznávání vesmíru pomocí přístrojů a techniky · výpravy do vesmíru 	MAT, FYZ (planeta Země IV) DEJ PRI (stavba Země – II)		práce s CD ROM, diskuse, pozorování dalekohledem (návštěva hvězdárny)
KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2,	C 6, 1,3 -umí popsat tvar Země -podá o něm důkazy	<ul style="list-style-type: none"> · tvar a rozměry Země · dva základní pohyby Země a jejich důsledky 	FYZ (zatmění – IV)		pozorování v krajině diskuse

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5</p>	<p>-komentuje vývoj představ o tvaru Země -zná 2 zákl. pohyby Země -vysvětlí důsledky otáčení Země okolo osy a jejího oběhu kolem Slunce - vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život lidí a organismů -vysvětlí časové údaje o odůvodní jejich délku -zná důvody střídání dne a noci -nalezne příčiny odlišné délky světlého dne a noci v různých zem. šířkách -odůvodní vznik časových pásem na Zemi -umí přepočítávat čas ve stejném okamžiku v každém z nich -vysvětlí pojem datová hranice, pásmový čas -pracuje s mapou časových pásem -řeší problémové úkoly</p>	<ul style="list-style-type: none"> · střídání dne a noci · roční období · časová pásma, datová hranice 			<p>práce s textem referát</p>
<p><u>KU 1, 2, 3,</u> <u>4</u> <u>KRP 1, 2,</u> <u>3, 4, 5</u> <u>KK 1, 2, 3,</u> <u>4</u> <u>KSP 3</u> <u>KO 5</u></p>	<p><u>D 7, E, F1, 3</u> -definuje pojem krajinná sféra, přírodní sféra, společenská sféra, jednotlivé složky přírodní sféry -zařazuje prvky přírodní sféry do jednotlivých složek -chápe přírodní sféru jako výsledek vzájemného působení jejich jednotlivých složek - uvede na příkladech příčinné vztahy v krajině -uvědomuje si vliv působení činnosti člověka na přírodní sféru -pracuje s tematickými mapami -vyvozuje z nich vzájemnou souvislost a podmíněnost přírodních jevů -popisuje přírodní jevy a hledá příčiny -aplikuje teoretické poznatky v reálném životě - vymezí podnebné pásy - uvede vliv šířkové pásmovitosti a</p>	<ul style="list-style-type: none"> · krajinná sféra · přírodní sféra · složky přírodní sféry: litosféra – litosf. desky, jejich pohyb a důsledek, stavba Země, oceánské dno, typy pohoří, vliv vnitřních činitelů na vznik tvarů zemského povrchu hydrosféra – vodstvo na povrchu Země (sv. oceán, vlastnosti mořské vody, tekoucí, stojaté vody na pevnině), vodstvo pod povrchem, voda v atmosféře atmosféra – podnebí, počasí, meteorologické prvky, podnebné pásy, pedosféra – neživá a živá složka půdy, vznik půdy, půdní typy a druhy, biosféra – ekosystém, charakteristika přírodních krajin, jejich lokalizace a možnosti využití, přírodní krajiny v závislosti na zem. šířce a nadm. výšce, kulturní krajina · tvary zemského povrchu jako výsledek vzájemného působení vnitřních a vnějších činitelů 	<p>PRI FYZ (voda - III, vzduch – II)</p>		<p>práce s textem v učebnici, referát, video, práce s atlasem, s CD ROM, diskuse, praktická cvičení v krajině</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí - pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí - popíše rozmístění vody na Zemi - vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi - žák vysvětlí rozmístění zdrojů a význam vody pro život lidí a organismů - popíše dostupnost vodních zdrojů a spotřebu vody v různých regionech světa - uvede na příkladech proces znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost - popíše hlavní vegetační pásy (biomy) a výškové stupně a jejich prostorový výskyt na Zemi - zaujímá stanovisko ke stavu přírodní sféry; - navrhuje možná řešení 				
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 5</p>	<p>D 8, E, F1, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje pojmy vnitřní a vnější činitel - vysvětlí příčiny, průběh a důsledek zemětřesení, sopečné činnosti a vrásnění - lokalizuje tektonicky aktivní oblasti na Zemi a odůvodní výskyt - uvede příklady vnějších činitelů - vyvodí důsledky vzájemného působení vnitřních a vnějších činitelů - rozliší tvary zemského povrchu - aplikuje poznatky na konkrétní jevy v krajině - diskutuje o přírodních katastrofách - prokáže správné občanské postoje - navrhne možnou pomoc postiženým lidem - předvede způsoby poskytnutí první pomoci při různých poraněních - posuzuje situaci v místní krajině 	<ul style="list-style-type: none"> · vnitřní činitel: pohyby litosférických desek, sopečná činnost, horotvorná činnost, zemětřesení · vnější činitel: působení tekoucí vody, větru, ledovců, změny teplot vzduchu · živelní pohromy – rizika v přírodě 	PRI (IV)		<p>práce s textem v učebnici, referát, diskuse, praktická cvičení v krajině, řešení modelových situací</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Tematický okruh: Regiony světa					
<p>KU 1, 2, 3, 5 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5 KP 3</p>	<p>G 9, 1, 3 -rozumí pojmu region, regionalizace -ví co to jsou přírodní podmínky a umí uvést příklady přírodního regionu -ví co to jsou sociální a hospodářské podmínky a umí uvést příklady hospodářských regionů - uvede na příkladech, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter regionů světa - uvede na příkladech, jak vybrané společenské podmínky a vztahy ovlivňují charakter regionů světa -umí charakterizovat region z geografického hlediska (po přírodní a společenské stránce) - lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik oblasti (regiony) světa - lokalizuje v oblastech (regionech) světa rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<ul style="list-style-type: none"> · region, regionalizace · kritéria – poloha, rozloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářské podmínky 			<p>výklad, rozhovor, diskuse, práce s mapami a textem, zeměpisné PC programy, konkrétní videoukázky oblastí světa</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 5 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5 KP 3</p>	<p>G 10, 1, 3 -vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadílů a oceány na Zemi, určí jejich zeměpisnou polohu a porovná rozlohu -vyhledá dostupné informace o nich -na mapě najde významné prvky povrchu oblastí a charakterizuje vodstvo -vyjmenuje podnebné pásy, určí kde se nachází a popíše je -najde a charakterizuje hlavní biomy -porovná sociální podmínky -charakterizuje hospodářské podmínky -po zhodnocení všech podmínek dokáže určit jádrové a periferní oblasti -umí rozdělit jednotlivé světadílů do regionů -charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů -posoudí význam mezinárodní spolupráce při výzkumu oceánů</p>	<ul style="list-style-type: none"> · členění pevniny na světadílů · poloha světadílů · přírodní a sociální podmínky světadílů · regionalizace světadílů · významní objevitelé a cestovatelé jednotlivých světadílů · makroregiony, srovnávání oblastí · světový oceán a jeho části, hospodářské využití, problémy 	<p>VKO DEJ</p>		<p>výklad, rozhovor, diskuse, práce s mapami a textem, zeměpisné PC programy, konkrétní videoukázky oblastí světa</p>
---	---	--	--------------------	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 5 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5 KP 3</p>	<p>G 11, 1, 3 -charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo a přírodní zdroje Afriky -vyhledá na mapách hospodářské oblasti charakterizuje je a určí nejvýznamnější státy a města těchto oblastí -charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo a přírodní zdroje Austrálie a Oceánie -vyhledá na mapách hospodářské oblasti popíše je, určí hlavní město Australského svazu a Nového Zélandu -s pomocí mapy přečte a lokalizuje státy a teritoria Australského svazu -vymezí a charakterizuje polární oblasti -charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo a přírodní zdroje Ameriky -vyjmenuje a vyhledá na mapách makroregiony Ameriky a charakterizuje je -uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti USA a Kanady, hlavní města, významná města a významné státy -vyjmenuje a vyhledá na mapách , charakterizuje nejvýznamnější státy Latinské Ameriky -charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo a přírodní zdroje Asie -určí, vyhledá na mapě a charakterizuje kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Afrika – geografická poloha, přírodní poměry, osvojování Afriky lidmi, obyvatelstvo, hospodářství, oblasti, významné státy a města · Austrálie a Oceánie - geografická poloha, přírodní poměry, osvojování lidmi, obyvatelstvo, hospodářství, Australský svaz, Tichomoří · Polární oblasti · Amerika - geografická poloha, přírodní poměry, osvojování Ameriky lidmi, obyvatelstvo, hospodářství, oblasti, významné státy a města · Asie - geografická poloha, přírodní poměry, osvojování Asie lidmi, obyvatelstvo, hospodářství, oblasti, významné státy a města · Evropa – geografická poloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství, oblasti Evropy, významné státy, hlavní a významná města, územní rozdíly, spolupráce a integrace, Evropská Unie 	<p>DEJ VKO PRI</p>	<p>MKV (etnický původ) VEG (Naši sousedé v Evropě, Naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, Evropské integrace)</p>	<p>výklad, rozhovor, diskuse, práce s mapami a textem, zeměpisné PC programy, konkrétní videoukázky oblastí světa</p>
---	---	--	----------------------------	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>obyvatelstva, hospodářské oblasti, určí a vyhledá hlavní a nejvýznamnější města -zdůvodní mimořádné postavení Japonska, charakterizuje rozvoj nově industrializovaných zemí J a JV Asie -posoudí demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny -zhodnotí politickou, náboženskou a hospodářskou situaci v JZ Asii -charakterizuje Rusko (evropskou a asijskou část), posoudí jeho situaci ve světě -charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo a přírodní zdroje, obyvatelstvo a hlavní hospodářské aktivity Evropy -objasní aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy, -určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství -vyjmenuje a ukáže na mapě, charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí, hlavní a významná města států -rozlišuje více podrobností o státech střední Evropy -dokáže diskutovat o Evropské Unii</p>				
--	--	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 1, 2, 3, 5 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5 KP 3</p>	<p>H 12, 1, 3 -ve vybraných regionech určí hlavní přírodní rizika - žák popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů - uvede na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech -ve vybraných regionech určí hlavní politická, náboženská a hospodářská rizika - porovná vybrané modelové státy (regiony) světa -zná hlavní environmentální problémy regionů, zvažuje jejich příčiny a možný vývoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> · vybrané regiony – charakteristika, postavení ve světě ve světadílu, ekologické, politické, kulturní, surovinové, náboženské, třídní rozdíly, problémy, řešení, mezinárodní pomoc,... 	<p>DEJ VKO PRI</p>		<p>výklad, rozhovor, diskuse, práce s mapami a textem, zeměpisné PC programy, konkrétní videoukázky oblastí světa</p>
Tematický okruh: Společenské a hospodářské prostředí					
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5</p>	<p>I 13, 1, 3 - charakterizuje obyvatelstvo světa a jeho částí na základě využití různých zdrojů - rozliší charakteristiku obyvatelstva hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí - pozná historický vývoj počtu obyvatelstva - vypočítá přirozený přírůstek na příkladech států - vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva - uvede pravděpodobný vývoj počtu a přírůstku obyvatel - vysvětlí pojmy: migrace, emigrace, imigrace - zdůvodní příčiny velkých světových migračních vln - porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi - zdůvodní regionální rozdíly rozmístění</p>	<ul style="list-style-type: none"> · počet obyvatel světa a jeho početní růst · rozmístění obyvatelstva na Zemi · územní pohyb obyvatelstva · lidské rasové skupiny, národy, jazyky · náboženství ve světě 	<p>PRI</p>	<p>MKV (Etnika, rasy, multikulturalita)</p>	<p>Výklad Řízený rozhovor Práce s mapou Práce s textem Práce se statistickými údaji Práce s internetem</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>obyvatelstva</p> <p>-rozdělí obyvatelstvo podle základních kvalitativních a kulturních znaků: rasa, jazyk, náboženské vyznání, pohlaví, věk, ekonomická aktivita</p> <p>- uvede na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (třída, rodina, přátelé, sousedé apod.)</p>				
<p>KU 1, 2, 3, 4</p> <p>KRP 1, 2, 3</p> <p>KK 1, 2, 3, 4</p> <p>KSP 3</p> <p>KO 1, 4, 5</p>	<p>J 14, 1, 3</p> <p>-porovná venkovská a městská sídla</p> <p>- uvede význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel</p> <p>-pochopí pojmy urbanizace a suburbanizace</p> <p>-zhodnotí význam typů sídel a uvede příklady</p> <p>-nalezne největší světové aglomerace</p> <p>-vysvětlí pojmy: aglomerace, konurbace, megalopole</p> <p>-lokalizuje městské státy</p> <p>-pozná strukturu měst a vysvětlí funkce částí měst</p>	<ul style="list-style-type: none"> · sídla a územní struktura měst · sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace 		<p>MKV (různé způsoby života)</p>	<p>Výklad</p> <p>Řízený rozhovor</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Práce s textem</p> <p>Práce se statistickými údaji</p> <p>Práce s internetem</p>
<p>KU 1, 2, 3, 4</p> <p>KRP 1, 2, 3</p> <p>KK 1, 2, 3, 4</p> <p>KSP 3</p> <p>KO 1, 4, 5</p>	<p>K 15, 16, 1, 3</p> <p>-rozlíší hlavní sféry hospodářské činnosti člověka</p> <p>-vysvětlí rozdíly mezi jádrovými, periferními a semiperiferními regiony</p> <p>-zná vztah mezi rostlinnou a živočišnou výrobou</p> <p>-rozdělí typy zemědělské výroby podle úrovně</p> <p>-vyhledá hlavní plodiny jednotlivých podnebných pásů</p> <p>-zařadí do přírodních krajin druhy hospodářských zvířat</p> <p>-vymezí hlavní oblasti mořského rybolovu</p> <p>-uvede funkce lese v krajině</p> <p>-rozdělí průmyslovou výrobu do</p>	<ul style="list-style-type: none"> · světové hospodářství · jádrové, periferní a semiperiferní oblasti · zemědělství – rostlinná a živočišná výroba · rybolov a lesní hospodářství · průmysl těžký a spotřební · doprava · služby · cestovní ruch · mezinárodní obchod · hlavní hospodářské organizace světa 	<p>VKO</p> <p>FYZ (sluneční energie – III)</p>		<p>Výklad</p> <p>Řízený rozhovor</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Práce s textem</p> <p>Práce se statistickými údaji</p> <p>Práce s internetem</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>jednotlivých oborů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby - uvede obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby - uvede na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit - pochopí souvislosti mezi jednotlivými průmyslovými obory - zhodnotí faktory územního rozmístění průmyslových oborů - vyjmenuje druhy dopravy - porovná vývoj jednotlivých druhů dopravy - zhodnotí klady a zápory druhů dopravy - zdůvodní význam služeb pro obyvatelstvo - vymezí hlavní oblasti služeb - najde hlavní oblasti cestovního ruchu - zváží význam cestovního ruchu pro obyvatelstvo a hospodářství - vysvětlí pojmy: export, import, obrát a bilance zahraničního obchodu - vyhledá nejdůležitější centra světového obchodu - pozná hlavní hospodářské organizace Evropy a světa - uvede na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací - význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací 				
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3 KK 1, 2, 3, 4 KSP 3 KO 1, 4, 5</p>	<p>L 17, 18, 1, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí státy podle základních charakteristik a vysvětlí rozdíly - vyhledá příklady státních hranic a hlediska, která se uplatňují při jejich rozlišení 	<ul style="list-style-type: none"> • poloha, rozloha států • státní hranice • státní zřízení • správní členění • způsob vlády • stupeň rozvoje států 	VKO		<p>Výklad Řízený rozhovor Práce s mapou Práce s textem Práce se</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí a pochopí rozdíly závislých a nezávislých států a území -rozdělí státy podle stupně hospodářského vývoje -uvede mezinárodní organizace a zhodnotí zařazení ČR do nich -pozná význam členství ČR v těchto organizacích -uvede ohniska neklidu současného světa -objasní příčiny konfliktů 	<ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní politické organizace a seskupení • ohniska neklidu v současném světě 			<p>statistickými údaji Práce s internetem</p>
Tematický okruh: Životní prostředí					
<p>KU 2, 4 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 3, 5 KO 5</p>	<p>M 19, 20, 1, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojmy: krajina, populace, společenstvo, ekosystém, prvek a složka krajiny, přírodní a kulturní krajina, životní prostředí, ekologie, emise, imise, exhalace, asanace -pojmenuje krajinné činitele a hlavní krajinné procesy -uvede konkrétní příklady prvků a složek krajiny -porovná různé typy krajin -zhodnotí převažující funkci a typ místní krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinné činitele a krajinné procesy • prvky a složky krajiny, ekosystémy • přírodní a kulturní krajiny • životní prostředí lidské společnosti 	PRI (geologie, ekologie – IV)	ENV (Ekosystémy)	<p>výklad, zeměpisná vycházka, rozhovor, konkrétní videoukázky krajiny a vlivů člověka na krajinu</p>
<p>KU 2, 4 KRP 1, 2, 3, 5 KK 1, 3, 5 KO 5</p>	<p>N 21, 1, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> -posoudí, jak společenské vlivy působí na krajinu a životní prostředí -zhodnotí působení zemědělské výroby na krajinu, objasní vliv na půdu -vysvětlí jak průmysl a doprava narušují ovzduší a další složky krajiny -uvede důsledky těžby surovin, vyjmenuje alternativní zdroje -charakterizuje hlavní ekosystémy a najde jejich hlavní problémy, předpoví jejich možný vývoj -uvede na příkladech důsledky nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vlivy lidské společnosti na krajinu a životní prostředí, přírodní zdroje • působení životního prostředí na člověka, jeho vliv na lidské zdraví • trvale udržitelný rozvoj • ochrana přírody a ekologie • ekologická výroba • globální problémy - přírodní a společenské 	PRI VKO	ENV (Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí)	<p>výklad, zeměpisná vycházka, rozhovor, konkrétní videoukázky krajiny a vlivů člověka na krajinu</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit - uvede na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika - zhodnotí přírodní zdroje v krajinách z hlediska jejich vyčerpatelnosti a obnovitelnosti - vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života - zdůvodní nutnost ochrany přírody - vyjmenuje globální problémy lidstva a pokusí se navrhnout možné řešení - bude znát zásady ekologického chování a bude se snažit podle nich chovat 				
Tematický okruh: Česká republika					
<p>KU 1, 2, 3, 4 KRP 1, 2, 3, 4, 5 KK 1, 2, 3, 4 KSP 1, 2, 3, 4, 5 KO 2, 3, 4, 5</p>	<p>P 24, 26, 1, 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu a tvar území ČR - vysvětlí rozdíly mezi geomorfologickými celky z hlediska vzniku a vývoje - naučí se lokalizovat základní geomorfologické celky - vysvětlí čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR - zhodnotí význam podnebných činitelů na podnebí v ČR - zjistí, kde se nacházejí extrémní srážkové a teplotní hodnoty a zdůvodní je - popíše základní říční síť - lokalizuje jezera v ČR a vysvětlí jejich vznik - zhodnotí význam umělých vodních nádrží - vysvětlí rozdíl mezi půdními typy a druhy - popíše rozmístění půdních typů a druhů - porovná využití půdních typů a druhů - pozná hlavní floristické oblasti ČR - popíše vzhled výškových stupňů 	<ul style="list-style-type: none"> • poloha, rozloha, tvar území ČR • povrch a jeho členění • podnebí ČR, podnebné oblasti • vodstvo • půdy • biosféra • ochrana přírody v ČR • obyvatelstvo ČR - základní statistické údaje • kvalitativní znaky obyvatel ČR • sídla ČR • nerostné surovina ČR • průmysl – těžební, energetický, hutnický, strojírenský, chemický, stavebních hmot, sklářský, keramický, textilní a oděvní, dřevozpracující a papírenský, potravinářský • zemědělství – rostlinná výroba • zemědělství – živočišná výroba • doprava – silniční, železniční, vodní, letecká, potrubní, přenos informací a MHD 	<p>PRI VKO DEJ CHE (chem. prům. ČR – IV)</p>	<p>ENV (ochrana přírody ČR)</p>	<p>Výklad Řízený rozhovor Práce s mapou Práce s textem Práce se statistickými údaji Práce s internetem Exkurze místního regionu</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<ul style="list-style-type: none"> -vyhledá v mapě velkoplošná chráněná území -zjistí počet obyvatel v ČR -vysvětlí pojmy:natalita,mortalita,přirozený přírůstek a zhodnotí tyto statistické údaje v ČR -popíše národnostní složení obyvatelstva a vysvětlí národnostní složení obyvatelstva pohraničních regionů -zdůvodní rozdíly v hustotě zalidnění -rozdělí obyvatelstvo ČR podle věku,pohlaví,náboženského vyznání a ekonomické aktivity -vyhledá velkoměsta ČR -vysvětlí příčiny rozmístění velkých měst -vyhledá ložiska nerostných surovin v ČR -zdůvodní vývoj hospodářské úrovně území dnešní ČR v období 19. až 21.století -v mapě vyhledá hlavní průmyslová centra jednotlivých průmyslových oborů a určí lokalizační faktory těchto center -najde a porovná jádrové a periferní hospodářské oblasti a odvodí změny v těchto oblastech -zná největší průmyslové podniky ČR a pojmenuje jejich výrobky -vysvětlí rozdíly v zemědělské výrobě nížin,vrchovin a hornatin ČR -vyhledá v mapě hlavní druhy zemědělských plodin a hospodářských zvířat -vyhledá hlavní trasy jednotlivých druhů dopravy -zhodnotí význam hlavních tras a zdůvodní jejich problémy -posoudí význam služeb v ČR a pokusí se porovnat jejich úroveň se sousedními státy 	<ul style="list-style-type: none"> • služby, rekreace a cestovní ruch ČR • mezinárodní obchod, organizace 			
--	---	---	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-vyhledá hlavní oblasti cestovního ruchu a rekreace a rozřídí je podle formy rekreace</p> <p>-uvede příklady výrobků (surovin), které mají významný podíl na exportu a importu</p> <p>-zná příklady účasti a členství ČR ve světových organizacích</p> <p>- uvede význam členství České republiky v Evropské unii</p> <p>- porovná přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) státy</p>				
<p>KU 1, 2, 3, 4</p> <p>KRP 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>KK 1, 2, 3, 4</p> <p>KSP 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>KO 2, 3, 4, 5</p>	<p>Q 25, O 22, 23, 1, 3</p> <p>-lokalizuje na mapě kraje ČR a zná krajská města</p> <p>-popíše rozdíly fyzickogeografických charakteristik jednotlivých krajů</p> <p>-zdůvodní rozdíly hospodářské úrovně krajů</p> <p>-zdůvodní postavení Středočeského kraje v ČR</p> <p>-vysvětlí postavení místního regionu ve vztahu k okolním regionům</p> <p>-popíše přírodní podmínky místního regionu</p> <p>-zhodnotí hospodářskou</p> <p>- uvede perspektivy místního regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> · kraje ČR (Praha, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královehradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský) · místní region (Poděbradsko, Kolínsko, Nymbursko, Pečecko) 	<p>DEJ</p> <p>PRI</p> <p>VKO</p>	<p>ENV</p> <p>(naše obec)</p>	<p>Výklad</p> <p>Řízený rozhovor</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Práce s textem</p> <p>Práce se statistickými údaji</p> <p>Práce s internetem</p> <p>Exkurze</p> <p>místního regionu</p>
<p>Tematický okruh: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p>					
<p>KU 2, 3, 4</p> <p>KRP 2, 3, 4, 5</p> <p>KK 1, 3, 4</p> <p>KSP 1, 3</p> <p>KO 3, 5</p> <p>KP 1</p>	<p>R 27</p> <p>-pracuje s turistickou mapou zorientuje ji pracuje s jejím měřítkem,</p> <p>-vysvětlí pojmy: kóta, nadmořská výška, vrstevnice, azimut</p> <p>-určí světové strany pomocí buzoly</p> <p>- orientuje v terénu pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy) a map</p> <p>-odhadne výšku budov, stromů v terénu</p> <p>-odhaduje vzdálenosti; -dokáže jít podle azimutu a stanovit azimut trasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> · práce s mapou, měřítko · světové strany, buzola a práce s ní · azimut · odhady vzdáleností a výšek 			<p>výklad,</p> <p>zeměpisná vycházka,</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 3, 4 KSP 1, 3 KO 3, 5 KP 1</p>	<p>R 28 -vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek -vytvoří náčrt trasy pomocí azimutů -orientuje se podle přírodních ukazatelů - rozpozná objekty ve sledované krajině - určí změny v pozorované krajině na základě porovnání historických a současných zdrojů informací - umístí objekty v krajině do předem daných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce); -hodnotí přírodní jevy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základy náčrtků • pochodové osy • přírodní jevy, hodnocení a orientace podle nich 	<p>VYV</p>		<p>výklad, zeměpisná vycházka,</p>
<p>KU 2, 3, 4 KRP 2, 3, 4, 5 KK 1, 3, 4 KSP 1, 3 KO 3, 5 KP 1</p>	<p>S 29 -umí se bezpečně chovat v přírodě -vysvětlí pojem živelní pohroma, uvede příklady -uvede hlavní zásady chování při vzniku živelních pohrom - vysvětlí význam záchranného systému za mimořádných situací - popíše vhodné chování v různých modelových situacích za mimořádných událostí -zná důležitá telefonní čísla -uvede zdroje nebezpečí v místní oblasti -uvede předměty evakuačního zavazadla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zásady chování ve volné přírodě – riziko v přírodě • živelní pohromy • opatření a chování při nebezpečí • evakuační zavazadlo 			<p>výklad, zeměpisná vycházka,</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

3.5.5 Vzdělávací obor: Biologie kolem nás (volitelný předmět) (BKN)

Charakteristika:

Volitelný předmět BKN nabízí prohloubení základních poznatků a dovedností týkajících se poznávání přírodnin, práce s mikroskopem, s určovací literaturou, přispívá k schopnosti vyhledávat, zpracovávat, vyhodnocovat a využívat biologické informace, data a rozvíjet tak klíčové kompetence na vyšší úrovni. Vede k získání pozitivního vztahu k přírodě a její ochraně.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení BKN:

Vzdělávací obsah je dělen na tematické okruhy **Poznávání přírodnin a laboratorní práce** a **Biologické informace a data**.

Časové vymezení BKN:

Studium je časově rozvrženo do sekundy resp. tercie s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny za jedno pololetí, tedy cca 8 dvouhodinových lekcí.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda					
Vzdělávací obor: Biologie kolem nás					
Komp. index:	Index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU1, 2, 3, 4 KK1, 3, 4 KRP2, 3, 4 KP1, 2, 3 KSP1	-ovládá zásady správného mikroskopování -dodržuje zásady správného kreslení biologického objektu -bezpečně rozezná základní přírodniny vyskytující se v okolí školy -používá zdrojové informace k určování přírodnin	Poznávání přírodnin a laboratorní práce Laboratorní technika Přírodniny Příroda mého okolí	ZEM PRI CHE	ENV (lidské sídlo – město - umělý ekosystém) OSV (cvičení smysl. vnímání, cvičení dovedností a zapamatování)	Určování přírodnin pomocí klíče Dvouhodinové přírodovědné exkurze do okolí školy Využití mikroskopické techniky Laboratorní práce
KU1, 2, 3, 4 KK1, 3, 4 KRP2, 3, 4, 5 KP2 KSP1	-zná zdroje informací a dat -vyhledá potřebná data na internetu a z dalších dostupných zdrojů - tato data dokáže vyhodnotit, třídit a zpracovat	Biologické informace a data Informace a data na internetu a v literatuře Zpracování informací a dat z různých zdrojů	IKT PRI	OSV (kreativita - pružnost nápadů a originalita) OSV (kooperace)	Tvorba závěrečné práce na určité biologické téma-jednotlivci nebo skupiny Její předvedení a obhajoba

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

3.5.6 Vzdělávací obor: Praktický zeměpis (volitelný předmět) (PZE)

Charakteristika:

Praktický zeměpis je zaměřen na aplikaci poznatků z předmětu zeměpis. Zároveň tento předmět rozšiřuje praktické znalosti studentů. Studenti získají větší rozhled o aktuálním dění ve světě. Procvičí si také práci s informačními technologiemi.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení :

Tematické okruhy:

1. Statistické zpracování geografických dat a práce s mapou
2. Aktuální události ve světě, ČR a místním regionu

Časové vymezení :

Volitelný předmět je určen pro sekundu a tercii, s časovou dotací 2 hodiny / 2 týdny, jedno pololetí.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda					
Vzdělávací obor: Praktický zeměpis (volitelný předmět)					
Komp. index:	Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
1. Statistické zpracování geografických dat a práce s mapou					
KU2, 3, 4 KRP2, 3, 4, 5 KK1, 3, 4 KSP1, 3 KO3, 5 KP1	- <i>umí vyhledat a utřídit geografické informace</i> - <i>používá statistické metody</i> - <i>pracuje s mapami různých měřítek a s buzolou</i> - <i>používá kartometrické metody práce</i>	- vyhledávání dat v publikacích a na internetu - základy statistiky - tvorba grafů a tabulek - měření na mapách - tvorba vlastních map a plánů	Mat – statistika ZEM IVT		Práce s počítačem Práce s mapou, buzolou, planimetrem...
2. Aktuální události ve světě, ČR a místním regionu					

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU2, 3, 4 KRP2, 3, 4, 5 KK1, 3, 4 KSP1, 3 KO3, 5 KP1</p>	<p>- sleduje aktuální dění ve světě i v ČR ze sdělovacích prostředků - aktuální události dokáže reprodukovat a pokouší se je analyzovat a navrhuje možná řešení - vytvoří návrh exkurze po zajímavých místech místní krajiny - rozpozná negativní zásahy člověka do krajiny</p>	<p>- geografické aktuality ze světa i ČR - zajímavosti místního regionu - zásahy člověka do krajiny s aplikací na místním regionu</p>	<p>ZEM</p>	<p>ENV (Vztah člověka k prostředí)</p>	<p>Internet Zeměpisná vycházka</p>
---	---	---	------------	---	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Vzdělávací obor: **FYZIKA**

<p>LÁTKY A TĚLESA Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa 2. uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 3. předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 4. využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. měření veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas B. skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze
<p>POHYB TĚLES Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu 6. využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 7. změří velikost působící síly 8. určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 9. využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 10. aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> C. pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý D. gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa E. tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí F. třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi G. výslednice dvou sil stejných a opačných směrů H. Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí I. rovnováha na páce a pevné kladce
<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 12. předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> J. Pascalův zákon – hydraulická zařízení K. hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře L. Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách
<p>ENERGIE Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa 14. využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 15. využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> M. formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>řešení konkrétních problémů a úloh 16. určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem 17. zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>N. přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny O. obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>
<p>ZVUKOVÉ DĚJE Očekávané výstupy žák 18. rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 19. posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>Učivo P. vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu</p>
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Očekávané výstupy žák 20. sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 21. rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 22. rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 23. využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 24. využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 25. zapojí správně polovodičovou diodu 26. využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 27. rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>Učivo Q. elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač R. elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními S. vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem</p>
<p>VESMÍR Očekávané výstupy žák 28. objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 29. odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</p>	<p>Učivo T. sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze U. hvězdy – jejich složení</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Vzdělávací obor: **CHEMIE**

<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 1. <i>určí společné a rozdílné vlastnosti látek</i> 2. <i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i> 3. <i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i></p>	<p>Učivo A. vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek B. zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě C. nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam D. mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p>
<p>SMĚSI <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 4. <i>rozlišuje směsi a chemické látky</i> 5. <i>vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</i> 6. <i>vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</i> 7. <i>navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i> 8. <i>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</i> 9. <i>uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i></p>	<p>Učivo E. směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) F. voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody G. vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p>
<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 10. <i>používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</i> 11. <i>rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</i> 12. <i>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</i></p>	<p>Učivo H. částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony I. prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo J. chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>
<p>CHEMICKÉ REAKCE <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 13. <i>rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i> 14. <i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i> 15. <i>aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při</i></p>	<p>Učivo K. chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost L. klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní M. faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza N. chemie a elektřina – výroba elektrického proudu</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>předcházení jejich nebezpečnému průběhu</i></p> <p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> <i>16. porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i> <i>17. vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i> <i>18. orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i></p>	<p>chemickou cestou</p> <p>Učivo O. oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů P. kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Q. solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p>
<p>ORGANICKÉ SLOUČENINY <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> <i>19. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i> <i>20. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</i> <i>21. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i> <i>22. orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů</i> <i>23. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</i> <i>24. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i></p>	<p>Učivo R. uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků S. paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva T. deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin U. přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle</p>
<p>CHEMIE A SPOLEČNOST <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> <i>25. zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i> <i>26. aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i> <i>27. orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</i></p>	<p>Učivo V. chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze W. průmyslová hnojiva X. tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika Y. plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Z. detergenty a pesticidy, insekticidy AA. hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti AB. léčiva a návykové látky</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Vzdělávací obor: **PŘÍRODOPIS**

<p>OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Očekávané výstupy žák 1. rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 2. popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel 3. rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů 4. třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 5. vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 6. uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 7. uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>Učivo A. vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života B. základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné C. význam a zásady třídění organismů D. dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení E. viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití</p>
<p>BIOLOGIE HUB Očekávané výstupy žák 8. rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 9. vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích 10. objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</p>	<p>Učivo F. houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy G. houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami H. lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam</p>
<p>BIOLOGIE ROSTLIN Očekávané výstupy žák 11. odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 12. porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 13. vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 14. rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 15. odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<p>Učivo CH. anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) I. fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování J. systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců K. význam rostlin a jejich ochrana</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ Očekávané výstupy žák</p> <p>16. porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>17. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>18. odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>19. zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>Učivo</p> <p>L. stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování</p> <p>M. vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)</p> <p>N. rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost</p> <p>O. projevy chování živočichů</p>
<p>BIOLOGIE ČLOVĚKA Očekávané výstupy žák</p> <p>20. určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>21. orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</p> <p>22. objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</p> <p>23. rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</p> <p>24. aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p>	<p>Učivo</p> <p>P. fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka</p> <p>Q. anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti</p> <p>R. nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p> <p>S. životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p>
<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA Očekávané výstupy žák</p> <p>25. objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</p> <p>26. rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p> <p>27. rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>28. porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</p> <p>29. rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p>	<p>Učivo</p> <p>T. Země – vznik a stavba Země</p> <p>U. nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie</p> <p>V. vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky</p> <p>W. půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace</p> <p>X. vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>30. uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Y. geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty Z. podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>
<p>ZÁKLADY EKOLOGIE Očekávané výstupy žák 31. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 32. rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 33. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 34. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>Učivo AA. organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému AB. ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p>
<p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY Očekávané výstupy žák 35. aplikuje praktické metody poznávání přírody 36. dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>Učivo AC. praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů AD. významní biologové a jejich objevy</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Vzdělávací obor: **ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)**

<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p>žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 2. používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 3. přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozezná hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině 4. vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 	<p>Učivo</p> <p>A. komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat</p> <p>B. geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p>
<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <p><i>Očekávané výstupy</i></p> <p>žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 6. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů 7. rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu 8. porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Učivo</p> <p>C. Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas</p> <p>D. krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry</p> <p>E. systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně</p> <p>F. systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>REGIONY SVĚTA <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 9. rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa 10. lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 11. porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 12. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>Učivo G. světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) H. modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p>
<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 13. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 14. posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 15. zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 16. porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 17. porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 18. lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<p>Učivo I. obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky J.. globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace K. světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň L. regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska</p>
<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 19. porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín 20. uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 21. uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>Učivo M. krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín N. vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>ČESKÁ REPUBLIKA <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 22. vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy 23. hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 24. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 25. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 26. uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>Učivo O. místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) P. Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu Q. regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>
<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE <i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i> 27. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu 28. aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny 29. aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>Učivo R. cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů S. ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>

5.6 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Obsahuje vzdělávací obory: Estetická výchova hudební, Estetická výchova výtvarná

5.6.1 Vzdělávací obor: Estetická výchova hudební (EVH)

Charakteristika EVH:

EVH je koncipována jako předmět rozvíjející hudební vnímání a kreativitu. Vychází z individuálních schopností a dovedností žáků a systematicky pracuje na jejich všestranném rozvoji a kultivovaném projevu. Praktické vokální a instrumentální činnosti, stejně tak jako jejich pohybové ztvárnění, napomáhají ve schopnosti orientace v hudebním prostoru a při analýze hudebního díla. Působí tím i na vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů. EVH je vyučována v úzké spolupráci s dalšími předměty, zejména Estetickou výchovou výtvarnou (EVV) a dějepisem (DEJ).

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení EVH:

Vzdělávací obsah je dělen na čtyři tematické okruhy prostupující všemi ročníky. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho:

Vokální činnosti

Instrumentální činnosti

Hudebně pohybové činnosti

Poslechové činnosti

Časové vymezení EVH:

Studium je časově rozvrženo od primy do tercie s časovou dotací 2-1-1-1 hodina týdně.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Umění a kultura					
Vzdělávací obor: Estetická výchova hudební					
Komp. index:	Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata	Návrh realizace:
		<u>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</u>			
KRP4	2a <i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu i při mluvním projevu v běžném životě</i>	A Pěvecký a mluvním projev Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách.	FYZ, TEV, CJL, ANJ, NEJ EVV (vyústění integrace uměleckých oborů při prezentaci výtvarné tvorby a hudebních aktivit)	OSV (rozvoj smyslového vnímání; umění jako prostředek komunikace a osvojování světa) VEG (zvyky a tradice národů Evropy) MEV (vliv médií na společnost; každodenní život a kultura... role médií...)	nácvik a interpretace písní
KK1	2b <i>zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</i>	B Intonace a vokální improvizace Diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem.			
KK1 KU3	1 <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	C Hudební rytmus Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívá rytmických zákonitostí při vokálním projevu	<u>CJL (tvořivá činnost s textem)</u> NEJ, ANJ		
KU4 KSP1	1 <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	D Orientace v notovém záznamu vokální skladby Notový zápis jako opora při realizaci písně či			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby			
KRP4 KU2	4 <i>realizuje podle svých individuálních schopností písně různých stylů a žánrů</i>	E Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, Zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané/hrané písně pomocí grafického/notového záznamu	<u>EVV (ilustrace k písni)</u>		
KSP1 KO4	2c, 4 <i>dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého, realizuje podle svých individuálních schopností písně různých stylů a žánrů</i>	F Reflexe vokálního projevu Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, Hledání možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		OSV (vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
KK3 KU3	1 <i>žák využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při instrumentálních aktivitách</i>	G Hra na hudební nástroje	FYZ, IVT EVV (vyústění integrace uměleckých oborů při prezentaci výtvarné tvorby a hudebních aktivit)	MEV (utváření týmu; komunikace a spolupráce v týmu) MKV (právo všech lidí podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci, ať patří jakékoli kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo organizační skupině; důležitost jedince ve vrstevnických a profesních vztazích; tolerance, empatie)	hra na hudební nástroje, improvizace, práce s partiturou
KRP3	3 <i>reprodukuje na základě svých individuálních instrumentálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb</i>	I Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální			
KRP1	3 <i>vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	J Tvorba doprovodů pro hudebně dram. projevy			
		HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
KU4	4 <i>realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů</i>	K Schopnost volby hudeb. nástroje v závislosti na typu skladby			pohybové vyjádření hudby, historické tance, pohybová improvizace
KRP4 KSP2 KO4	5a <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období</i>	K Pohybový doprovod znějící hudby: taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění N Orientace v prostoru: rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	TEV, EVV (vyústění integrace uměleckých oborů při prezentaci výtvarné tvorby a hudebních aktivit)	MKV (uplatňování principu slušného chování - základní morální normy)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KU3	5b <i>zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</i>	<p>K Pohybový doprovod znějící hudby: taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla: pantomima, improvizace</p> <p>M Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: tempové, dynamické, rytmickometrické, harmonické orientace v prostoru: rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách</p>			
KSP4	5c <i>na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	<p>K Pohybový doprovod znějící hudby: taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění.</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

		POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
KU2 KK3	6 <i>Orientace v proudu znějící hudby, Vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, Chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>	O Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby Postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky použité ve skladbě (zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy), jejich význam pro pochopení hudebního díla	<u>CJL (tvořivá činnost s textem, DEJ, VKO, IVT, ANJ, NEJ, EVV (výtvarné dílo jako podpůrný prostředek hudebního díla, paralely hudby a výtvarného umění)</u>	OSV (rozvoj smyslového vnímání, kreativity)	diskuse o hudbě, analýza poslechových skladeb, návštěva koncertů
KO4 KK3	8 <i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i>	P Hudební dílo a jeho autor Hudební skladby v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, kých, módnost a modernost, stylová provázanost)		OSV (vnímání a utváření mimouměleckého estetického) MKV (vztahy mezi kulturami - vedou ke vzájemnému obohacování různých kultur) MEV (vliv médií na kulturu; vliv médií na každodenní život...)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KO4	7 <i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>	Q Hudební styly a žánry Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům		VEG (zvyky a tradice národů Evropy)	
KSP4	6 <i>vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logiky utvářenému celku</i>	R Interpretace znějící hudby Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), Vytváření vlastních soudů a preferencí		OSV (rozvoj základních rysů kreativity...)	

5.6.2 Vzdělávací obor: Estetická výchova výtvarná (EVV)

Charakteristika EVV:

EVV zahrnuje procesy: a) výtvarné vzdělávání a b) výtvarné působení. Ad a) Učí žáky pracovat s výtvarnými prostředky, kultivuje jejich přístupy k řešení výtvarných otázek nebo způsobu výtvarného podání. Základem je výtvarná analýza - pokusy, srovnávání a rozlišování vlastností výtvarných prvků, jejich řešení, výběr vhodných nástrojů, materiálů, postupů. Tvorbou dochází pak dochází k syntéze poznatků. Ad b) Napomáhá k zařazení se do civilizačního okruhu vlastního lidského společenství i hlubšímu pochopení odlišností. Rozvíjí výtvarné vnímání a kreativitu. Vychází z individuálních schopností a dovedností žáků a systematicky pracuje na jejich všestranném rozvoji a kultivovaném projevu. VVV je vyučována v úzké spolupráci s dalšími předměty, zejména Estetickou výchovou hudební (EVH) a literární výchovou (v rámci CJL).

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení EVV:

Vzdělávací obsah je dělen na tři tematické okruhy postupující všemi ročníky. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho:

Rozvíjení smyslové citlivosti

Uplatňování subjektivity

Ověřování komunikačních účinků

Časové vymezení EVV:

Studium je časově rozvrženo od primy do kvarty s časovou dotací 2-1-1-1 hodina týdně.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Umění a kultura					
Vzdělávací obor: Estetická výchova výtvarná					
Komp. index:	Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmět. vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI					
KRP4	1(a)A <i>Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků.</i>	Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktury), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření.	EVH, CJL, DEJ		Žáci si osvojují základy operativního výtvarného myšlení
KRP3	1(b)B <i>Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.</i>	Uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh), ve statickém i dynamickém vyjádření	EVH		Žáci si osvojují získané zkušenosti a hledají vlastní postupy při řešení výtvarného problému
KRP2 KU3	2C <i>Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly, a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.</i>	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě Reflexe ostatních uměleckých druhů (hudební, dramatický).	EVH, CJL		

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KK4	3D <i>Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích. K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.</i>	Smyslové účinky vizuálně obrazových vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická media, reklama Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	IKT	ENV (Životní prostředí, globální problémy) MKV (Lidská společnost, lidské vztahy)	Cesta k vyjádření grafické úpravy propagačních prvků (design).
-----	--	--	-----	--	--

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

KRP4	4E <i>Vybírá, komunikuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření. Porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky v již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních.</i>	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností. Manipulace s objekty Pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn Výběr, uplatnění, interpretace	EVH, TV	OSV (kreativita)	Žák pomocí analýzy a syntézy dochází k myšlenkovým operacím, které dovolují abstrahovat, stylizovat a vytvářet cykly variací a forem.
KRP5 KU3	5(a)F <i>Rozliší působení vizuálně obrazového vyjádření smyslového účinku. Vytváří si představu o roli médií v kultuře a společnosti.</i>	Typy vizuálně obrazných vyjádření Hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika Rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry		MEV (Lidé a média - fungování a vliv médií ve společnosti; Vlastní tvorba mediálního sdělení)	Ověřuje, využívá nabyté zkušenosti, aplikuje, propojuje a realizuje konkrétní techniky do zamýšleného celku. Ověřuje komunikační účinky výtvarného díla.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

KRP2 KU4	5(b)G <i>Rozliší působení v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Uvědomuje si možnost svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování.</i>	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolické, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech		OSV (kreativita)	
-------------	---	---	--	----------------------------	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ					
KK3 KO4	6H <i>Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření v současnosti i minulosti. Vychází přitom ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.</i>	Osobní postoj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých). Kritéria jejich porovnávání a jejich zdůvodňování.	DEJ, CJL	MKV (vztahy mezi kulturami vedoucí nejen k vzájemnému obohacování různých kultur)	Pochopení výtvarného myšlení tvůrců v minulosti a v současnosti
KRP2 KU4 KK2 KSP3 KO4	7I <i>Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření</i>	Komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření Utváření a uplatnění komunikačního obsahu Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora.			Hledání cesty k vlastní interpretaci konkrétního výtvarného díla.
KK3 KO4 KSP3 KP2	8J <i>Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření, v sociálních vztazích. Nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.</i>	Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění. Historické, sociální a kulturní souvislosti.	DEJ, CJL	VEG (Evropa a svět) ENV (ochrana přírody a kulturních památek u nás, v EU a ve světě - příklady z okolí)	Dějiny umění. Návštěvy výstav, muzeí, galerií.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Doplňková tabulka:		
EVV CJL	Námět	Divadlo
	Motivace	Návštěva divadelního představení
	Výtvarný problém	Zhotovení návrhů scén pro vybrané divadelní představení
	Technika	Prostorové vyjádření pomocí různých materiálů.
EVV DEJ	Námět	Kdybych byl králem, a měl svou vlastní pečeť.
	Motivace	Seznámení s historií a zákonitostmi tvorby pečetí, otiskování pečetí do pečetního vosku, do keramické hlíny. Návštěva muzea.
	Výtvarný problém	Kompozice v kruhu. Stylizace užitého motivu.
	Technika	Kresba tužkou, tuší, linoryt, slepotisk, reliéf, odlitek (sádra).
EVH EVV	Námět	Melodie
	Motivace	Poslech a záznam barokní hudby (skladby)
	Výtvarný problém	Vyjádření rytmu, melodie a tónů pomocí barevných skvrn, bodů a linií
	Technika	Tempera, akvarel, kresba tuší, suchý pastel

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ A KULTURA**

Vzdělávací obor: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 2. uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého 3. reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 4. realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 5. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu 6. orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 7. zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami 8. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<p>Učivo</p> <h3>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</h3> <ol style="list-style-type: none"> A. pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách B. intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem C. hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu D. orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby E. rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu F. reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <h3>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</h3> <ol style="list-style-type: none"> G. hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) H. záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby I. vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

	<p>J. tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>K. pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>L. pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace</p> <p>M. pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické</p> <p>N. orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>O. orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>P. hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>Q. hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>R. interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí</p>
--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ A KULTURA**

Vzdělávací obor: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

Očekávané výstupy

Žák

1. *vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*
2. *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
3. *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace*
4. *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*
5. *rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
6. *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
7. *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
8. *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- A. **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- B. **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- C. **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- D. **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- E. **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- F. **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- G. **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>H. osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>I. komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace</p> <p>J. proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti</p>
--	--

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Obsahuje vzdělávací obory: Tělesná výchova, Výchova ke zdraví

5.7.1 Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika TEV:

Vzdělávací obor Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vzdělávacího oboru je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj žáka. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinku konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěře, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení TEV:

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován v tělocvičně, sportovní hale, na hřišti, zimním stadionu, v plaveckém bazénu, posilovně či ve volné přírodě. Nejčastější organizační formou předmětu jsou praktická cvičení, zařazeny jsou též instruktážní filmy, přednášky nebo referáty. Při výuce tělesné výchovy získává student informace o činnostech ovlivňujících zdraví (zdravotní cvičení, význam pohybu, hygiena a bezpečnost při pohybových aktivitách), zdokonaluje úroveň svých pohybových dovedností (při pohybových hrách, gymnastice, kondičním cvičení, atletice, sportovních hrách, turistice a pobytu v přírodě, plavání, lyžování, bruslení a dalších pohybových činnostech) a rozvíjí činnosti podporující pohybové učení (komunikace a organizace v TV, zásady chování, pravidla pohybových činností, měření a posuzování pohybových výkonů, zdroje informací pohybových činnostech).

Vzdělávací obsah je dělen na 3 tematické okruhy prostupující všemi ročníky. Podrobnosti určuje plán předmětové skupiny a/nebo tematický plán vyučující/ho.

Časové vymezení TEV:

Předmět je vyučován v každém ročníku 2 hodiny / týden.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vzdělávací obor: Tělesná výchova					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezi- předmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
KU1, 4 KO3, 5 KRP1, 3, 4	Činnosti ovlivňující zdraví A1 <i>-pochopí význam tělesné výchovy a sportu pro život člověka</i> <i>-dokáže posoudit význam sportovní činnosti pro organismus</i> A4 <i>-dokáže rozpoznat škodlivé látky pro lidský organismus a vysvětlit neslučitelnost jejich používání se sportovní etiketou</i> B2 <i>-umí použít zásady správně vedeného pohybu</i> <i>-sestaví svůj denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu</i> <i>-změří TF a dokáže tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže</i> C2 <i>-zná prevenci a předvede korekci jednostranného zatížení těla</i> <i>-použije cvičení pro odstranění svalových dysbalancí</i> C3 <i>-samostatně se rozcvičí před pohybovou činností</i> <i>-zakončí pohybovou činnost</i>	Rekreční a základní pohybové a sportovní činnosti		OSV (sebepoznání, sebeorganizace, organizace vlastního času, hodnoty, postoje, praktická etika)	výklad, videofilm, diskuse
		Vliv škodlivých látek na organismus	VKZ PRI		
		Průpravná, kompenzační, vyrovnávací cvičení a jiné zdravotně zaměřené činnosti Zásady zdravého životního stylu	VKO (denní režim)	OSV (moje tělo jako zdroj informací, mezilidské vztahy – pomoc, podpora), řešení problémů a rozhodovací dovednosti, praktická etika)	výklad, videofilm, diskuse, miniprojekt
		Korekce svalových dysbalancí	PRI		
Zahřívací a uvolňovací cvičení	PRI				
		Cvičení v nestandardním prostředí	VKO		

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>protahovacími cviky D2 -připraví svůj organismus na různou pohybovou aktivitu D5 -umí používat praktické jednání a rozhodování ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky)</p>	První pomoc při tělesné výchově a sportu			
<p>KRP1, 3, 4 KSP2, 1 KO3 KU2, 4, 5</p>	<p>Činnosti ovlivňující pohybové dovednosti E6 -zdůvodní význam pohybových her pro rozvoj fyzické zdatnosti a tvorbu mezilidských vztahů -uplatňuje princip fair-play, spolupracuje se spolužáky, dbá o zdraví, má radost z výhry E7 -rozpozná charakter hry, náročnost, účel a prostředí hry F6 -používá gymnastické názvosloví -provede základní prvky prostných a cvičení na nářadí i mimo něj -předvede základní osvojované prvky s náčiním F7 -ovládá záchranu a dopomoc při cvicích -zná a samostatně provádí základní cviky pro rozvoj kloubní pohyblivosti, posílení ochablého svalstva, pro rozvoj svalové rovnováhy -rozpozná správně provedený cvik od špatného G6, 7</p>	<p>Pohybové hry</p> <p>Význam sportovní her pro rozvoj pohybových dovedností</p> <p>Gymnastické názvosloví, polohy těla, postoje Cvičení na nářadí (hrazda, kruhy, kladina, koza, kůň, bradla, šplh na tyči a laně) Prostná cvičení</p> <p>Záchrana a dopomoc</p> <p>Protahovací a napínací cviky (strečink), posilovací cvičení</p>	<p>EVH PRI VKZ</p>	<p>OSV (sebepoznání a sebepojetí, kooperace a kompetice, řešení konfliktů, komunikace, cvičení smyslového vnímání, pozornosti na soustředění)</p> <p>VDO (odpovědnost za své postoje a činy, práva a povinnosti občana)</p>	<p>videofilm, diskuse, výklad</p> <p>praktická cvičení</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p><i>hřišť před a po utkání</i> <i>-dokáže zorganizovat krátkodobý turnaj</i> <i>-umí řídit hru</i> K6, 7 <i>-zdůvodní význam pobytu v přírodě pro dušení a fyzický vývoj člověka</i> <i>-řídí se zásadami pobytu v přírodě, dbá o ochranu přírody</i> <i>-orientuje se v terénu</i> L6, 7 <i>-zhodnotí význam plavání pro zdraví, kondici a správný tělesný vývoj</i> <i>-používá 2 plavecké způsoby</i> <i>-předvede první pomoc při záchraně tonoucího</i></p> <p>M6, 7 <i>-zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost</i> <i>-zná průpravná a pohybová cvičení, aktivně prožívá hry a soutěže</i> <i>-předvede jednoduché prvky v jízdě</i> <i>-spojí jednoduché prvky do krátké sestavy</i> <i>-umí ošetřit brusle</i> <i>-zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, řídí se zásadami pobytu na horách</i> <i>-zná průpravné hry i jejich význam pro lyžařské dovednosti</i> <i>-předvede jednoduché prvky při jízdě</i></p>	<p>Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</p> <p>Význam plavání pro zdraví a regeneraci Základní plavecké způsoby (kraul, prsa, znak, delfín) Záchrana tonoucího</p> <p>Bruslení na ledě</p> <p>Průpravné a pohybové hry na ledu, cvičení koordinace pohybů, stability a dynamické rovnováhy</p> <p>Jízda vpřed a vzad, změna směru jízdy, překládání vpřed a vzad, zastavení, obraty</p> <p>Krátká sestava bruslařských prvků Výběr a údržba bruslí Zásady pobytu na horách Průpravné hry na sněhu Jednoduché prvky při jízdě (obraty, jízda v přívratu, zastavení, odšlapování, základní oblouk, carvingový oblouk, střídavý běh, běh soupaž, bruslení na lyžích) Ošetření sjezdových a běžeckých lyží a bot První pomoc na lyžích a přivolání záchrany</p>	<p>VKZ</p> <p>PRI</p> <p>PRI VKZ</p>	<p>OSV (sebezpoznání, sebepojetí, psychohygiena)</p> <p>VDO (odpovědnost za své činy a postoje, práva a povinnosti občana)</p> <p>ENV (utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot prostředí)</p> <p>VDO (odpovědnost za své činy a postoje, práva a povinnosti občana)</p> <p>OSV (sebezpoznání, sebepojetí, psychohygiena)</p>	<p>výklad, diskuse, videofilm</p> <p>výklad, diskuse, videofilm</p>
---	---	--	--	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-vybere vhodnou výstroj i výzbroj pro lyžování, provádí ošetření a mazání lyží</p> <p>-dovede použít lyžařský vlek nebo lanovku, dodržuje bezpečnostní opatření zařízení</p> <p>-používá správné zásady první pomoci na lyžích</p> <p>N6, 7</p> <p>-zná a používá základní údery při stolním tenisu</p> <p>-pravidla stolního tenisu</p> <p>-umí používat frisbee a použije ho pro jednoduché hry</p>	<p>Stolní tenis Pravidla stolního tenisu</p> <p>Frisbee</p>			
<p>KRP3, 4 KU2, 3 KO4, 5</p>	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>O8</p> <p>-používá správné tělocvičné názvosloví</p> <p>-ovládá smluvené povely a signály</p> <p>-ovládá základní pořadové cviky</p> <p>O9, 10</p> <p>-vzájemně spolupracuje a komunikuje s ostatními žáky</p> <p>P10, 11, 13</p> <p>-zvolí vyhovující prostor a terén pro pohybovou činnost</p> <p>-vybere vhodnou sportovní výstroj a výzbroj</p> <p>-umí správně ošetřit sportovní výstroj a výzbroj, zvládá drobné opravy</p> <p>R8, 9</p> <p>-zná základní historické sportovní události</p> <p>-chápe význam olympismu</p> <p>-sleduje současné sportovní události</p>	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Komunikace v hodinách</p> <p>Organizace prostoru</p> <p>Výběr a údržba sportovní výstroje a výzbroje</p> <p>Historie a současnost sportu</p> <p>Organizace sportovních soutěží</p> <p>Pravidla her, závodů, soutěží</p>	<p>VKZ</p>	<p>OSV (rozvoj schopností poznávání, mezilidské vztahy, hodnoty a postoje, praktická etika, kooperace a kompetice, kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích)</p> <p>VDO (respektování odlišností, vzájemná komunikace a kooperace)</p> <p>MEV (mediální sdělení)</p>	<p>diskuse, výklad, praktická cvičení, referát, miniprojekt</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>S13 <i>-organizuje sportovní soutěže na úrovni školy</i> T9, 10, 11 <i>-uplatňuje princip fair-play, spolupracuje se spolužáky, dbá o zdraví, má radost z výhry</i> U14 <i>-změří, zaznamená a vyhodnotí výkony</i></p>	<p>Měření a záznam výkonů</p>			
--	--	-------------------------------	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.7.2 Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví (VKZ)

Charakteristika VKZ:

Výchova ke zdraví (VKZ) jako samostatný předmět (takto vyučována pouze v kvartě) i jako integrovaná součást VKO a PRI shrnuje základní poznatky o člověku a ochraně jeho zdraví. Studenti se učí aktivně rozvíjet a chránit své zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za něj zodpovědný. Upevňují si získané zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednost čelit nepříznivým situacím, vyhýbat se nebezpečí a čelit vlastnímu ohrožení zdraví. Předmět rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáka dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat ve prospěch zdraví. Obor výchova ke zdraví je úzce propojena s předmětem biologie, Výchova k občanství (VKO) a s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení VKZ:

Předmět - jeho vzdělávací obsah i očekávané výstupy - jsou integrovány do předmětů Výchova k občanství (VKO) a Přírodopis (PRI). V tabulce níže jsou uvedeny jednotlivé komponenty a jejich integrace.

Časové vymezení VKZ:

VKZ je dotována 3 vyučovacími hodinami. 1 hodina je integrována do VKO v primě, 1 hodina do PRI v tercii a 1 hodina v kvartě je vyučována jako samostatný předmět VKZ.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví					
Komp. index:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a návrh realizace jsou uvedeny v rámci předmětu, do něž je VKZ integrována!		
Integrováno do VKO - prima	Vztahy mezi lidmi a formy soužití A1 <i>-respektuje pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky</i> <i>-vytváří dobré mezilidské vztahy v komunitě</i>	Vztahy ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství)			
	B2 <i>-vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku)</i> <i>-uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</i>	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek)			
Integrováno do PRI v tercii	Změny v životě člověka a jejich reflexe C <i>-objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří</i> <i>-uvědomuje si význam, zvláštnosti a rizika jednotlivých etap</i>	Člověk – růst a vývoj jedince	PRI		výklad, referát (vývoj jedince, fyziologické změny), diskuse (rizika dospívání), beseda s odborníkem (psychologem, lékařem)

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>C3,11 <i>-přirozeně reaguje na fyziologické změny v období dospívání</i> <i>-chápe význam tohoto důležitého období, uvědomuje si jeho rizika a ví, jak se proti nim chránit</i> <i>-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím;</i> <i>-vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i></p>	<p>Dětství, puberta, dospívání (tělesné, duševní a společenské změny)</p>			
	<p>D11 <i>- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje;</i> <i>-dovede vysvětlit změny v období dospívání, toleruje podobné projevy u vrstevníků</i> <i>-chová se kultivovaně k opačnému pohlaví</i> <i>- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou pozitivními a životními cíli;</i> <i>chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i></p>	<p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví (zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity)</p>			
<p>KRP2, 3 KSP3, 4, 5 KO2, 3</p>	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví E7 <i>-dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí</i> <i>-v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</i></p>	<p>Výživa a zdraví (zásady zdravého stravování, pitný režim vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy) (vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota)</p>	<p>PRI VKO</p>	<p>OSV VDO</p>	<p>projekt (jak se jí u nás doma?), návrh a sestavení jídelníčku, anketa a její vyhodnocení</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>F3, G</p> <p><i>-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným duševním a sociálním zdravím</i></p> <p><i>-vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i></p> <p><i>-dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i></p>	<p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim</p> <p>(zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim)</p>			
	<p>H</p> <p><i>-rozlišuje příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i></p> <p><i>-aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i></p>	<p>Ochrana před přenosnými chorobami</p> <p>-základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy</p> <p>–prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>KU4 KRP2, 3, 5 KK3, 4 KSP3, 4 KO3, 5</p>	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence I10 -samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu -zná způsoby překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování -svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví</p>	<p>PRI</p>	<p>OSV VDO VEG</p>	<p>výklad, diskuse (jak se zbavuji stresu) projekt (pravidla chování ve škole, v cizím prostředí, ve městě) referát (civilizační choroby) anketa (jak se bráním negativním vlivům – drogy, doping, hráčství, tabakismus, alkohol, trestná činnost), s čím jsem se (ne)setkal</p>
	<p>J8 -uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami -zná zdravotní rizika civilizačních chorob - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>				

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>J13 <i>- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka</i> <i>-uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni</i> <i>-v případě potřeby přivolá odbornou pomoc sobě i druhým</i></p>	<p>Auto-destruktivní závislosti Návykové psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, doping ve sportu)</p>			
	<p>K14 <i>-rozpozná skryté formy a stupně násilí</i> <i>-uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i> <i>-v případě potřeby přivolá odbornou pomoc sobě i druhým</i></p>	<p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání (šikana, jiné projevy násilí, zneužívání dětí, kriminalita mládeže komunikace se službami odborné pomoci) Sexuální kriminalita</p>			
	<p>L1,15 <i>-respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky</i> <i>-zvládá pohyb a komunikaci mezi neznámými lidmi</i> <i>-projevuje odpovědné a adekvátní chování při konfliktech a krizových situacích</i> <i>-dbá na své osobní bezpečí</i></p>	<p>Bezpečné chování a komunikace (komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení)</p>			
	<p>M15 <i>-projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí a mimořádných událostech</i> <i>-dodržuje pravidla bezpečného chování ve škole, dopravě</i> <i>-zná pravidla silničního provozu</i> <i>-v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i></p>	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (bezpečné prostředí ve škole, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Integrováno do VKO - prima	N14 <i>-vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt</i>	Manipulativní reklama (reklamní vliv, působení sekt)			
KU4 KRP2, 3, 5 KK3, 4 KSP3, 4 KO3, 5	O15 <i>-projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdrav a osobního bezpečí -v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i>	Ochrana člověka za mimořádných událostí <i>-klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</i>			
Integrováno do PRI v tercii	Hodnota a podpora zdraví P3 <i>-vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</i>	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci (složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie)	PRI		
	Q4 <i>-posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých -vyvozuje ze získaných zkušeností osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i>	Podpora zdraví a její formy (prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnosti jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví)			
	Q5,9 <i>-dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce -usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</i>				

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Integrováno do VKO - prima	<p>Osobnostní a sociální rozvoj R1 <i>-vytváří si optimální vztah s sobě samému, snaží se o vyrovnané sebezpojetí</i> <i>-respektuje přijatá pravidla soužití mezi lidmi, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</i></p>	<p>Sebepoznání a sebezpojetí (vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebezpojetí, utváření vědomí vlastní identity)</p>	PRI		
	<p>S <i>-zná a používá cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání</i> <i>-vyhodnotí problémovou situaci a pokusí se o její řešení</i> <i>-stanoví si osobní cíle a postupnými kroky se snaží o jejich dosažení</i></p>	<p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování (sebereflexe, sebekontrola, stanovení osobních cílů, zvládnutí problémových situací stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování)</p>			
	<p>T10 <i>-samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu</i> <i>-zná způsoby překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i> <i>-podle potřeby vyhledá pomoc při řešení problémů</i></p>	<p>Psychohygiena</p>			

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>U</p> <ul style="list-style-type: none"> -respektuje sebe sama i své okolí, přijímá názory druhého -aplikuje chování podporující dobré vztahy -umí aktivně naslouchat a vést kultivovaný dialog -v jednání s druhými využívá efektivní a asertivní komunikace a kooperace -osvojí si zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích schopností -rozvine své dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích 	<p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace</p> <p>(empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování)</p>			
--	--	--	--	--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP:

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i> 2. <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i> 3. <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i> 4. <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i> 5. <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i> 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců B. zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením C. prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení D. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Očekávané výstupy žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> 7. <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i> 	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> E. pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity F. gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí G. estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance H. úpoly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó I. atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí J. sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie K. turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>L. plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>M. lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)</p> <p>N. další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Očekávané výstupy žák</p> <p>8. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>9. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>10. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p> <p>11. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>12. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>13. zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>14. zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>Učivo</p> <p>O. komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>P. organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>Q. historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta</p> <p>R. pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>S. zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>T. měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

<p><i>Očekávané výstupy</i> žák</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) 2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 3. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 4. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 5. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 6. dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 7. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 8. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 9. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 10. respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 11. respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 12. uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu	<p>Učivo</p> <p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <p>A. vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>B. vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <p>dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>D. sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <p>E. výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>F. vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>G. tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>H. ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>- ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>I. stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování</p>
--	--

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

<p>se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>13. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p> <p>14. projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví; a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc; uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>duševní odolnosti</p> <p>J. auto-destruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu)</p> <p>K. skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>L. bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>M. dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>N. manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p> <p>O. ochrana člověka za mimořádných událostí –klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p> <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</p> <p>P. celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p> <p>Q. podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>R. sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>S. seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení</p>
---	---

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>T. psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech</p> <p>U. mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>
--	---

5.8 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce (ČaSP)

Obsahuje vzdělávací obory: Svět práce (integrováno do VKO), **Práce s laboratorní technikou** (integrováno do FYZ, CHE)

5.8.1 Vzdělávací obor: Svět práce (SVP)

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Charakteristika SVP:

Tematický okruh **SVP** se opírá o kompetence nabyté zejména ve volitelných předmětech. Základem je zprostředkovaný i přímý kontakt s rozmanitými činnostmi a technikou, vede žáky a žákyně k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti, přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Studujícím tak napomáhá ve schopnosti orientovat se v pracovních činnostech vybraných profesí, posuzovat vlastní možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, využívat profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání. Žáci a žákyně budou schopni prokázat v modelových situacích schopnost sebe prezentace při vstupu na trh práce. **SVP** souvisí s dalšími předměty, zejména **Výchovou k občanství** (VKO), do níž je integrován ve shodě s možnostmi RVP.

Obsahové vymezení SVP:

Vzdělávací obsah je dělen na pět tematických okruhů:

Trh práce (tercie)

Volba povolání (tercie)

Možnosti vzdělávání a získání kvalifikace (kvarta)

Zaměstnání (kvarta)

Podnikání (kvarta)

Časové vymezení SVP:

Studium je časově rozvrženo do tercie a kvarty. Časová dotace 1-1 hodina týdně je integrována do VKO v tercii a kvartě. Tercií jsou určeny první dva tematické okruhy, kvartě tři zbývající.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Tematický okruh: Svět práce					
Integrováno:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy:	Průřezová témata:	Návrh realizace:
Integrováno do VKO - tercie	A1 <i>Orientuje se v různých pracovních činnostech.</i> <i>Vysvětlí nutnost celoživotního vzdělávání.</i> <i>Umí sestavit motivační dopis, strukturovaný životopis...</i>	TRH PRÁCE – práce v životě jedince, povolání, druhy pracovišť, prac. prostředků, objektů, charakter a druhy prac. činností kvalifikace, zdravotní a osobnostní předpoklady, trh práce	PRI (Vývoj člověka)	ENV (projekty na ochranu ŽP a památek ve městě) MKV (respektování zvláštností různých etnik, lidská solidarita, lidská práva)	
Integrováno do VKO - tercie	B2 <i>Posoudí své možnosti při volbě povolání.</i> B3 <i>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr povolání.</i> <i>Vysvětlí vliv školy na pracovní zařazení.</i> <i>Porovná své kompetence s požadavky na konkrétní zaměstnání.</i> <i>Prokáže orientaci v profesním poradenství.</i>	VOLBA POVOLÁNÍ sebepoznávání, osobní schopnosti, vlohy, osobní cíle, zájmy, zdravotní stav, vlivy na volbu povolání, profesní informace, poradenství	IKT	OSV (sebepoznání, sebepojetí, kreativita, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) MEV (interpretace vztahu mediálního sdělení a reality)	PPP- návštěva s besedou Média-profesní informace

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Integrováno do VKO - kvarta	C3 použije získané informace pro výběr vhodného vzdělávání, orientuje se ve vzdělávací soustavě ČR	MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ A ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		MEV (tvorba mediálního sdělení)	Vzdělávací zařízení v regionu – exkurze Burza škol Média
Integrováno do VKO - kvarta	D4 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	ZAMĚSTNÁNÍ pracovní příležitosti v regionu, hledání zaměstnání, životopis, pohovor u zaměstnavatele, nezaměstnanost, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	CJL MAT (F1-5) 3V (úměrnosti - závislosti veličin, diagramy; funkce - přímá a nepřímá úměrnost a její graf)	VDO (spolupráce s institucemi v obci, principy soužití) MEV (stavba mediálních sdělení)	Úřad práce – návštěva, beseda Média, diskuze
Integrováno do VKO - kvarta	E1 orientuje se v různých pracovních činnostech	PODNIKÁNÍ druhy a struktura organizací, formy podnikání, drobné a soukromé podnikání		MEV (fungování médií a jejich vliv na společnost)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

5.8.2 Vzdělávací předmět: Laboratorní technika (LAT)

Charakteristika předmětu:

V rámci vzdělávacího oboru fyzika (FYZ) je realizována první část vzdělávacího oboru **Práce s laboratorní technikou (LAT)** ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce; výuka v primě probíhá v učebně fyziky a účastní se jí vždy polovina studentů. V tercii je obor **Práce s laboratorní technikou (LAT)** vyučován v rámci integrujícího vzdělávacího oboru Chemie (CHE) , kde prostřednictvím pozorování, experimentů, měření a ověřování hypotéz žáci získávají praktické dovednosti a pracovní kompetence.

Výchovné a vzdělávací strategie – viz oddíl Obecné výchovné a vzdělávací strategie

Obsahové vymezení LAT:

Vzdělávací obsah je dělen na dva tematické okruhy:

Práce s laboratorní technikou ve fyzice

Práce s laboratorní technikou v chemii

Časové vymezení LAT:

Studium je časově rozvrženo do primy (FYZ) a tercie (CHE). Průměrná časová dotace činí 0,5 - 0 - 0,5 - 0 hodiny týdně a je integrována do uvedených předmětů.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vzdělávací obor: Člověk a svět práce Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou					
Integrováno:	index Očekávaný školní výstup:	Učivo:	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a návrh realizace jsou podrobně uvedeny v předmětech, do nichž jsou témata integrována.		
integrováno do FYZ - prima	-vyjmenuje pravidla pro bezpečné zacházení s elektrickým zařízením -popíše postup při provádění první pomoci -uvede, z čeho se skládá protokol o fyzikálním měření -dodrží pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci -poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři -zdůvodní nutnost statistického zpracování výsledků měření	Pracovní řád laboratoře fyziky Poučení o bezpečnosti práce Protokol o fyzikálním měření	CHE, PRI, vzdělávací oblast ČaZ		výklad
	-pojmenuje části laboratorních vah -popíše postup měření hmotnosti -posoudí přesnost měření jednotlivých délkových měřidel	Měření hmotnosti na laboratorních vahách Měření délky posuvným měřidlem	CHE		práce ve skupinách
	-navrhne optimální způsob, jak se bude měřit daná fyzikální veličina -posoudí vhodnost daného měřidla a dané metody měření -zdůvodní nutnost opakovaného měření	Určení tloušťky listu papíru	MAT		práce ve skupinách

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p><i>-vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i></p> <p><i>-vysvětlí případné rozdíly mezi hodnotou naměřenou a hodnotou uvedenou ve fyzikálních tabulkách</i></p>	Určení hustoty pravidelného tělesa (kapaliny)	MAT		práce ve skupinách pokus
integrováno do CHE - tercie	<p><i>-zváží rizika práce s chemikáliemi</i></p> <p><i>-reprodukuje pravidla bezpečnosti práce podle laboratorního řádu a ochranu životního prostředí při experimentální práci</i></p> <p><i>-zváží nebezpečí práce s hořlavinami</i></p> <p><i>-uvede zásady bezpečnosti</i></p> <p><i>-práce s hořlavinami</i></p> <p><i>-zváží nebezpečí práce s žíravinami</i></p> <p><i>-uvede zásady bezpečnosti práce s žíravinami</i></p> <p><i>-zdůvodní důležitost R-vět a S-vět uvedených na chemikáliích</i></p> <p><i>-posoudí důležitost používání ochranných pomůcek</i></p> <p><i>-předvede správnou manipulaci se skleněnými pomůckami</i></p> <p><i>-stanoví způsoby likvidace odpadů</i></p>	Bezpečnost práce v chemické laboratoři Likvidace odpadu		ENV (vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí)	
	<p><i>-popíše zásady první pomoci při poleptání oka</i></p> <p><i>-uvede zásady první pomoci při požití žíravých látek</i></p> <p><i>-naučí se poskytovat první pomoc při poleptání pokožky</i></p> <p><i>-vyjmenuje zásady první pomoci při nadýchání se škodlivými látkami</i></p> <p><i>-předvede ukázkou ošetření otevřeného poranění</i></p> <p><i>-reprodukuje důležitá telefonní čísla</i></p> <p><i>-uvede seznam základního vybavení lékárničky v chemické laboratoři</i></p>	První pomoc při úrazu v chemické laboratoři		ENV (vztah člověka k prostředí)	

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

	<p>-popíše základní vybavení laboratoře -pojmenuje laboratorní nádobí a pomůcky sloužící k sestavování aparatur -roztřídí chemické sklo na varné, technické a odměrné -vybere porcelánové nádobí -pojmenuje kovové pomůcky -seznámí se s laboratorním řádem</p>	<p>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</p>	<p>PRI, IKT, VKZ</p>	<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>pozorování, práce ve skupinách, výklad</p>
	<p>-vybere příslušné pomůcky a chemikálie -provede potřebné výpočty -vytvoří schéma aparatury -zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</p>	<p>Pracovní protokol</p>			<p>výklad, pokus, pozorování, práce ve skupinách</p>
	<p>- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci -naučí se pracovat se sklem, korkem a gumou -pojmenuje jednotlivé typy kahanů -vysvětlí zapalování kahanů -ukáže práci s laboratorními váhami -předvede způsoby přípravy směsí látek -uvede příklady rozdělování -směsí různých látek -popíše aparatury používané při destilaci, filtraci, přípravu a vývoj plynů a krystalizaci</p>	<p>Základní laboratorní postupy a metody</p>		<p>ENV (vztah člověka k prostředí)</p>	<p>výklad, pozorování, demonstrace, pokus, práce ve skupinách</p>

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

RVP

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Člověk a svět práce**

Tematický okruh: **Svět práce**

<p><i>Očekávané výstupy</i> <i>žák</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i> <i>2. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i> <i>3. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i> <i>4. prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i>	<p>Učivo</p> <ol style="list-style-type: none"> A. trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce B. volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb C. možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby D. zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů E. podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
---	--

6. Hodnocení žáků a žákyň

Hodnocení žáků/ůň vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

6.1 Způsoby hodnocení

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených a uvedených v ŠVP GJP. Vysvědčení (pololetní i výroční) vyjadřuje klasifikované výsledky práce za uvedené pololetí. **Hodnocení je vyjádřeno známkami 1 – 5 ve všech předmětech** (GJP se nebrání slovnímu hodnocení, rodičovská veřejnost ovšem dává přednost klasifikaci známkou; na žádost zákonných zástupců podpořenou vyjádřením PPP je možné uplatnit slovní hodnocení na nižším stupni GJP vyjma výročního vysvědčení ve 4. ročníku nižšího stupně, ev. při ukončení studia na GJP v průběhu nižšího stupně.).

Na GJP je využíváno jak **heteronomního** (hodnocení učitelem), tak i **autonomního** (sebehodnocení žáka) **hodnocení**. Učitelé jsou vedeni k používání **individuálně normovaného hodnocení**, které umožňuje porovnávat výkon žáka s jeho výkony předcházejícími. Tento způsob je kombinován s **hodnocením sociálně normovaným** vycházejícím z očekávaných výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů.

Hodnocení plní především úlohu:

- zpětné vazby žáka i učitele,
- motivační,
- podkladu pro záznam prospěchu,
- podkladu pro sumativní hodnocení (vysvědčení pololetní a výroční);
- indikátoru připravenosti žáka pro další učení.

Kromě klasifikací vyjádřeného hodnocení se na GJP využívá i všech **ostatních forem hodnocení**, a to především

- jednoduchých verbálních i mimoverbálních hodnocení v průběhu edukačního procesu
- oceňování výkonu např. výstavami prací, umístěním na „tabuli cti“ atp.,
- slovním hodnocením v podobě zhodnocení realizovaných projektů, portfolia žáka, vyznamenání žáka, odměnami, vyhlášením vítězů atp.

Při hodnocení (klasifikaci) výsledků vzdělávání se posuzuje **dosažení kognitivních i afektivních cílů** s důrazem na hodnocení klíčových kompetencí:

- úroveň dosažených výsledků vzdělávání,
- ucelenost, přesnost, trvalost, kvalita a rozsah osvojení,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů,

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

- schopnost nalézat, třídit a interpretovat informace,
- samostatnost jeho/jejího myšlení, tvořivost i originalita,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- osvojení účinných metod samostatného studia, osvojení dovednosti účinné spolupráce.

Postup do vyššího ročníku se řídí §52 Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

6.2 Kritéria klasifikace

Klasifikační stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje svoji práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostudia.

Klasifikační stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Jeho ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Klasifikační stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

s informacemi má častější problémy, jak při jejich získávání a třídění, tak zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu a pomoc.

Klasifikační stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho písemný a ústní projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Klasifikační stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti a dovednosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, má problémy s jejich vyhledáváním. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

Vyučující vzdělávací oblasti mohou uvedená kritéria zpřesnit a specifikovat s ohledem na vzdělávací strategie, metody a formy v oblasti užívané. O této skutečnosti vyhotoví zápis z jednání.

6.3 Stupně hodnocení chování a výchovná opatření

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah ke všem pracovníkům školy i spolužákům. Ojedinele se může dopustit méně závažných přestupků proti školnímu řádu.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Mezi méně závažné přestupky patří i neplnění si základních školních povinností. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit. O udělení 2. nebo 3. stupně z chování rozhoduje ředitel/ka školy na základě projednání v pedagogické radě, a to na základě návrhu třídního učitele. Třídní učitel/ka je povinen předjednat před pedagogickou radou návrh na snížení známky z chování s ostatními pedagogickými pracovníky, kteří daného žáka učí.

Výchovná opatření

O udělení všech výchovných opatření provede třídní učitel/ka zápis do evidence školy, a to nejpozději do 7 dnů po jejich udělení.

Pochvaly

Drobné pochvaly uděluje každý pedagogický pracovník bezprostředně po vzniku důvodu pro jejich udělení a zaznamená je do určeného dokumentu.

Třídní učitel/ka může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pracovníků školy po projednání s ředitelem/lkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající svědomitou úspěšnou práci.

Ředitel/ka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin a za dlouhodobou svědomitou a úspěšnou práci.

Opatření k posílení kázně

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi udělit: napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele, důtku ředitele školy, podmíněčné vyloučení, vyloučení.

Školní vzdělávací program pro nižší gymnázium 2013 – Gymnázium Jiřího z Poděbrad

Napomenutí třídního učitele

Napomenutí uděluje třídní učitel, a to bezprostředně po přestupku. O udělení napomenutí informuje ředitele školy. Zákonným zástupcům je napomenutí oznámeno prostřednictvím zápisu.

Důtka třídního učitele

Důtku třídního učitele uděluje třídní učitel po předchozím projednání s ředitelem školy a s vyučujícími, kteří daného žáka učí, a to bezprostředně po přestupku. O udělení důtky jsou zákonní zástupci informováni dopisem nebo ústním jednáním.

Důtka ředitele školy

Důtku ředitele školy uděluje ředitel školy na základě návrhu třídního učitele, který návrh nejdříve projednal s ostatními vyučujícími, a to po projednání na pedagogické radě. O udělení důtky jsou zákonní zástupci informováni dopisem nebo ústním jednáním.

6.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb. Při hodnocení a klasifikaci vycházíme z doporučení a závěrů pedagogicko-psychologické poradny a hodnocení je vždy individuální.

Hodnocení mimořádně nadaných žáků

Žák, který byl zjištěním školského poradenského zařízení označen za mimořádně nadaného žáka, je vzděláván na základě individuálního vzdělávacího plánu, který rovněž stanovuje konkrétní kritéria jeho hodnocení.

Hodnocení chování žáků se specifickými poruchami chování (ADHD)

Při hodnocení chování žáků s SPU jsou zohledňovány problémy a nedostatky vyplývající z charakteru jejich poruchy na základě odborného vyšetření. Zohlednění se týká projevů žáka vyplývajících z typu a rozsahu jeho poruchy.

Hodnocení prospěchu žáků se specifickými poruchami učení (SPU)

Při hodnocení prospěchu žáků s SPU jsou zohledňovány problémy a nedostatky vyplývající z charakteru jejich poruchy na základě odborného vyšetření. Žák je hodnocen individuálně. Zohlednění se zpravidla týká:

- přiměřeného času na hodnocené práce (ústní či písemné)
- úprava rozsahu práce, tak aby byl zajištěn dostatečný čas na kontrolu
- respektování specifických chyb a chyb vzniklých z nedostatku času
- ověřování správného pochopení zadané práce
- klasifikace známkou, případně kombinace hodnocení známkou s možností slovního hodnocení dle typu a rozsahu poruchy